

REDAKSJONELL ÅRSRAPPORT 2012

NORSK
REDAKTØRFORENING

1. PRESSENS SAMFUNNSROLLE

- 1.1. Ytringsfrihet, informasjonsfrihet og trykkefrihet er grunnelementer i et demokrati. En fri, uavhengig presse er blant de viktigste institusjoner i demokratiske samfunn.
- 1.2. Pressen ivaretar viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk. Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk.
- 1.3. Pressen skal verne om ytringsfriheten, trykkefriheten og offentlighetsprinsippet. Den kan ikke gi etter for press fra noen som vil hindre åpen debatt, fri informasjonsformidling og fri adgang til kildene. Avtaler om eksklusiv formidling av arrangementer skal ikke være til hinder for fri nyhetsformidling.
- 1.4. Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold. Det er pressens plikt å sette et kritisk søkelys på hvordan mediene selv fyller sin samfunnsrolle.
- 1.5. Det er pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

REDAKSJONELL ÅRSRAPPORT 2012

KAPITTEL 1	
<u>Innledning</u>	4
KAPITTEL 2	
<u>Eksempler</u>	7
KAPITTEL 3	
<u>Medietanker</u>	67
KAPITTEL 4	
<u>Innsyn og offentlighet</u>	75
KAPITTEL 5	
<u>Mediejuss</u>	83
KAPITTEL 6	
<u>Medieetikk</u>	87

nored.no/aarsrapport/2012

Denne rapporten finnes også som en digital versjon, som inneholder utvidet innhold.

INNLEDNING

For tredje gang utgir Norsk Redaktørforening (NR) en Nasjonal redaksjonell årsrapport. Parallelt med at stadig flere redaksjoner, mediehus og konserner utgir egne redaksjonelle regnskap, har det vært et ønske fra NRs side å speile mangfoldet i det samlede norske medielandskapet, og vise hvordan ulike redaksjoner – på ulike måter – jobber for å utføre samfunnsoppdraget.

Fjorårets rapport, som oppsummerte året 2011, ble naturlig nok svært preget av de utfordringene redaksjonene sto overfor i forbindelse med – og i forlengelsen av – hendelsene i Oslo og på Utøya 22. juli. I forbindelse med årets rapport har vi bedt redaktørene om å fortelle om tre ulike sider ved den redaksjonelle virksomheten i 2012:

- **Oppdrag utført:** Eksempler på hvordan man har løst samfunnsoppdraget.
- **Utfordringer:** Eksempler på særlige utfordringer man har stått overfor.
- **Utvikling:** Eksempler på hva man har gjort for å utvikle journalistikken og redaksjonen.

Samtidig har vi bedt redaksjonene om en rekke opplysninger og data, om alt fra formålsparagrafer til lesertall og eventuelle fellelser i Pressens Faglige Utvalg.

Responsten har vært meget bra. Hele 43 redaksjoner har levert sine bidrag. Materialet er en solid illustrasjon på mangfoldet i den norske mediefamilien. Her finner vi fagblader som Bok og Samfunn og Fysioterapeuten, små og store lokalaviser som Fjuken og Halden Arbeiderblad, regionaviser, de store riksavisene, de store kringkasterne som NRK, TV2 og P4, gatemagasiner som Stiftelsen Erlik og en ren nettpublikasjon som Nettavisen. De vi savner sårt er uke- og magasinpressen, hvor bidragene er fraværende. Det er synd, både fordi de utgjør en viktig del av den norske mediefamilien, og fordi vi vet at mange ukeblader og magasiner jevnlig bringer historier som på ulikt vis bidrar til økt forståelse av viktige sider av norsk samfunns- og hverdagsliv.

I likhet med kolleger i store deler av verden – i det minste i de «utviklede» mediemarkedene – opplever også norske redaktører betydelige usikkerhet og turbulens. Det skyldes blant annet at journalistikken og de journalistiske verktøyene er i endring. Men det skyldes også at rammevilkårene, både teknologisk og ikke minst økonomisk, ser helt annerledes enn for bare få år siden. Og de er i kontinuerlig endring. Derfor har mange norske redaktører blitt tvunget til å bruke betydelig tid på utvikling av forretnings- og finansieringsmodeller, for å sikre at vi også i fremtiden har penger til å betale for den viktige journalistikken. Resultatet er at norsk mediebransje i dag fremstår som et gigantisk laboratorium.

Det som i denne situasjonen kanskje imponerer mest er at norske redaktører og redaksjoner klarer å bedrive fire isolert sett krevende øvelser på en gang:

- Opprettholde og utvikle kjernen i den viktige journalistikken, og posisjonen hos publikum.
- Utvikle nye journalistiske arbeidsmetoder.
- Utvikle nye forretningsmodeller for finansiering av journalistikken.
- Omorganisere og i mange tilfeller dels nedbemanne de tradisjonelle redaksjonene.

Det skal nesten ikke la seg gjøre å få til alt dette på en gang, men svært mange klarer det.

Enkelte stemmer, fra ulike instanser, redaksjoner, organisasjoner og konserner, hevder at kvaliteten på norsk journalistikk er for nedadgående. Personlig mener jeg det ikke finnes belegg for en slik påstand. Tvert imot mener jeg alt tyder på at norske redaktører og journalister aldri har vært mer engasjerte, kompetente og hardt arbeidende enn de er i dag. Til de som mener at alt var bedre før, så er et besøk i arkivene ofte nyttig. Det fremstår fort som en brutal realitetsorientering. Det betyr ikke at horisonten er skyfri. Men det er ingen grunn til at vi per i dag skal snakke ned vårt eget fag, våre egne redaksjonelle produkter og vår egen bransje.

En viktig ting må presiseres: Den papirrapporten du nå holder i hånden inneholder strengt tatt bare et utvalg av det materialet vi har fått inn. Den komplette versjonen finner du i en egen webversjon, på nored.no/aarsrapport/2012. Fikk ikke din redaksjon sendt inn sitt bidrag før fristen, så kan du fortsatt komme med i den digitale fullskalarapporten. Denne kan nemlig oppdateres fortløpende.

Vi takker også i år alle bidragsyterne til rapporten, både de enkelte redaktører, folk i de ulike konsernene som har bistått med innpisking og innsamling, og Den Norske Fagpresses Forening, som har bistått oss med å velge ut redaksjoner for rapportering på sine respektive områder. Fra NRs side er det dessuten viktig å fremheve vår prosjektmedarbeider, Trine Østlyngen, som også i år har lagt ned en usedvanlig innsats for å få samlet inn og systematisert materialet.

Også i år vil vi gjerne understreke følgende: Viljen til å dele kunnskaper og erfaringer med kolleger, selv om de også kan være konkurrenter, er blant norske mediers mest sympatiske trekk. For Norsk Redaktørforening er det viktig å dyrke frem de kollegiale fellesskapene og arenaene. Materialiseringen av dette målet skjer ikke bare gjennom faglige møter, studieturer og kurs, men også gjennom skriftlig dokumentasjon, håndbøker, rapporter og veiledninger. Forhåpentlig vil årets nasjonale redaksjonelle årsrapport være et bidrag til opplysning, refleksjon og – ikke minst – inspirasjon.

God lesning!

Arne Jensen
ass. generalsekretær
Norsk Redaktørforening

FLERE RAPPORTERER OM SAMFUNNSOPPDRAGET

Stadig flere mediehus publiserer sine egne redaksjonelle årsrapporter der de kvitterer overfor oppdragsgiverne - lesere og publikum - for arbeidet med samfunnsoppdraget i året som gikk.

Nesten halvparten, 19 av de 43 mediehusene som er representert i denne rapporten, har i år publisert sin egen redaksjonelle rapport.

Og enda flere av dem er representert i konsernrapportene til Polaris, Amedia og Schibsted.

Noen rapporter brer seg over et titalls sider. Andre fyller en dobbeltside i spaltene. Noen ligger digitalt tilgjengelig - brukervennlig og multimedialt tilrettelagt.

Noen mediehus går grundig til verks med statistikker og optellinger. Andre nøyer seg med å trekke frem de viktigste sakene i året som gikk, og reflekterer rundt

hvorfor de var viktige og hvordan de ble løst.

Felles for dem alle er et ønske om å synliggjøre kjernen i det oppdraget vi har: Informere om det som skjer, avdekke kritikkverdige forhold, verne mot overgrep og forsømmelser.

Format, teknologi og plattformer endrer seg. Oppdraget er det samme, og publikum har krav på å vite hvordan vi arbeider med å løse det.

I digitalutgaven, nored.no/aarsrapport/2012, finner du alle innsendte rapporter. Har vi ikke fått med oss rapporten fra ditt mediehus, så send den til NR slik at vi kan få lagt den inn.

Og har du planer om å lage egen redaksjonell årsrapport neste år, så la deg inspirere av hvordan andre gjør det...!

Eksempler

- Hvordan utførte du samfunnsoppdraget?
- Hvilke særlige utfordringer møtte du?
- Hvordan utvikler du redaksjonen og journalistikken videre?

Dette var spørsmålene vi stilte redaktørene. Her er svarene fra 43 av dem. Til sammen viser eksemplene et mangfold av det beste, det vanskeligste og det nye fra året som gikk.

Alle de innsendte eksemplene er med i rapporten, men plasshensyn i papirutgaven har gjort det nødvendig å kutte i enkelte tekster og begrense antall illustrasjoner til den enkelte sak. I digitalutgaven finner du fullstendige tekster, flere illustrasjoner og mer tall og fakta...

nored.no/aarsrapport/2012

Adresseavisen

"Selskapets formål er å utgi Adresseavisen som konservativt blad og å drive annonse- og forlagsvirksomhet, avis-, bok- og aksidenstrykkeri og enhver annen beslektet virksomhet, samt ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Arne Blix

OPPDRAG UTFØRT:

"22. juli-rettsaken er den saken vi har brukt mest ressurser på i 2012. Vi planla dekningen i detalj og hadde store team med journalister, fotografer og kommentatorer til stede under hele rettsaken. Vi hadde som særlig mål å være nyhetsledende når det gjaldt involverte fra Midt-Norge, men ønsket også å markere oss med nyhetssaker av nasjonal interesse.

I tillegg ble saken et vendepunkt når det gjelder direkte dekning på nett. Sammen med våre samarbeidsaviser sørget vi for at våre lesere kunne følge med fra minutt til minutt på adressa.no."

adressa.no/nyheter/innenriks/article3299143.ece

UTFORDRING:

"Vi intervjuet en kvinne med høyreekstreme synspunkter. Hun har vært aktiv på nettet og i andre sammenhenger. Dilemmaet var å ta stilling til i hvor stor grad hennes synspunkter kunne publiseres, samt å fortelle hva slags person dette er, uten å identifisere. Samtidig ble vi kjent med at hun hadde kommet med meget truende utsagn i e-post til Trondheims ordfører, som igjen hadde politianmeldt henne. Truslene og anmeldelsen ble hovedoppslag. Kvinnen klaget oss inn for PFU, der hun ikke fikk medhold."

adressa.no/nyheter/trondheim/article1831779.ece

Adresseavisen

Nettadresse	adressa.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Trondheim
Klagesaker til PFU	3
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	70089
Lesere - papir	189987
Brukere - nett	192675

Adresseavisens forside 24. august 2012

Adresseavisens forside og innsidesak 2. juni 2012.

UTVIKLING:

”I vår serie om dialekter var ideen å kartlegge de trønderske dialektvariantene og se på utviklingstrekk for å finne ut om trøndersk var i ferd med å bli en homogen dialekt.

Fra første stund var tanken å gjøre dette til et multimedialt prosjekt der en dialektquiz på nett skulle engasjere, supplere og spille på lag med nyhetssakene.

En måned senere hadde over 150 000 brukere sett minst én av tv-reportasjene i dialektserien. Serien har skapt debatt blant forskere ved NTNU.”

adresa.no/nyheter/kuriosa/article3300241.ece

Adresseavisens forsteseide 28. august 2012

PRISER

De trønderske journalistikkprisene 2012:

- Journalistprisen og prisen for nyhetsjournalistikk:
- Vinner: «Operasjon Gilde» (Jonas Vikan og Pål Solberg)
- Featurejournalistikk: Hederlig omtale: «Trønder læll sjø» (Sophie Bergersen Moen og Kristoffer Furberg)
- Hendelsesjournalistikk: Hederlig omtale: «- Jeg hadde null kontroll» (Frank Lervik)
- Her er videoen: <http://www.adresa.no/tv/?id=19206>

MBL Årets mediepriser 2011 (delt ut i mai 2012):

- Årets nyhetssak web-tv: Vinner: «De glemte barna» (TV-Adressa – Lajla Ellingsen, Mari By Rise, Håvard H. Jensen og Espen Bakken). <http://www.adresa.no/nyheter/trondheim/article1813420.ece>
- Årets nyhetsside: Hederlig omtale: «Den ville biljakten»
- Årets nyskapning: Sølv: Adresseavisen redesign
- Årets forsteseide: Bronse: Førsteseide «STOPP» 21.6.2011
- Hederlig omtale: Ukeadressas spsialutgave

Adresseavisens redaksjonelle årsrapport 2012 2. mars 2013

"Advokatbladet skal være medlemmenes viktigste kilde til nyheter og informasjon om rettsstilstanden, de juridiske profesjoner, rettsvesenet i sin alminnelighet og alle sider ved advokatyrtket og Advokatforeningens virksomhet i særdeleshett." (Fra visjonen)

Redaktørens tilbakeblikk

Redaktør Marit Aschehoug

Nettadresse	advokatbladet.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	8917
Lesere - papir	17000

OPPDRAK UTFØRT:

"Kanskje den viktigste og mest spesielle saken vi hadde, var intervjuet med Lena Larsen om hennes doktorarbeide om muslimske fatwaer og norsk juss, der hun kommer med viktige råd til advokater som får muslimske klienter."

Advokater som får muslimske klienter, bør være oppmerksom på de løsningsorganene og tradisjonene som klienten er preget av, sier Lena Larsen. I fjor kom hun med et doktorgradsarbeid om muslimske fatwaer.

Bør være oppmerksom på muslimske tradisjoner

Tekst og foto: Aina J. Rønning

Fatwagiving er en nøkkelinstusjon i islamsk tradisjon. Fatwaer, eller normut-sagn, fungerer som råd i religiøse, praktiske og juridiske spørsmål. Ikke noe spørsmål er for stort. Ikke noe for lite. En utfordring i Vest Europa er forholdet mellom sivilt inngått og islamsk uregistrert inngått ekteskap. Også i Norge kan muslimen være gift på islamsk vis – noe som er uregistrert og ugyldig i norsk rett. Man mister rett til arv og annet som sikrer norske ekteskap, men må "skilles" muslimsk for man kan gifte seg på nytt der- som man finner en ny part- ner. Lena Larsen, som har forsket på europeiske fat- wainstusjoner, sier det må forskes mer på de muslim- ske retts tradisjonene.

tradisjon, og hvordan dette forholder seg til norske lover og regler. Ofte er heller ikke muslimene klar over at man for eksempel ikke dekkes av norske ret- tigheter dersom man kun er muslimsk gift, sier Larsen. Larsen har forsket på muftier som hevder deres fatwaer er gitt med hen- blikk på at de som spør, lever i Europa. Hun har tatt for seg kvinneveredde spør-smål som muftier (religiøse ledere) har gitt begrunnede råd om. Det finnes

og Barkatullah Abdulkadir i London. Alt materialet Larsen har sett på er fra 1990-tallet og frem til 2000-tallet.

Normutsagn

En fatwa i islamsk retts- tenking er et juridisk norm- utsagn, som svarer på et spørsmål. Man må ikke følge rådet, og kan gå til en annen mufti dersom man er misfornøyd med svaret.

Rådgivningsorganet har heller ingen juridiske sank- sjonsmuligheter. At Larsen har sett på rådgivning i

forhold til kvinne- spørsmål, gir et godt innblikk i hva muslimske kvinner i Europa er opp- tatt av. Det meste kan sam- les i spørsmål om ekteskapet, kropp og pleie, seksualitet og sam- liv, oppdragelse, utdanning og arbeid, sosiale relasjo- ner, og rituelle handlinger.

– Dette er både religiøse og offentlige rettslige spørsmål, og går mye videre enn nasjonal lovgivning. Mesteparten hører inn under det etiske og moral- ske feltet, men noe berører det juridiske. Interessant nok kom det sjelden opp spørsmål om arv i mitt materiale. I muslimsk retts- tradisjon arver brodere mer enn sine søstre, og det at muftier ikke ble spurt om dette, kan tyde på at det finnes indikatorer som viser at kvinnene i arve- spørsmål går direkte til retts tradisjonen i det landet de bor i. De bruker de reglene som gir dem mest, rett og slett. Dette er ikke undertrykte kvinner, men oppgående og kritiske inn- byggerne som søker råd om det som bekymrer dem. Også de har et prosjekt om selvrealisering. For eksempel stiller de spørsmål om hvorvidt de må vente til at far har fått råd til å arrangere et stort bryllup, og om det er rettf- erdig at de må vente med å gifte seg fordi faren har brukt opp de oppsparte midlene på storesøsterens bryllup, sier Larsen.

Ekteskap

Det viktigste temaet for muslimske kvinner i Europa er, i følge materia- let til Larsen, forholdet mellom registrerte og ure-

” Hva er sharia når man bor i et likestilt samfunn der også kvinnene er med på å forsørge familien? **”**

Lena Larsen

Nye grupper

– Det kommer mange nye grupper muslimer inn til landet, og de har bak seg en rekke ulike lovskoler og retninger innen islam. Vi vet lite om hvordan de muslimske rådgivningstje- nestene fungerer i deres

også fatwaer der muftier gir ubegrunne- de råd, men Larsen har spesielt konsentrert seg om rådene fra Europeisk råd for fatwa og forskning, råd fra muftien Syed Darsh (d. 1997) og to dokumenter gitt av Dar-el-fatwa i Paris

– Da muslimene kom til Europa, ble sharia symbol på muslimsk identitet og praksis. Men hva er sharia når man bor i et likestilt samfunn der også kvinnene er med på å forsørge familien? spør Lena Larsen. I fjor kom hun med et doktorgradsarbeid om muslimske fatwaer.

gistrerte ekteskap. For de religiøse rådgivningsorga- nene er dette et stort pro- blem, og en fremstående mufti i Frankrike har for eksempel uttalt at et islamsk ekteskap som ikke er offentlig registrert er forbudt, selv om det er gyldig.

– Mange muftier har sett at ektemennene til disse kvin- nene forsvinner, og at de ikke kunne gjøre noe for å hjelpe. Man har ingen sanksjonsmuligheter til å sikre partene de rettighete- ne de skal ha utenom det nasjonale rettsvesenet. Bare en stat kan sikre ret- tighetene, og disse kvinne- ne faller mellom to stoler. Derfor mente den franske muftien at uregistrerte ekteskap er ulovlig – siden de ikke sikrer det som i islamsk rettstenking er hovedformålet med ekte- skap, nemlig å sikre partene, familien og ikke minst barna, sier Larsen.

Hva er sharia?

Det hersker forvirring blant muslimer om hva sharia er. Dette kommer ikke minst til syne i inngå- else og oppløsning av ekte- skap. I de aller fleste land reguleres slike spørsmål av kodifiserte familie lovgiv- ninger. Sharia finnes rett

BANK 2 TRENGER DIN KJENT ØKONOMISK BISTAND I EN VANSKELIG PERIODE

Bank2 kan være en god samarbeidspartner for personer som av ulike grunner trenger økonomisk støtte i en vanskelig periode.

Vi kan tilby finansielle løsninger som gir den nødvendige fleksibilitet på kort og lang sikt.

- Økonomisk hjelp som en del av en konfliktløsning
- Refusjonering ved fare for tvangs salg
- Livsvedtaket i forbindelse med skilsmisse og samlivsbrudd
- Mellomfinansiering ved kjøp av ny bolig

Det forutsettes sikkerhet i fast eiendom for alle arrangementer.

www.bank2.no • telefon 24 13 20 60

UTFORDRING

"Ikke en enkelt sak, men den brede dekningen av advokatenes vanskelige rolle i 22. juli-saken. Vi valgte å aldri bruke navn eller foto på gjerningsmannen. Hos oss er det ikke definert som av nyhetsinteresse. Derimot har vi valgt å skrive mye om bomben i regjeringskvartalet og effekten på Høyesterett og Justisdepartementet og de forskjellige advokatrollene og advokatene, med profiler på de sentrale."

"Selskapets formål er å utgi avisa Arbeidets Rett og delta i aktiviteter forbundet med dette. Avisa skal drive saklig og uavhengig journalistikk forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet, demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør / daglig leder Nils Kåre Nesvold

Arbeidets Rett

Nettadresse	retten.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Røros
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fådagarsavis
Opplag - papir	7866
Lesere - papir	19000
Brukere - nett	6000

OPPDRAK UTFØRT:

"En sak vi har viet stor oppmerksomhet er konflikten mellom reindriftsnæringa og grunneiere i regionen. Saken dreier seg blant annet om reinbeiteproblemer og rein som beiter på dyrka mark."

UTVIKLING:

"1. februar 2012 gikk vi over til Saxo. Det innebar ny layout og endringer innholdsmessig:

- Vi gir mer plass til lokal debatt, leserbrev og kun lokale ledere.
- Vi skal i større grad være oppslagstavla i Fjellregionen ved bruk av kalender på nett og papir.
- Samtidig har vi viet større plass til personaliastoffet."

Arbeidets Rett Mandag 19. november 2012

Myheter 9

REIN: Her går reinen på jordene ved vegen på vestsida av Tufsinga. Leder i Os fjellstyre, Erik Jachwitz (innfelt) innkaller til reinbeitemøte i Tufsingdalen. Foto: privat

■ REGELBRUDD OG SAMARBEID PÅ SAKSKARTET

Holder reinmøte

Os fjellstyre engasjerer seg i reinbeiteproblematikken øst i kommunen. 14. desember arrangerer de møte og samler berørte parter.

OS: Leder i Os fjellstyre Erik Jachwitz ønsker å samle partene og inviterer til møte i Tufsingdalen.

Bakgrunnen for situasjonen akkurat nå er at en flokk på om lag 400 dyr beiter i Tufsingdalen. Det skaper først og fremst problemer for de med dyrka mark.

Reinen hører i all hovedsak til reiere i Gålbrien Sjøte (Riast Hylting reinbeitedistrikt) og Saanti Sjøte (Essand) reinbeitedistrikt. Disse har felles vinterbeite i Femund beitedistrikt. - Vi har vært i kontakt med

representanter for både reindriftsnæringa og bygdefolk i Tufsingdalen, og ellers blant andre ordfører Arntinn Nergård og landbruksstaten. Dialog er viktig, fastslår fjellstyreleder Erik Jachwitz.

Fredag 14. desember blir det altså møte. Tema blir sperrgjerder, beitetider og kommunikasjon mellom alle berørte parter.

Sperrgjerderne bør sjekkes Fjellstyrelederen er betenkt over at tamreinen har gått gjennom sperrgjerderne og oppholdt seg utenfor tillatt reinbeite over tid.

- Vi må få orden på sperrgjerderne. Hva gjør vi for å sikre at de fungerer i praksis? Han peker på at det sies at noen skal ha åpnet grinder. Systemet må fungere bedre enn som nå.

Det dreier seg ikke bare om ett, men om to gjerdet på forskjellige steder.

Beitetidene er vedtatt

Det er fattet vedtak om hvor og når reinen skal kunne nytte området som favner øst i Tufsingdalen til vinterbeite.

Datoen som gjelder er fra 15. november. I år kom tamreinen på dyrka mark i Tufsingdalen første helga i november.

- Det er elva Tufsinga som hovedsaklig utgjør grensa mellom der det er tillatt og ikke tillatt at reinen beiter. De siste ukene har reinen gjenntatte ganger vært i området vest for vinterbeitedistriktet, og dette er klart regelbrudd.

- Vi må få orden på sperrgjerderne, og forventer at grenser og beitetider respekteres. - Så kan det sjølsagt skje uheld for alle. Det er det forstå-

else for, men det er viktig at en kommuniserer når problemene oppstår.

Fjellstyret forvalter loven

Fjellstyrens virksomhet er hjemlet i fjellloven. Fjellstyret er tillagt administrasjonen av bruksrettene i statsallmenningene, så lenge ikke annet er foresatt i eller i medhold av lov. I hovedtrekk omfatter dette jordbruksutnyttede husekster, fangst og fiske.

Os fjellstyre består i tillegg til leder Erik Jachwitz av Mette Femundshyrtan, Heidi Lundstedt, Lars Erik Midtdal og Arne Grue.

GUR JØRVIK 06162017 gur@retten.no

Dette er saken

Antatt 400 tamrein har trekt til Tufsingdalen og gått i utmark og på innmark der de siste ukene. Det går et sperrgjerde mellom sjøene Femund og Feragen, som skal være med på å hindre dette i utgangspunktet.

Gjerdet, som i utgangspunktet skal skjerm området vest for vassdraget, skal ha blitt stående åpent flere steder i host.

For ni år sia ble det også satt opp et sperrgjerde i Tufsingdalen som skulle holde reinen der det er tillatt med vinterbeite.

Reinen som er i Tufsingdalen nå har kommet seg gjennom dette gjerdet også. Reindriftsnæringa har ansvar for vedlikeholdet av sperrgjerdene. Grunneiere i Tufsingdalen hevder at gjerdet ikke er godt nok vedlikeholdt. Reineierne hevder at problemet først og fremst hanner i at folk som ferdes i utmarka ikke lukker stengler og grunder etter seg.

Fakta grensa

Etter 15. november har reinerne tillatelse, gjennom avtaler etter administrativt fattede vedtak om tilgang til vinterbeite, å ha rein på beite her. I grove trekk går den administrative grensa fra Tufsinga, fra Femund og oppover, nordvestover, opp til Korssjøen, derfra opp til Skardet, nordøstover et stykke og opp til Aursunden.

I sjøve Tufsingdalen, og der det er problemer nå, er det elva Tufsinga som utgjør den konkrete grensa mellom øst og vest, og mellom tillatt vinterbeite og ikke.

Fakta reinbeiteområder:

Hele Norge er delt inn i seks reinbeiteområder.

Reindriftsnæringa i vår region, Sor-Trøndelag/Hedmark, består av fem reinbeitedistrikter fordelt på et område som strekker seg over fire fylker.

Elgå, Riast/Hylling, Essand, Femund vinterbeite og Trollheimen.

Reinen som nå beifinner seg i Tufsingdalen hører hovedsaklig til flokker fra Riast/Hylling og Essand.

Flokkene går blandedt på denne tida av året.

Fakta reindriftsforvaltningen Reindriftsforvaltningen er statens spesifikke forvaltningsorgan i saker som angår reindrift. De overordnede maktene for forvaltningen av reindriften, er fastlagt i Stortingssmelding nr. 28.

Ansvarsfordelingen mellom Reindriftsforvaltningen og de øvrige styringsorganene i reindriften er gitt i Reindriftsloven.

En av reindriftsforvaltningens viktigste oppgaver er som sekretariat for Reindriftsstyret og områdestyrene.

Fylkestinget og Sametinget har oppnevnt følgende representanter til områdestyret i Sor-Trøndelag/Hedmark for perioden 2012 - 2015.

Oppnevnt av Sametinget: Lars Ivar Danielsen, Idar Bransfjell og Eva Nordhøll.

Oppnevnt av Sor-Trøndelag Fylkeskommune: Stig Klomsten, Lars Tvette.

Oppnevnt av Oppland Fylkeskommune: Tor O. Jevnheim, Skjåk.

Oppnevnt av Hedmark Fylkeskommune: Dag Ronning, Engerdal, Våre: Reidar Asgård, Engerdal.

Stig Klomsten er valgt som leder og Dag Ronning som nestleder.

REIN: Jan Moen i Ålen Bondelag har sendt oss bilder av rein som beiter i Grøtdalen i Ålen i forrige uke, og spør om når gjerdet på Nesvollan kommer opp?

Aftenposten

"Aftenposten skal være Norges beste informasjonsbedrift. Kvalitet i alt vi gjør skal sikre oss en sentral og høyt respektert posisjon i samfunnet. Aftenposten skal fremme ytringsfrihet og demokratiske verdier." (Fra Aftenpostens formålsparagraf)

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Hilde Haugsgjerd

OPPDRAG UTFØRT:

"I løpet av året publiserte vi rundt 2000 artikler om rettsoppkjøret etter terrorhandlingene 22. juli 2011, og om det som hadde sviktet fra samfunnets side. Svært mange av artiklene var blant de mest leste både i papiravisen og digitalt.

Vi rettet tidlig et kritisk søkelys mot de faglige vurderingene i den første rettspsykiatriske rapporten. Debatten om den førte til at retten oppnevnte nye rettspsykiatere. Det var deres vurdering av Anders Behring Breivik som ble lagt til grunn da massedrapsmannen ble dømt. Regjeringen har satt ned et utvalg for å vurdere straffelovens bestemmelser om tilregnelighet og rettspsykiaternes rolle. Slik kan journalistikk få viktige konsekvenser og påvirke samfunnet."

UTFORDRING:

"Livedekning av rettssaken mot Anders Behring Breivik:

Vi var helt klare på at vi måtte ha en bred, kontinuerlig dekning av rettssaken. Vi gikk grundig til verks på forhånd for å avgrense hva vi IKKE skulle publisere løpende. Det dreide seg i første rekke om den tiltalte egen forklaring og detaljnivå i gjengivelse av den, og informasjon om drepte, overlevende og pårørende. På det første punktet, tiltalte forklaring, oppdaget vi allerede på dag to at vi hadde lagt oss på en for restriktiv linje. Behovet for å referere fra retten var større enn vi antok, og vi opplevde at dette ikke skapte reaksjoner i det hele tatt."

aftenposten.no/nyheter/iriks/22juli/article6806942.ece

Aftenposten

Nettadresse	aftenposten.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	31
Felleiser i PFU	4
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	322081
Lesere - papir	1192477
Brukere - nett	745452

25. august 2012.

Aftenpostens referat fra 22. juli-rettssaken 18. april 2012.

UTVIKLING:

”JUNIOR BLE STOR

Avis for barn? Og attpåtil på papir? Mange var skeptiske da Aftenposten lanserte Aftenposten Junior 24. april. I planleggingsfasen snakket vi med et par hundre barn. De svarte: Jeg vil ha noe i postkassen. Noe jeg kan bla i, klippe i og skrive på.

Ved utgangen av 2012 var det betalte opplaget på 22 000. Junior fikk prisen for ”Årets Innovasjon 2012” på Consumer Sales Award i Schibsted. ”

Aftenposten Lørdag 12. januar 2013 **Lørdag** 29

Kvalitet. Aftenposten skal med journalistikk av høy kvalitet sikre yttringsfriheten, verne om den enkelte frihet og støtte det sosiale og kulturelle fellesskapet.
Fra Aftenpostens formålsparagraf

2012-årets beste artikler ble kåret ut fra en spørreundersøkelse blant leserne. Her er de ti beste artiklene fra året.

Den internasjonale avisen
Rystelse i araberverden og eurososion dominerer vår økonomi av verdens.

Sjette fra bredden
I 2012 ble Syria på toppen av verdenslederlisten for utviklingshjelp og for Aftenpostens leserskapsundersøkelse. Det ble for USA-eksporterte og for kampen mot radikale islamisme. Men for USA-eksporterte ble kampen mot radikale islamisme den viktigste og mest spennende i 2012. I tillegg til den internasjonale avisen, som ble kåret til årets beste, var det også artikler om Syria, som ble kåret til årets beste i kategorien for utviklingshjelp og for Aftenpostens leserskapsundersøkelse. Dette var også en viktig del av Aftenpostens samfunnsoppdrag. I tillegg ble det kåret til årets beste i kategorien for utviklingshjelp og for Aftenpostens leserskapsundersøkelse.

Menningene
Aftenpostens utredningskomité har i år utarbeidet 12 forslag til endringer i lovverket. Det er blant annet forslag om å innføre en ny lov om arbeidsrett, som skal gi arbeidstakere bedre beskyttelse mot arbeidsgivere som ikke følger reglene. Det er også forslag om å innføre en ny lov om arbeidsrett, som skal gi arbeidstakere bedre beskyttelse mot arbeidsgivere som ikke følger reglene.

Utvalgte artikler
I 2012 ble Syria på toppen av verdenslederlisten for utviklingshjelp og for Aftenpostens leserskapsundersøkelse. Det ble for USA-eksporterte og for kampen mot radikale islamisme. Men for USA-eksporterte ble kampen mot radikale islamisme den viktigste og mest spennende i 2012. I tillegg til den internasjonale avisen, som ble kåret til årets beste, var det også artikler om Syria, som ble kåret til årets beste i kategorien for utviklingshjelp og for Aftenpostens leserskapsundersøkelse.

Et år med utvikling og omstilling

Aftenposten har gjennomført flere utviklingsprosjekter i året som gikk. Her er noen av de største:

- 1. I april ble Aftenpostens nettside, som er en av de største i Norge, lansert.
- 2. I oktober ble Aftenpostens første digitale utgave, Aftenposten Junior, lansert i samarbeid med Schibsted. Den er en av de største i Norge.
- 3. I november ble Aftenpostens første digitale utgave, Aftenposten Junior, lansert i samarbeid med Schibsted. Den er en av de største i Norge.
- 4. I januar ble Aftenpostens første digitale utgave, Aftenposten Junior, lansert i samarbeid med Schibsted. Den er en av de største i Norge.

Aftenpostens redaksjonelle årsrapport 2012
12. januar 2013

PRISER

- * Fotograf Stein Bjørge fikk den internasjonale fotoprisen «Picture of the Year International» for en multimedial reportasje om amish-folket i USA.
- * A-Magasinet ble beste nettbrettutgave i Mediebedriftenes Landsforenings (MBL) konkurranse Årets avisside, og tok sølv i kategorien Årets avismagasin.
- * Aftenpostens omlegging av avisen i fjor fikk sølv i kategorien årets nyskaping.
- * Seks av Aftenpostens reportasjer etter 22. juli-tragedien fikk priser i MBL-kåringen.

"Basert på sunn og lønnsom drift skal AN Media fremme samfunnsengasjement med det mål å styrke grunnverdiene ytringsfrihet, mangfold, toleranse og likeverd mellom mennesker." (Fra ANs formålsparagraf)

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Jan-Eirik Hanssen

UTFORDRING:

"Tiggernes ankomst: Det lille lykkelandet Norge fortsatte den økonomiske festen i 2012. Det finnes ingen andre land i verden som kan vise til økonomisk vekst tilsvarende det vi har opplevd gjennom to tiår. Det skyldes geologisk flaks. Verdens heldige fetter Anton kan bruke oljefondet til å dele ut 550 kroner til hvert eneste menneske i hele verden. Om vi vil. Forholdet mellom nordlendinger og tiggere preget våre spalter gjennom hele året. Vi liker å snakke om solidaritet og menneskeverd. Løsningen var ikke enkel. Ledende politikere jaktet på tiggere i buskene. Konfliktene var mange. Og de mange problemstillingene utløste et voldsomt engasjement hos leserne og dominerte den lokale debatten i 2012."

UTVIKLING:

"Avisa Nordland satser tungt på yngre lesergrupper. I 2012 ble denne satsingen intensivert gjennom egne sider for barn under 12 år, kalt "Ongan". I tillegg til to faste sider hver tirsdag publiseres det også saker på ongan.no. Innholdet er utviklet i tett samarbeid med en gruppe svært engasjerte 10-åringer. De ukentlige sidene lages også i samarbeid med barn fra hele dekningsområdet. På Ongan-sidene handler det om alt fra leggetid til lekser, mobilbruk og matpakke - også masse tull og tøys da.

AN har siden 2006 hatt et tett samarbeid med medier & kommunikasjon ved Bodin videregående skole. Elever på skolen utgjør AN Ung-redaksjonen, som hver uke gjennom skoleåret produserer to sider i papirutgaven og i tillegg egne saker til anung.no. Ung-redaksjonen bidrar med spennende saker og overraskende vinklinger. I 2012 hadde de tre førstesideoppslag i avisa."

Avisa Nordland

Nettadresse	an.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Bodø
Klagesaker til PFU	5
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	20696
Lesere - papir	60000
Brukere - nett	42000

ANs oppslag 19. juli 2012: Ordfører og politi ber romfolket fjerne seg.

Slik så Ongan-siden ut 15. mai 2012.

Avisa Nordlands redaksjonelle regnskap 2012 23. februar 2012

"Avisen Bergens Tidende skal være en frittstående, liberal, borgerlig (ikke sosialistisk) avis, partipolitisk uavhengig. Avisens generelle grunnsyn skal bygge på et progressivt og menneskelig samfunnssyn..."
(Fra BTs formålsparagraf)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Gard Steiro

OPPDRAG UTFØRT:

"Bergens Tidende publiserte vinteren 2012 en reportasjeserie om klimavotehandling. Journalistene Eystein Røssum, Atle Andersson og Lasse Lambrechts samlet data fra en rekke kilder i stor database som ble offentliggjort på våre nettsider. Med denne som utgangspunkt laget de en serie artikler som dokumenterte hvordan den norske stat og en rekke bedrifter i Norge kjøper omdiskuterte kvoter i utlandet. Serien kastet et nytt og kritisk søkelys på ordningen."

bt.no/nyheter/klima/Spillet_om_klimakronene/

UTVIKLING:

"Bergens Tidende har de siste årene satsset på datastøttet journalistikk og leserinvolvering. Vi kan vise til flere premierte prosjekter. Det siste i rekken er "112 - hva skjedde da du ringte politiet?" Journalistene Rune Christophersen, Thomas Orten og Hanne Louise Åkernes ville med utgangspunkt i Gjørv-kommisjonens rapport undersøke politiets beredskap. De lagde en database der leserne selv kunne dele sine erfaringer. Dette førte til en rekke kritiske reportasjer om manglende beredskap i Hordaland og Bergen."

bt.no/112/

PRISER

- SKUP-diplom for "Global Shield".
- SKUP-diplom for "Døden på veiene".
- Flere priser i Årets bilde (mer i digitalrapporten)

Bergens Tidende

Nettadresse	bt.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Bergen
Klagesaker til PFU	7
Felleleser i PFU	2
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	76817
Lesere - papir	224392
Brukere - nett	215789

Bergens Tidende 21. mars 2012

"Selskapets formål er å utgi Bergensavisen, herav delta i aktiviteter forbundet med dette. Avisen skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet, demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Anders Nyland

OPPDRAG UTFØRT:

"Blant lokalavisens viktigste oppgaver, er å ha et kritisk blikk på hvordan kommune, fylkeskommune og stat ivaretar sine innbyggers rettigheter og interesser. Vår jobb er blant annet å undersøke kvaliteten på de offentlige tjenestene innbyggerne tilbys. Det som våren 2012 skulle være en sak om effekt av Samhandlingsreformen, endte med at Bergensavisen avslørte alvorlig rutinesvikt ved Florida sykehjem, en rutinesvikt som har ført til dødsfall. Journalist Linda Anette Hilland avdekket denne rutinesvikten gjennom grundig, journalistisk arbeid, som blant annet inkluderte journalsøk, innsynskrav og omfattende kildearbeid. Bergensavisens avsløring førte til umiddelbare pålegg fra fylkeslegen til Bergen kommune. Artikkelen førte også til at det ble gjennomført en gransking av forholdene ved sykehjemmet."

UTVIKLING:

"Den 20. september lanserte vi konseptet Hva skjer i Bergen.no. Slagordet for tjenesten er «Ta Bergen i bruk». Konseptet omfatter både en seksjon på BA.no, en arrangementskalender på nett og en geolokasjonsbasert arrangementskalender for mobil. Hva skjer i Bergen handler nettopp om hva som rører seg på kultur- og arrangementsfronten i byen vår.

Fra oppstarten den 20. september til 31. desember 2012 hadde kalendertjenesten på web 1.457.384 sidevisninger. Innholdsseksjonen på BA.no hadde i samme periode 1.023.389 sidevisninger. Den totale webtrafikken på konseptet Hva skjer i Bergen var fra lanseringsdatoen og ut året 2.480.773 sidevisninger, noe som tilsvarer 4,3 prosent av totaltrafikken på BA.no i denne perioden."

Bergensavisen

Nettadresse	ba.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Bergen
Klagesaker til PFU	2
Fellelser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	17873
Lesere - papir	73000
Brukere - nett	110000

Bergensavisens forsteseide 9. mai 2012.

ba.no/hvaskjeribergeren/

UTFORDRING:

"Den 1. januar klokken 21:37 ble 98 år gamle Hilda Feste funnet død i en eldrebolig i Os. Funn på stedet gjorde at politiet satte i gang full drapsetterforskning. Den 21. februar ble en 18 år gammel mann, også han fra Os, pågrepet og siktet i saken. Den 23. juli tok Hordaland statsadvokatembeter ut tiltale mot mannen for drap under særdeles skjerpene omstendigheter. Den 4. desember ble mannen dømt til 19 års fengsel for drapet på Hilda Feste.

Os-drapet rystet ikke bare et helt nærmiljø. Saken er en av de mest rystende straffesakene i Norge på mange år. Gjerningene som ble begått var svært brutale. Offer og gjerningsmann viste seg å bo rett i nærheten av hverandre. For en lokalavis er det vanskelig å dekke en slik sak. Vær varsomplakatens paragraf 4.5 slår fast at vi skal unngå forhåndsdømming i kriminal- og rettsreportasje. Paragraf 4.6 sier at pressen skal vise hensyn overfor mennesker i sorg eller ubalanse, og at vi skal ta hensyn til hvordan omtale kan virke på ofre og pårørende. Paragraf 4.7 slår fast at pressen skal være varsom med bruk av navn, bilde og andre klare identifikasjonstegn på personer som omtales i forbindelse med straffbare handlinger.

Følgelig er det mange hensyn å ta: Hensynet til offerets ettermæle og offerets pårørende, hensynet til den unge gjerningsmannen og hans familie, og hensynet til allmenhetens informasjonsbehov. Bergensavisen fant det riktig å identifisere gjerningsmannens navn da det forelå

Os-dommen har falt. Bergensavisen dekker den 5. desember 2012.

en fellende dom. Det var primært gjerningsmannens unge alder som talte mot identifisering. Sekundært talte hensynet til hans pårørende, og det faktum at gjerningsmannen ikke var gjengangskriminell. Etter en grundig vurdering kom vi frem til at disse hensynene ikke veier opp for den meget alvorlige kriminelle handlingen som var begått. I tillegg var det snakk om en svært spesiell sak, der en ung mann i selvforskyldt rus voldtok og drepte en eldre kvinne.

Etter en totalvurdering kom Bergensavisen frem til at sakens alvorlighetsgrad og særdeles spesielle karakter tilsa at gjerningsmannen burde identifiseres for allmenheten."

PRISER

MBL Årets mediepriser - utdelt i mai 2012:

- Godt journalistisk håndverk i dekningen av terrorangrepet 22. juli 2011: Bergensavisens forside 26. juli 2011.

Solid Redaksjonell Årsrapport fra BA. 16 sider med eksempler, statistikk og analyser.

Bok & samfunn

"Bok & samfunn er fagbladet for bokbransjen. Bladet er redaksjonelt uavhengig, og drives etter Redaktørplakaten."

Bok & samfunn

Nettadresse	bokogsamfunn.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Felleiser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	2000
Lesere - papir	5000
Brukere - nett	1800

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Dag H Nestegard

OPPDRAG UTFØRT:

"Ny boklov. Dette er den viktigste saken for bok-bransjen for tiden, og vi har dekket den tett. At vi har brukt betydelige redaksjonelle ressurser på dette, ser vi tydelige spor av også i de mer generelle riksmidlene. Vi blir ofte sitert av riksmidlene, men når det gjelder boklov er vi særlig mye sitert. Vi har søkt å få frem alle sidene ved debatten om boklov, og mener i all beskjedenhet at vi i så henseende har gjort en anstendig og viktig jobb."

Førstesideoppslaget i Bok & samfunn 16. januar 2012.

"Bygdeposten skal gi folk en fullserviceavis på papir og nett i kommunene Modum, Sigdal, Krødsherad og Øvre Eiker."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Knut Bråthen

OPPDRAG UTFØRT:

"I forbindelse med VM i skiflyging i Vikersund laget Bygdeposten et stort bilag. Arrangementet ble besøkt av nær 70 000 mennesker som omkranset sletta i verdens største skiflygingsbakke fire hele dager til ende. På denne måten ga avisa et solid bidrag som en aktiv deltaker i lokalsamfunnet. Skiflygingsmiljøet i Vikersund favner folk fra mange steder, men hovedtyngden av de mange tusen frivillige er fortsatt lokale og fra Bygdepostens nedslagsfelt. Selv om vi var sterkt delaktig i å bygge opp forventningene i bilaget, var avisen bevisst sin rolle som samfunnsaktør og opptrådte på ingen måte som mikrofonstativ for arrangøren. Det er en hårfin balansegang, som jeg er stolt av at avisen mestret på en god og profesjonell måte.

Det er viktig for en lokalavis å være en bidragsyter i lokalsamfunnet når det er store lokale begivenheter som slike arrangementer er. Det er med å bygge relasjoner til leseren, som vi også nyter godt av vårt arbeid til daglig."

UTVIKLING

"Vi har fått ny design og nytt redaksjonelt sideproduksjonssystem."

Bygdeposten.

Nettadresse	bygdeposten.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Vikersund
Klagesaker til PFU	0
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Fådagarsavis
Opplag - papir	6500
Lesere - papir	19000
Brukere - nett	3500

Det offisielle VM-programmet er laget av

BygdePosten

VIKERSUND KONGSBERG

Kongen av Vikersund ... enn så lenge

Johan Remen Evensen var kongen av Vikersund i fjor da han hoppet bakken ned. I år skal det være mulig å hoppe enda lenger. I tillegg har det skjedd flere store endringer i anlegget, som skal ta imot nærmere 40 000 tilskuere under VM.

VM-PROGRAMMET 2012

Storstått åpning
Det står på don-tromme når VM åpnes med drakk og brass i Vikersunds gate 23. februar.
SIDE 8

Store St. Hans-vyer
Albert K. Hahnre har hatt en stor betydning for utviklingen av Vikersund Hoppesenter. Han deler æren med hele bygda og har nyret om å kunne arrangere St. Hans-hoppi foran 40 000.
SIDE 32-34

Byr på fantastisk utsikt
"Vegen" blir prikken over i-en i anlegget.
SIDE 30-31

"Uavhengig og riksdekkende organ for frisinnet og framskrittvennlig politikk i nasjonalt, sosialt og økonomisk henseende."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør John Arne Markussen

OPPDRAK UTFØRT:

"5. januar 2012 avslørte Dagbladet at Barne-, likestilling og inkluderingsdepartementet (BLD) under Audun Lysbakkens ledelse hadde bevilget 154 000 kroner til en undergruppe av SVs ungdomsparti. Saken skulle bli dominobrikken som for alvor satte habilitet på dagsorden i norsk politikk. Seks uker etter vår første sak hadde Lysbakken og flere av hans nærmeste politiske medarbeidere gått av. En departementsråd gikk av to dager seinere.

Både Lysbakken og Jonas Gahr Støre måtte forklare seg overfor både offentligheten og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite. Hele regjeringen og fritilskudd på totalt 85 milliarder kroner fra alle departementer ble gransket som en direkte følge av saken. Sakskomplekset utløste gjennom året flere kontrollhøringer i Stortinget.

UTFORDRING:

"Dagbladet fikk i 2011 tilgang til flere e-poster som i detalj beskriver doping. Det ble påstått at forfatterne var treneren Petar Vukicevic og en av hans kontakter. Vukicevic bekreftet selv i et åpent intervju at han hadde skrevet e-postene, men hevdet at alt om aktiv doping var lagt inn av ekskona i ettertid. Etter å ha sjekket saken i flere land, samt fått oversatt e-postene og sjekket med eksperter i utlandet, valgte Dagbladet å publisere i 2012.

Vukicevic fikk ikke fornyet kontrakten i Norges Friidrettsforbund, og Antidoping Norge innledet en omfattende granskning.

Dagbladet ble klaget inn til Pressens faglige utvalg, men ble frikjent."

Dagbladet

Nettadresse	dagbladet.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Langkaia 1, Oslo
Klagesaker til PFU	27
Fellelser i PFU	3
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	88539
Lesere - papir	336425
Brukere - nett	1213000

Dagbladets forsteside 24. februar 2012.

Dagbladets oppslag om Vukicevic-saken 12. november 2012.

UTVIKLING:

"Dialog med leserne og produktutvikling under terrorrettssaken:

Under rettssaken mot Anders Behring Breivik lanserte Dagbladet en "terrorfri sone" på dagbladet.no. Vi hørte av og til fra lesere og pårørende at det ble for mye om saken i mediene. Den digitale grunntanken er å gi brukerne flere alternativer, og med den "terrorfrie sonen" fikk våre brukere et alternativ til den massive dekningen.

I forbindelse med rettssaken utviklet Dagbladet også en såkalt multispiller på dbtv. Denne løsningen innebar at brukerne kunne følge mange sendinger samtidig, og at de selv kunne velge hvilket livekamera de ville se stort og hvilket de ville ha smått. Multispilleren høstet stor anerkjennelse i fagmiljøene både nasjonalt og internasjonalt, og ble godt mottatt av seerne."

Dagbladet lanserer terrorfri sone 19. april 2012.

Dagbladets redaksjonelle årsrapport 2012
19. februar 2013

PRISER

Den store journalistprisen for Magasinet-reportasjen "Tomrommene".
Mediebedriftenes Landsforenings Unge-Lesere-pris for magasinet Fredag
"Årets Mediepriser" i regi av MBL:
Årets Innovasjon for Spotify app
Gull for Årets Forbrukerside ("En kur for alt")
Sølv for Årets Magasin (Magasinet)
Bronse for Årets Nyskaping (God Torsdag)
Årets reportasjebilde
Tre sølvmedaljer og to hederlige omtaler fra Society of News Design Scandinavia for design av flere nyhetssider, deriblant førstesiden på ekstraintagven 23. juli 2011.

Dagsavisen

"Selskapets formål er å utgi avisen Dagsavisen, herunder delta i aktiviteter forbundet med dette. Avisen skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet, demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør og adm. dir. Eirik Hoff Lysholm (kst) / Kaia Storvik (i perm) / Arne Strand

OPPDRAK UTFØRT:

"Dagsavisen satte i en serie artikler søkelyset på barn som har vokst opp i Norge og som regjeringen ville kaste ut av landet. Forsiden "Møt barna som skal kastes ut" lørdag 3. mars 2012 førte til ekstra stor debatt. Reportasjen fortalte om 450 barn som hadde fått avslag på asylsøknad, og skildret historiene til 30 av dem. Vi mottok en strøm av henvendelser fra lokale støttegrupper, som kjempet for «sin familie», sønnens lekekamerat, datterens skolevenninne. Kontrasten var stor til oppslutningen om en svært streng asylpolitikk. De mange enkeltskjebnene satt i system, ble imidlertid en vanskelig sak for regjeringen."

UTFORDRING:

"22. juli-rettsaken står fram som årets vanskeligste sak å dekke, men det var likevel trusselsaken mot journalist Nina Johnsrud som medførte de vanskeligste beslutninger og avveininger internt. Hensynet til Ninas sikkerhet og våre ansattes trygghetsfølelse måtte ivaretas og veies opp mot allmennhetens informasjonsbehov, politiets råd om ikke å identifisere vår egen journalist, Ninas ønske om å stå fram med sin historie og hensynet til en annen journalist i en annen avis som ikke ville identifiseres i samme sak."

UTVIKLING

"Med slagordet "alt du trenger på den tiden du har", har Dagsavisen har vært gjennom en rivende produktutvikling, og har snudd underskudd til overskudd."

PRISER

- Nyhetsjournalist Nina Johnsrud ble tildelt Stiftelsen Fritt Ords Hønnør for modig journalistikk.
- Dagsavisens musikkredaksjon Nye Takter, ved journalist Geir Rakvaag, ble tildelt Bjellesauprisen av FONO.

Dagsavisen

Nettadresse	dagsavisen.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	1
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	23303
Lesere - papir	96000
Brukere - nett	62000

3. mars 2012

12. oktober 2012

Drammens Tidende

Vår visjon:

"Vi skal bry oss og bevege alle i Drammensregionen hver dag."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Geir Arne Bore

OPPDRAK UTFØRT:

"Den saken som skapte størst debatt er saken om Kolbergs maktbruk i Lier. Serien avdekket at Martin Kolberg hadde tatt direkte kontakt med kommuneadvokaten og rådmannen i Lier for å påvirke en anmeldelse av hans stedatter for trygdemisbruk i forbindelse med en av landets mest omfattende BPA-ordninger for hennes multifunksjonshemmede datter. En annen sak avdekket at flere ansatte i Lier kommune hadde opplevd press fra Martin Kolberg for å forbedre ordninger for barnebarnet, hvor han hadde vist til sin politiske posisjon. Saken skapte stor debatt om en politiker som Kolberg kan bruke sin makt privat på en slik måte overfor en kommune og enkeltansatte, men også om kommunen kan være åpen om en slik konflikt med en av sine egne innbyggere.

Serien tok også for seg BPA-ordningen, som er navnet på ordningen med personlige brukerassistenter administrert av den funksjonshemmede eller av familien."

UTVIKLING

"I oktober ble produksjonen av Drammens Tidende flyttet til et sentralt sideproduksjonssenter i Moss. Samtidig fikk avisen ny design. Introduksjon av totalabonnement og betalt digitalt innhold på dt+ var en sentral endring fra juni. Drammen NÅ ble introdusert i november og erstattet DT Drammen."

PRISER

- Edda Medias innovasjonspris for lokal bloggportal.
- 2. plass i Eddas Medias journalistpris for Maktserien.
- Buskerud journalistlags Årets pris, Årets bilde, Årets avisside, Årets kultur/featuresak, Årets snakkis.

Drammens Tidende

Nettadresse	dt.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Drammen
Klagesaker til PFU	0
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	31213
Lesere - papir	84000
Brukere - nett	49000

Drammens Tidendes førsteside 7. desember 2012.

Drammens Tidendes redaksjonelle årsrapport 2012

"Selskapets formål er å utgi lokalaviser i Oslo. Avisene skal være uavhengige av alle særinteresser og følge Redaktørplakaten."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarelig redaktør Tore Bollingmo

OPPDRAG UTFØRT:

"Som Oslos største lokale mediehus lever vi i nær kontakt med byens utfordringer fra dag til dag. Og nyhetsåret 2012 satte oss på noen store prøver. Og nok en gang viste både Oslo som by og våre bydeler hvilke gode krefter som er klar til å slå ring om våre verdier og hverandre.

To av de kanskje største prøvene i 2012 var rettssaken etter 22. juli-angrepet og Sigridd-saken. Det er selvsagt ingen glede forbundet ved å formidle nyheter om denne type tragiske hendelser. Men som lokalsamfunnets lim og lupe er det også vår rolle og fortelle disse historiene fra vår by. Vi lærte at ved siden av ondskapen lever det et sterkt samhold og mye omsorg for hverandre i vårt Oslo og i våre bydeler."

UTFORDRING:

"Sommeren 2012 eksploderte den så kalte romfolk-saken i mediene. Mediehuset dittOslo har flere ganger hatt saken på både leder- og kommentarplass i sine publikasjoner. Vår ambisjon har vært å balansere debatten i størst mulig grad, også gjennom vårt egenproduserte kommentarstoff. Vår holdning til problematikken har vært – og er – at ansvarlige myndigheter må være sitt ansvar bevisst i forhold til romfolket. Norge – og Oslo – er bundet av en del internasjonale konvensjoner, samt nasjonal lovgivning. Samtidig har det vært viktig for oss å la romfolket selv komme til orde i våre spalter. Saken har vært journalistisk utfordrende fordi det er mange hensyn å ta. Løsningen er å bruke et mangfold av kilder og la de berørte parter komme til orde i saken, selv om meningene er mange og tidvis svært sterke."

Mediehuset dittOslo

Nettadresse	dittoslo.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	1
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	235718
Lesere - papir	164000
Brukere - nett	80000

Slik var lokalavisen Nordstrands Blads forsteside 6. september 2012.

Oppslag i DITTOSLO.no 22. november 2012.

DITLOSLO.NO | TORSDAG 25. OKTOBER 2012 | NYHETER 12

GLAD REDAKSJON: Christian Hakse (tv.), Sajid Awan, Anne Marie Huck Quay, Hege Braaten, Tore Bollingmo, Lars Weimoth, Ellen Rønning, Cathrine Brynildsen, Pål Magnus Tommervold, Nina S. Olsen, Karoline Nygård, Øystein Dahl Johansen, Aina Moberg, Tone Granholt Henriksen, Magne Mellem Enoksen og Karl A. Kjelstrup. FOTO: BIRGITTE ØREN

● Bytter navn til Mediehuset dittOslo og «pusser opp» avisene med ny design ● Fortsetter med 12 unike lokalaviser.

– Det beste fra Oslo blir enda bedre

Velkommen til en avis med helt ny design. Og til Mediehuset dittOslo.

OSLO: «Det som berettiger foretagendet, er den omstendighet, at Akers aldri kan vente, at Christiana-plassen kan afse spalten i nogen nærværende grad til stud som er af væsentlig lokal interesse for Akers. Dette var programklæringen til Akerspostens første reaktant, havyestettadvokat Thorstein Diesen, i 1905. Mer

enn 100 år senere har historien ført oss frem til et av landets aller største lokale mediehus, målt i leseroppløstning. I hver eneste uke leser 168.000 Oslo-borgere avisene til Mediehuset dittOslo. Kun Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad og Adresseavisen har lesere blant de lokale mediehusene i Norge.

Store endringer

Oslo er en by med et stort medietilbud. Når sagt det som er av rikskavaler, TV2, NRK, nettsider, radio, uketipser og fagpresse ber til lands har sin base

eller store redaksjoner her. Aften har vært en regionavis for Stor-Oslo, men legges ned som avis ved nyttår. Lokalavisene Oslo har i en årrekke vært det eneste avis- og mediehuset som har hatt hele Oslo og bare Oslo som fokus.

Mediehusene og medietilbudet er i sine store endringer. Facebook, Google og Twitter er store internasjonale aktører som også er høyt tilknyttet i Oslo-folks hverdag. Folk flest leser mindre papir og mer på pc og mer på mobil.

KURS: Journalistene må lære seg helt nytt arbeidssett.

seg sterkest i møte med den økte konkurransen. Våren 2010 lanserte vi nettstedet dittOslo, basert på bygdens skjærOslo. I løpet av et år tid har vi nesten doblet trafikken og har rundt 80.000 digitale brukere hver uke.

Nyheter er kjernen

Vi har ingen planer om å stoppe det. Stadig får vi innspill og ønsker fra leserne og brukerne om saker de ønsker vi skal skrive om og tjenester de savner hos oss. Vi må stadig endre oss hvis vi fortsatt skal oppfattes som relevante og

DITLOSLO.NO | TORSDAG 25. OKTOBER 2012 | NYHETER 13

4 om lokalaviser

Hvorfor er lokalavisene viktig for deg?

Den betyr mye. Nordstrand Blad er min lokalavis og den leser jeg hver gang den kommer ut. Det har jeg gjort i mange, mange år.

Det er en fin oppdatering en gang i uka på ting som er såpass nært at Aftenposten ikke dekker det en gang.

Jeg leser den ikke så ofte, men den betyr mye. Det er bra den kommer ut.

Vi lever alle våre liv lokalt og det som skjer i nærmiljøet er ofte det viktigste for oss. Lokalavisene er derfor en viktig del av vårt liv.

OPPLERING: Nettsjef Christian Hakse lærer bort noen triks til journalist Lars Weimoth. FOTO: KARL ANDREAS KJELSTRUP

NYTT: Øystein Dahl Johansen, designer Christen Ham og Henrik Medell tar det nye designet i øyesyn. FOTO: KARL A. KJELSTRUP

nyttige i din mediehverdag. Den siste tiden har vi blant annet lansert jobbtemaet stillingOslo, og i samarbeid med leserne av skjærOslo klær vi i høst dyrene beste innenfor utvalgte kategorier. «Det beste fra Oslo på ett sted» er slagordet til dittOslo. Nå håper vi å bli enda bedre.

Nyheter og viktig journalistikk fra Oslo er våre lokalaviser som fortsettelse av kjernesaken. Skal vi oppgi vår visjon om å «skape engasjement, stolthet og omtanke for lokalmiljøet» og være et sentrum for lokalinnkaps (Mediehuset

Vi håper du liker den nye avisen. God fornøyelse!

ANSVARLIG REDAKTØR TORE ROLLINGMO

dittOslos visjon og verdier) så må vi både oppfattes som viktige og engasjerende. Og noe av det vi har opplevd størst engasjement for, opp gjennom årene er når vi kåret årets navn rundt om i Oslo bydelene. Dette nye type aktiviteter hvor dialog

gen med lokalansummet står i fokus skal vi selvsagt fortsette med.

Mer moderne

Helt siden Oslo kjøpte Nordstrand Blad i 1998 har vi vært konsernled. Fra i høst har vi vært en del av nye Amedia. Gjennom noen av Norges dyktigste avisdesignere har avisene i tidligere Edda fått en fullstendig smake over. Vi håper du liker den nye avisen. Og at du hver dag finner noe nytt eller engasjerende fra den flotte byen vår på dittOslo og skjærOslo. God fornøyelse!

BESTILL PÅ MANDAG, SÅ LEVERER VI PÅ TORSDAG!

Kom og se våre populære Luna-kjølken! Du finner oss på Alnabru. Du kan velge selv om du vil ha ferdig monterte skrogr eller flatpakket.

- Lettvint å parkere
- Kvalifisert betjening og veiledning
- 2500m² showroom

sentrum BYGG

DERE KJØPER PARRETT KJØPEN

www.sentrumbygg.no

Ønsker deg en god dyp søvn

Håstens

Ønsker du for en god dyp søvn i det nye året? Da er det tid for å oppgradere til en Håstens-seng. Mellom 1. oktober og 25. desember 2012, gir vi deg en gave fra vår eksklusivt samarbeidspartner Håstens komfortseng komplett. Opplytt dine ønsker med en håndslutt, helt naturlig Håstens seng fra Sverige. Med 160 års kunnskap i håndlagte sengetøy, Håstens sengetøy er en virkelig dyp søvn i det nye året.

HÅSTENS STORE OSLO
Høytorvhus Høytorvdelgate 1 (vis a vis Rådhuset)
0150 Oslo
Tel. nr 22416600
oslo@hastensstore.com

Følg oss på Facebook

hastens.com

Slik presenterte Mediehuset dittOslo seg da det nye navnet ble lansert 25. oktober 2012.

UTVIKLING

«25. oktober 2012 redesignet vi hele avisen og endret navn fra Lokalavisene Oslo til Mediehuset dittOslo. Vi har ingen planer om å stoppe der. Stadig får vi innspill og ønsker fra leserne og brukerne om saker de ønsker vi skal skrive om og tjenester de savner hos oss.

Vi må stadig endre oss hvis vi fortsatt skal oppfattes som relevante og nyttige i din mediehverdag.

Den siste tiden har vi blant annet lansert jobb-tjenesten stillingOslo, og i samarbeid med leserne av skjærOslo kårer vi Byens beste innenfor utvalgte kategorier.

«Det beste fra Oslo på ett sted» er slagordet til dittOslo. Nå håper vi å bli enda bedre.»

dittOslo | Nyheter • Indre By

objektOslo Indre By Nøsttrand Blad Grønndalens Nordby Akers Ullerns Arke Akersposten

Alle i system

Jeg var helt utslitt

«Vi skal være «den lille manns» ombud»

For første gang i vår 108-årige historie med lokalaviser i Oslo, presenterer Mediehuset dittOslo nå vårt redaksjonelle regnskap. Under finner du fakta, refleksjoner og analyser rundt det som skjedde i redaksjonen i 2012. Og vi vil gjerne høre din mening!

dittOslos redaksjonelle årsrapport 2012

Fag>bladet

"Formålet med Fagforbundets blad er å holde medlemmene informert om virksomheten i forbundet, ivareta deres interesser ved å belyse situasjonen deres i arbeidslivet og samfunnet for øvrig, samt å bidra til debatten rundt forbundets hovedstrategier." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Kirsti Knudsen

OPPDRAK UTFØRT:

Reportasjen «Norge er kloakkversting» tar for seg forfallet i norske kommuners avløpsnett. Få kjenner til hvilke enorme verdier som forfaller under bakken og hva som må til for å hente inn etterslepet på vedlikehold. (Det vil med dagens vedlikeholdsinnsett ta 200 år å komme å jour med eksisterende forfall).

Reportasjen belyser det samlede Norge under bakken, både den enorme størrelsen på avløpsnett og behovet for vedlikehold.

Fagbladet utviklet samtidig et script på nett der leserne selv kan se hvor mange kilometer med ledninger som finnes i deres kommune, og i hvilke tiår de ble lagt."

UTFORDRING:

"Fagbladet hadde en rekke artikler på nett og papir om Parat Omsorg AS, som hadde ansvar for seks krevende pasienter som kommuner og bydeler betalte millioner for. Da Parat Omsorg AS begjærte seg konkurs, ble pasientene kastet ut med bare få timers varsel. Gjennom omfattende research i offentlige registre, hos domstolene og påtalemyndigheten, intervjuer med tidligere ansatte, tilsynsmyndigheter, enhetsledere i kommuner og bydeler, samt ledere i Parat, avdekket artiklene hvordan offentlige millioner ble sprøytet inn i en omsorgsinstitusjon som ble useriøs og meget kritikkverdigg drevet. Det var utfordrende både å få kilder til å uttale seg, og til å få tilsvaret fra eier og drifter."

Fagbladet

Nettadresse	fagbladet.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	335000
Lesere - papir	500000
Brukere - nett	158000

Fagbladets førsteside nr. 5 - 2012

Fagbladet nr. 9 - 2012

UTVIKLING

”Årets nyskaping er Fagbladet Samfunn og økonomi som kom i to utgaver. Bladet er et samfunnsøkonomisk, vitenskapelig tidsskrift med en egen fagredaksjon, ledet av professor Bjarne Jensen. Formålet med tidsskriftet er kunnskapsutvikling og formidling av kunnskap gjennom fagfelleverderte, vitenskapelige artikler. Det skal fremme debatt og styrke kommunikasjonen mellom forskere og yrkesutøver på ulike felt. Det skal stimulere til forskning og bidra til at faglig politikk og beslutninger tas på kunnskapsbasert grunnlag. Samtidig skal det sikre at forskning når ut til et bredt publikum.”

PRISER

Journalist Ola Tømmerås fikk LOFFs journalistpris (LOs forening for Fagblad og Informasjon) for artikkelen Til Norge på kontrakt, om sosial dumping av polske arbeidere.

Fotograf Eivind Senneset (frilans) og Fagbladet fikk hederlig omtale under utdeling av Fagpresseprisene for foto fra fotoreportasje om ungdom på sommerleiren Burn Camp.

"Stiftelsen Erlik skal være de marginaliserte grupperes talerør og synliggjøre deres problemer. Stiftelsen har til formål å gi ut magasinet =Oslo og andre magasiner, for å fremme engasjement og selvhjelp blant rusmisbrukere, hjemløse og sosialt utstøtte..." (Fra formålspar.)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarelig redaktør Anlov Peter Mathiesen

OPPDRAG UTFØRT:

"Reportasjetur til oljesandutvinning i Canada. Denne saken var et ledd i årets ambisjon om å investere tyngre i saker enn tidligere. Historien har også elementer av marginaliserte grupperes kamp mot overmakt og hjemløshet og utstøtte grupper. Som passer godt inn i vårt publiseringsmandat."

UTVIKLING

"Vi utvikler produktet, og 2012 samt overgangen til 2013 representerte vår største redaksjonelle endring i vår korte historie. Vi sluttførte en 3-årig prosess med å gå fra lokale utgivelser til en felles publikasjon for alle våre utsalgssteder og byer. Nå kjøper du det samme produktet om du handler fra en selger på Hamar, Tønsberg, Drammen, Oslo eller Fredrikstad.

Samtidig med denne omleggingen tok vi en redesign på layout, endring av logo samt endring av selve navnet.

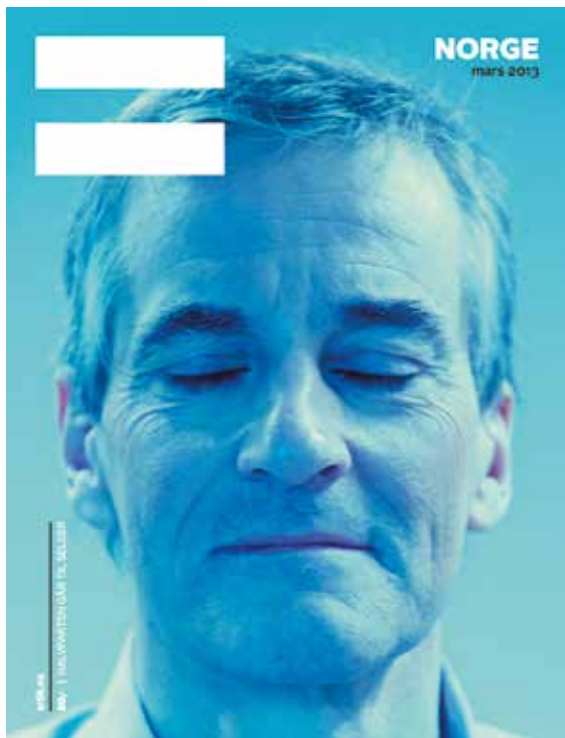
Endringene har utløst en planlagt satsing på journalistisk kvalitet som er helt unik i gatemagasin-bransjen, både her og internasjonalt."

PRISER

- Fagpressens fotopris, Dimitri Koutsomytis
- Fagpressens journalistpris (hederlig omtale), Asle Toje, «Sex, Dop og Videofilm»
- Gullsnitt arkitekturprisen (Bronse), Dimitri Koutsomytis, «Diagonale vandringer»
- Årets redaktør (OR), Anlov Peter Mathiesen
- Årets meningsbærer (OR) (nominert), Anlov Peter Mathiesen

Stiftelsen Erlik

Nettadresse	erlik.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Skippergata 14, 0152 Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Magasin
Opplag - papir	40000

Stiftelsen Er lik med ny magasin-logo.

"Fjukan er politisk uavhengig og skal vere ei rein nynorsk avis."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarelig redaktør Asta Brimi

OPPDRAK UTFØRT:

"Å bu heime lengst mogleg er eit ynskje for dei alle fleste eldre og sjuke. I 2012 tok Vågå kommune i bruk ny teknologi som skal hjelpe til med dette. Som den fyrste i Norge og verda elles, fekk 86 år gamle Gunhild Løchen innstallert eit trådløst system som skal vere med og passe på henne. Systemet varslar om komfyren står på, held orden på avtaler og kan melde om fall og uhell. Systemet kan programmerast for ymse funksjonar tilpassa den einskilde brukar.

- Dette gjer at eg kan bu heime, seier Gunhild Løchen."

UTFORDRING:

"Den hittil største utfordringa vi har hatt som lokalavis fekk vi med Øygaardssaka hausten 2012. Her vart vi i ei særstilling. I små lokalsamfunn kjenner alle kvarandre, og slik var det og i denne saka. Ordførar Øygaard er frå Vågå, den fornærma jenta er frå Skjåk, samstundes som ordføraren i Skjåk er bror til Rune Øygaard. Vi i Fjukan kjenner dei aller fleste av dei som var i vitneboxen, den tiltala og fornærma og deira familiar. Her laut ein vere varsam, samstundes som vi skulle utføre samfunnsoppdraget og gje lesarane våre informasjon til kvar tid. Vi skulle informere, men ikkje synse og spekulere. Vi skal leve vidare i Ottadalen også i tida som kjem."

PRISER

- Arve Danielsen mottok Oppland Journalistlag sin pris; Heiderleg omtale; for godt foto i 2012.

Fjukan

Nettadresse	fjukan.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Bismo, Skjåk
Klagesaker til PFU	1
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fådagersavis
Opplag - papir	3921

Lokalavis i Ottadalen
FJUKEN
 Torsdag 3. mai 2012 Nr. 17-24. årgang Laussal kr.20.-
 Mange protester Side 3 sport
 Talentstipend Side 15 aktuelt
 Satsar på kunsten Side 8
Trygg heime
 Vi utfører alt innen:
 • Sterkstrøm
 • Sykkelfrem
 • Rørlegging
 • Varmepumper
 • Jordvarme
 • Vode og frysingsanlegg
Proel
NY PLENKLIPPERS!
 Kom til Felleskjøpet og gjer ein trygg investering. Skaff utrusting av Proel-modell!
 Ferdig montert garanti!
 Se våre elektroniske KUNDEANSVAR under Felleskjøpet
 2000 Skjåk - 18 000 Løken - 18 000 Lom - 18 000
 Felleskjøpet
 2000 Skjåk - 18 000 Løken - 18 000 Lom - 18 000
MOTEVISNING
 i 2 etg på varehuset i Lom
 lørdag 5.mai kl 11.00
Ta 3 betal for 2
 fredag 4.mai og lørdag 5.mai
expert
ÅPNINGSFEST!
 Vi reopner Expert Lom og Expert Vågå fredag 4.mai
 Utsølte åpningstilbud!
 Se annonse inne i avisen!
coop
 Ottadalen SA
 Side 4-5

3. mai 2012

Lokalavis i Ottadalen
FJUKEN
 Torsdag 11. oktober 2012 Nr. 38-24. årgang Laussal kr.20.-
 Frå minus til millionoverskot Side 3 sport
 Siste kamp Side 14 kultur
 Toff jente Side 16
Vågå held pusten
 Vi utfører alt innen:
 • Elektrisk installasjon
 • Innbrudd- og berøringssikring
 • Radiosamband
 • Varmepumper
 • Datanettverk
 • Videoovervåking
 • Landbruksalarm
 • Næringsanlegg
 • Adgangskontroll
Proel
GAUPEN BILHENGERE
 Prislapp 5995,-
 Ferdig registrert. Vi vil komme lagret for vinters og gje deg derfor spesielle priser ut oktober!
 Se våre elektroniske KUNDEANSVAR under Felleskjøpet
 2000 Skjåk - 18 000 Løken - 18 000 Lom - 18 000
 Felleskjøpet
RETTSAKA MOT RUNE ØYGÅRD
 starta tysdag i Sør-Gudbrandsdal tingrett på Lillehammer. I Vågå er det merkeleg stille om dagen.
 Side 4 og 5
Miks
SE ETTER DETTE SYMBOL ET!
2 FOR 49,-
Miks fritt blant 60 produkter i alle våre kjeder!
coop prix
 Skjåk
 2000 Skjåk - 18 000 Løken - 18 000 Lom - 18 000
 Felleskjøpet

11. oktober 2012

Fredriksstad Blad

"Mediehuset Østfold AS skal utgi Fredriksstad Blad som en politisk uavhengig avis. Avisen skal bygge på og fremme et konservativt grunnsyn, basert på uavhengighet av politiske partier, grupperinger og særinteresser." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Erling Omvik

OPPDRAG UTFØRT:

"2005: En historisk signatur. FFK og eiendomsselskapet Værste inngikk avtale om bygging av nytt stadion. Optimismen var stor.

2012: Dramatisk år for fotballklubben. Økonomisk kaos, spillere selges, skatteskandale, ledere og klubb er blitt bøtelagt, nye koster prøver å rydde opp. Stadionutgiftene er et hett tema.

Supportere mener at hovedårsak til problemene er at FFK må ut med flere titalls millioner kroner i året i leie. Avisen går grundig inn i temaet. Etter redaksjonens dypdykk i klubbøkonomi kan vi bringe helt nye fakta. Leie, drift og renter koster 8-9 millioner kroner. Bredt kildearbeid og grundig analyse i våre spalter endret debattgrunnlaget."

UTFORDRING:

"- Vi mistet vår lille gutt for en tid siden, skrev Charlotte Dahlby Yrvum i e-post til meg. Hun fortsatte: - Hvis man kommer fra sykehuset med en levende baby og ønsker å fortelle det i avisen, tar dere ikke betalt. Det kommer i spalten «Velkommen til verden». Vi som opplever sorgen, må punge ut med flere tusen kroner.

Jeg trodde først det dreide seg om en klage på stive annonsepriser. Men moren ville utfordre meg på svært så innarbeidede avistradisjoner. Etter en tids dialog ble jeg overbevist om at hun hadde rett.

I juli forklarte jeg bakgrunnen og skrev at vi starter en ny redaksjonell spalte, under vignetten «Livet sloknet». Her kan foreldre og andre nære pårørende publisere med egne ord om hva som har skjedd. Det er å bryte et tabu."

Fredriksstad Blad

Nettadresse	f-b.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Fredrikstad
Klagesaker til PFU	1
Felleiser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	53000
Lesere - papir	20052
Brukere - nett	46000

HELG
HELGEMAGASIN FOR FREDRIKSTAD BLAD, LØRDAG 18. OG SØNDAG 19. AUGUST 2012

HER STARTER STADION-BRÅKET

SIGNATUREN. Holmen 2005: FFK-leder Bjørn Jensen og Værste-sjef Thorbjørn Holt undertegner avtalen som skal lytte rødbuksene fra det nedslitte anlegget på Holmen og over i en ny tidsepoke på Værste. I dag – sju år senere – er det fremdeles sterkt dette meninger om hvor god avtalen er for FFK. **SE SIDE 30-37**

MENINGER

Verden i bilder

E-poster fikk FB til å starte ny spalte

BREV FRA BLADET

Ja til sirkus – uten dyr!

Hund til låns – og skeptisk katt

REPLIKK

SIGNERT

20. juli 2012

UTVIKLING:

"- Vi hadde lyst til å lage en forside som sier noe om at det er viktig å ikke fortape seg helt i rettssakens og terrorhandlingenes grusomhet. Og ikke noe er hyggeligere enn å la våre egne lesere aktivt bidra til resultatet, sier en takknemlig nyhetsredaktør René Svendsen."

Førstesiden 21. april 2012, den første helgen etter at 22. juli-rettssaken hadde startet, ble til ved at Fredriksstad Blad inviterte leserne til å sende inn bilder av omsorg og kjærlighet.

Det resulterte i en førsteside som ble lagt merke til..."

21. april 2012

God stemning i Fredriksstad Blads redaksjon da 25 medarbeidere i huset fortalte at vi skulle la barten gro til fordel for den internasjonale aksjonen mot prostatakreft. Bedriften bidro med 1.000 kroner i støtte per medarbeider.

Fredriksstad Blads redaksjonelle årsrapport 2012
4. mars 2012

Fædrelandsvennen

"Avisen Fædrelandsvennen skal være en liberal, partipolitisk uavhengig avis med et grunnsyn som bygger på de liberale humanistiske og demokratiske idealer med vern av ytringsfrihet og den enkeltes frihet." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Eivind Ljøstad

OPPDRAG UTFØRT:

"Folk sier Jeppe drikker, men de sier ikke hvorfor Jeppe drikker". Dette gamle sitatet fra Ludvig Holberg har vært en guide for vårt arbeid med å beskrive situasjonen for tiggerne i byen vår. Vi har skrevet om tyveri, smugling av narkotiske piller og et svært alvorlig tilfelle av voldtekt som kan knyttes til tiggermiljøet i Kristiansand. Vi har skrevet om tigging og folks meninger om det. Men vi ønsket å vite hvorfor så mange mennesker i denne etniske minoriteten kommer hit, og velger et liv på gaten. Gjennom våre møter med familiene Miclescu og Calderano har vi vært i stand til å dele litt innsikt i dette med våre lesere."

UTFORDRING:

"Når vi planla vår dekning av 22. juli-rettsaken ønsket vi å gjøre mer enn tradisjonelle nyheter og kommentar-aktiviteter. Vi ønsket å gjøre noe annerledes, noe nytt og helst noe modig. Vårt grep ble å sende en "alternativ" kommentator.

Øivind Holthe hadde aldri dekket en rettsak før da vi sendte ham til Oslo. Han stod helt fritt til å skrive om hva han ville, men den styrende ideen var å minne våre lesere om hva saken var egentlig om: ofrene og deres pårørende. Responsen på kommentarene var overveldende - vår avis hadde aldri opplevd noe lignende. Artikkelen ble delt på sosiale medier mer enn 30.000 ganger, og Holthe og avisen mottok tusenvis av tilbakemeldinger fra takknemlige lesere. Den mest leste kommentaren ble lest av 65.000 unike lesere, så mange lesere som fvn.no som helhet kan ha på en vanlig dag.

Fædrelandsvennen

Nettadresse	fvn.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Kristiansand
Klagesaker til PFU	7
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	35441
Lesere - papir	92000
Brukere - nett	53000

23. juni 2012

UTVIKLING

"4. mai lanserte vi vår nye abonnementsmodell, og Fædrelandsvennen var den første store avisen i Norge til å lansere brukerbetaling på digitale plattformer. Prosjektet ble kalt "X-files" og endret abonnementsmodellen til å inkludere alle plattformer i stedet for kun papiravisen. Prosjektet involverte alle avdelinger i mediehuset."

PRISER

- Beste lokale nyhetsnettsted, MBL
- Innovation of the year, Schibsted ASA
- Årets pressefoto og Sørlandets pressepris - Kjartan Bjelland - reportasje fra Mathareslummen i Kenya
- Designpriser European Newspaper Award - utvalgte utgaver av helgemagasinet God Helg
- Beste live-sending på web - Schibsted Norge/ Adresseavisa/Dagbladet - Sommerløpet

MANDAG 14. MAI 2012

Fædrelandsvennen

**Alt.
Overalt.
Alltid.**

” I dag lanserer vi et nytt og bedre tilbud for deg som er abonnent på Fædrelandsvennen. Alt innhold vi lager gjøres tilgjengelig på nett og mobil. Nå kan du lese oss hvor du vil, når du vil. Vi håper du vil like våre nye tilbud.

Velkommen til nye Fædrelandsvennen
Eivind Ljøstad, sjefredaktør

7 69342839 030036

"Tidsskriftet skal gjennom en saklig og fri informasjons- og opinionsformidling bidra til at fysioterapifaget utvikler seg i samsvar med samfunnets og befolkningens behov."
 (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Redaktør Dagrun Lindvåg

OPPDRAK UTFØRT:

"Vi laget temasider om arbeidsrettet rehabilitering i Fysioterapeuten nr. 5 2012. Norge bruker milliarder på ulike tiltak, men vi vet lite hva som faktisk har effekt. Temasidene omfattet en reportasje fra Hysnes Helsefort på Trøndelagskysten, opprettet etter stort påtrykk fra Bjarne Håkon Hansen i 2010. Dessuten et intervju med forsker Knut Fossetstøl i AFT, med tittel Myten om et inkluderende arbeidsliv."

UTVIKLING

- "I desember 2012 ble våre nye nettsider lansert. Mesteparten av vår kapasitet utenom ren produksjon har gått til planlegging og jobbing med dette prosjektet, sammen med 07-gruppen.
- Fysioterapeuten har vært på nett siden slutten av 1990-tallet, men de nye nettsidene var et stort skritt framover!"

Nettadresse	fysioterapeuten.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	9025

TEMA ARBEIDSRETTET REHABILITERING

Myten om et inkluderende arbeidsliv

Vi setter inn store ressurser på å få folk med kroniske plager tilbake til arbeidslivet. Men i hvilken grad virker tiltakene? Følger forsøkingsleder ved AFT, Knut Fossetstøl, hvordan rehabilitering virker om lag eller oftest ikke ut, men om politikk og administrasjon.

NYE LØSN Knut Fossetstøl, Forskningsgruppen

HELVET 78 millioner kroner. Det er hva det norske samfunnet har utdelt i løpet av de siste ti år til arbeidstøttet rehabilitering. I 2011 ble det utdelt 75 millioner kroner til arbeidstøttet rehabilitering. Det betyr at det er en økning på 40 prosent i utdelt penger til arbeidstøttet rehabilitering. Men hva har dette gjort for de arbeidstøttede? Det er spørsmålet som Fossetstøl og kolleger prøver å finne svaret på i sin nye rapport. I tillegg har de undersøkt om det er noen sammenheng mellom utdelt penger og faktisk arbeidstøttet rehabilitering. Det er spørsmålet som Fossetstøl og kolleger prøver å finne svaret på i sin nye rapport.

Politikere og lobbyister, ikke fagmintersene, var pådriverne.

Forsker Fossetstøl ved AFT Knut Fossetstøl er leder av forskningsgruppen for arbeidstøttet rehabilitering i Norge.

Tverrfaglig samarbeid Forskningsgruppen for arbeidstøttet rehabilitering er et samarbeid mellom fysioterapeuter, psykiatere og andre fagpersoner. Dette samarbeidet er et viktig element i arbeidet med å finne ut hva som fungerer best for arbeidstøttede.

Oppfølging på arbeidsplassen Det er viktig å følge opp arbeidstøttede på arbeidsplassen. Dette kan gjøres gjennom å tilby oppløsningskurs og andre tiltak som hjelper dem med å finne tilbake til arbeidslivet.

"Selskapets formål er å utgi avisen Glåmdalen, herunder delta i andre selskaper som driver informasjonsvirksomhet eller lignende virksomhet. Avisen skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Eivind Andres Lid

OPPDRAG UTFØRT:

"Den 29. september fylte Kongsvingerbanen 150 år. Det ble markert med brask og bram, også i våre spalter. Kongsvingerbanens historiske betydning for Glåmdal og Nes kan knapt overvurderes. I tillegg til å være en arbeidsplass for mange, har den skapt arbeidsplasser innen jordbruk, industri og skogbruk som ellers neppe ville oppstått. Banen har de senere år fått stor betydning for at folk i området vårt skal komme seg til og fra jobb. Vi dekket jubileet ut fra et menneskelig og et historisk perspektiv, toppet med førstesideopplag og 13 sider featurereportasje på selve jubileumsdagen. Samferdsel og jernbane er viktige temaer i vår region. Derfor ble det helt naturlig å slå på stortromma ved dette jubileet. Vi lagde også en video av Kongsvingerbanen minutt for minutt."

UTFORDRING:

"I fjor ble lederen i Solør rideklubb tiltalt for å ha brukt svart arbeid i forbindelse med oppføring av et nytt klubbhus. Vedkommende ble også tiltalt for annen økonomisk kriminalitet.

Vi har omtalt saken fra vi ble klar over den, men har hatt mange diskusjoner underveis om identifiseringsgrad og detaljnivå. Det hører med til historien at den nå avgåtte idrettslederen har barn, og at dette var en sak som opprørte mange i lokalsamfunnet.

Vi identifiserte ikke idrettslaget før dom i saken forelå. Når vi ser tilbake på saken opplever vi at vi greide å navigere brukbart i våre vurderinger. Vi har ikke identifisert den avgåtte idrettslederen."

Glåmdalen

Nettadresse	glomdalen.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Kongsvinger
Klagesaker til PFU	2
Felleelser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	17483
Lesere - papir	42000
Brukere - nett	17000

29. september 2012

Halden Arbeiderblad

"Halden Arbeiderblad er en fri og uavhengig lokalavis for Halden og Aremark. Vi ønsker å bidra til en konstruktiv utvikling av vårt lokalsamfunn. Avisen skal ivareta enkeltmenneskets og fellesskapets interesser i samsvar med arbeiderbevegelsens ideer og verdier. Samfunnsdebatten er avisas viktigste begrunnelse, og våre debattspalter er åpne for alle."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Hans-Petter Kjøge

UTFORDRING:

"Vindmølledebatten i Aremark delte bygda i to. Kommunestyret ba om en rådgivende folkeavstemning forut for sin egen høringsuttalelse. HA bestemte seg for å spørre 100 aremarkinger om hva de ville stemme. Et betydelig oppdrag for en liten lokalavis. HA publiserte dette 5. mai, og saken vakte både mye oppmerksomhet og sterke reaksjoner. Den ble også innklaget til PFU, men ble avvist ved forenklet behandling. PFU hadde problemer med å se hva HA hadde gjort feil. HA har hele tiden lagt vekt på å være nøytral i saken. Vi har ikke tatt stilling i en sak som har vært så betent."

UTVIKLING:

"I forbindelse med strategien om å være mer offensive og synlige, arrangerte HA sammen med Sparebankstiftelsen og Halden kommune Halden-gallaen for første gang. Her ble det delt ut til sammen ni priser til haldensere som har fortjent det. Avisen innstiftet også en helt ny pris – "Årets Ildsjel" der vi inviterte HAs lesere til å delta både med å foreslå kandidater og å stemme på de fem finalistene en jury plukket ut blant de innsendte forslagene. Her ble det stort engasjement. 189 HA-lesere sendte først inn forslag på 57 ildsjeler i Halden. Prisen er godt mottatt og er kommet for å bli."

PRISER:

Redaktør Bjørn Ystrøm fikk Østfold Redaktørforenings Klapp-på-skuldra-pris for 2012 for sitt mer enn 40-årige engasjement og journalistiske arbeid i Halden.

Nettadresse	ha-halden.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Halden
Klagesaker til PFU	4
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	7782
Lesere - papir	20000
Brukere - nett	8000

5. mai 2012

HAs redaksjonelle årsrapport 28. januar 2012

"Hus & Bolig er medlemsblad for Huseiernes Landsforbund." (...) Det skal, "gjennom journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt, arbeide for å ivareta de lokale og rikspolitiske interessene til huseiere generelt og HL-medlemmer spesielt."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Nina Granlund Sæther

OPPDRAK UTFØRT:

"Studenter i alle de store byene i Norge sliter med å få tak i bolig. I Stavanger er situasjonen særlig ille. Likevel gir kommunen huseiere forbud mot å leie ut i underetasjene fordi utleieenheterne ikke holder mål.

Hus & Bolig la i artikkelen "Strengt krav ved utleie" stor vekt på synliggjøre regelverket slik det er i dag. Som følge av oppslag i Hus & Bolig og andre medier gjorde politikerne i Stavanger helomvendning og stanset jakten på utleieleiligheter uten godkjenning, men lokalpolitikere kan ikke gjøre vedtak som bryter med norsk lov. Saken er derfor løftet opp på rikspan. I dag opereres det med dispensasjoner.

Huseiernes Landsforbund har i etterkant tatt initiativ til å endre regelverket."

UTFORDRING:

"I Hus & Bolig nr. 2 2012 skrev vi om boplikt, og hvordan den omgås.

Boplikt er et betent emne. Noen er tilhengere av ordningen, andre ikke. Vi hadde en case på Lyngør som fikk betalt for å oppfylle boplikten gjennom leie. Å "leie en sørlending" er ikke forbudt, men mange har problemer med å akseptere dette.

Forholdene på stedet var så små at til tross for at intervjuobjektet var anonymisert, ble vedkommende gjenkjent. Dette fikk store følger for vedkommende i ettertid. Det beklager vi.

Alle som velger å stå frem i bopliktssaker risikerer uthengning i lokalmiljøet, svertkampanjer, utstøting etc. At situasjonen var så ille, ante vi ikke. Vi fikk mye informasjon, men nesten ingen turde å være med i artikkelen."

Hus & Bolig

Nettadresse	hus-bolig.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo / Fred. Olsensgate 5
Klagesaker til PFU	0
Felleiser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	210374
Lesere - papir	301000
Brukere - nett	167499

Strengt krav ved utleie

Studenter i Stavanger sliter for å få tak i bolig. Likevel gir kommunen huseiere forbud mot å leie ut i underetasjene fordi utleieenheterne ikke holder mål.

54 • Husbolig 2-2012

Strengt krav ved utleie

Studenter i Stavanger sliter for å få tak i bolig. Likevel gir kommunen huseiere forbud mot å leie ut i underetasjene fordi utleieenheterne ikke holder mål.

54 • Husbolig 2-2012

2 - 2012

Boplikten - lett å omgå

Boplikt skal sikre by i vakkere vintertid, men regner er lette å omgå og skaper også frustrasjon, aggresjon og angst.

55 • Husbolig 2-2012

Boplikten - lett å omgå

Boplikt skal sikre by i vakkere vintertid, men regner er lette å omgå og skaper også frustrasjon, aggresjon og angst.

55 • Husbolig 2-2012

4 - 2012

«Stiftelsens formål er å opprette og drive en lettlestavis, herunder punktstiftelse-, nett- og lydutgave, og på annen måte gi mennesker med språk- og lesevansker et hensiktsmessig medietilbud.»

Redaktørens tilbakeblikk

Redaktør Kristin Steien Bratlle

OPPDRAG UTFØRT:

"Artikkelen "Triks eller tilbud" forteller leserne hva de bør sjekke dersom de handler på salg, og hvordan butikkene ofte lurer kundene."

UTFORDRING:

"Gjennom rettssaken mot Anders Behring Breivik fulgte vi moren til en av de drepte ungdommene på Utøya. Vi snakket med henne før, under og etter rettssaken. Artikkelsen krevde flere vurderinger underveis, fra det første steget med å ta kontakt med moren, til å opprettholde kontakten gjennom tøffe runder i retten."

PRISER

Årets Mediepriser, sølv i kategorien "Årets Forbrukerside".

Nettadresse	klartale.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Felleiser i PFU	0
Frekvens	Ukeavis
Opplag - papir	12244

KLAR TALE nummer 27 – 2012 **3**

Triks eller tilbud?

Sommersalg! Sjakkpriser! Ellenville priser! Plakatene om salg og fristende tilbud er mange om sommeren. Men er tilbudene egentlig så gode?

Siss Freimann

Mange butikker har sommersalg. Da kan du skaffe deg ting du trenger til en billigere pris. Men det er hurt å sjekke tilbudet godt før du kjøper. En del butikker bruker lure triks. De får deg til å tro at du sparer mye mer enn du egentlig gjør.

Det stilles krav når butikker annonserer med salg. De skal alltid fortelle deg hva varen har kostet før. Finnes du ingen førpris? Da er det stor sjanse for at varen faktisk ikke er billigere enn før. Det hender også at butikkene setter opp prisen før salget. Så setter de prisen ned igjen, og sier varen er på salg. Det er ikke lov.

– Det aller beste rådet er å ikke være så oppgitt av hvor stort anslaget er. Kanskje finner du en kjøkt som er satt ned fra 10.000 kroner til 8.000 kroner. Det høres jo flott ut. Men så finner du ut at butikken over gata selger samme kjøkt til 6.000 kroner. Da virker tilbudet plutselig mindre fristende. Intenfor å være oppgitt av tilbud i en butikk, bør du sjekke prisen flere steder. Sjekk for eksempel i Klar Tale. Han er fagdirektør i Forbrukerombudet.

Kanskje ser du et kjempe tilbud på en ny TV. Du har sjekket at det faktisk er en god pris. Så møter du opp i butikken den dagen salget starter for å kjøpe den. Men da er TVen allerede utselgt. Intenfor anbefaler selgeren deg en annen, dyrere TV.

– Det er ikke lov å luke kundene til butikken med salg uten å ha varen. Noen ganger har de bare noen få av varen igjen og på salg. Men da skal de fortelle om det i annonsten, sier Gjerdem.

Han forteller at det er færre av slike lukehandl på en enn før. Anslaget er trolig at det er dårlig reklame. Folk liker ikke å bli lurt til butikken for å kjøpe varen som ikke er der.

– Noen ganger kan det se ut som om det er fullt. Men det er snart å fortelle i butikken at da er midsommer. Spør om de kan lese det, kanskje ved å bestille varen. Opplever du slike lukehandl flere ganger, vil vi gjerne ha en klage. Du kan vi se på det, sier Gjerdem.

Forbrukerombudet får

KORT OG KLART: SALG

Mange butikker har sommersalg for tiden.

- Noen butikker lurer kundene til å tro at tilbudene er bedre enn de er.
- For ikke å bli lurt, bør du sjekke prisen på varen i flere butikker.

Å klage fra kunder om lukehandl. Årsaken er trolig at det er vanskelig å avbilde reklamen med priser. Men de sjekker i utvillighet om slike tilbud er ekte. Da begynner butikkene å klage på lukehandl.

– Vi var oppgitt utrolig reklame hos enkelte butikker. Da vil de ofte ikke si hvorvarenen skal selges uansett. Dermed klager de på luvarende, forteller han.

stine@klartale.no

27 - 2012

KLAR TALE nummer 19 – 2012 **3**

– Andrine holdt motet opppe

RÅP: Livin Espeland Marssonen møtet datteren Andrine 22. juli. Fredag fulgte hun rettssaken i Oslo tingrett. – Det var trykkelig rart å se Andrine nær på hjemmet sitt igjen. Det ble så vanskelig, forteller Marssonen.

Andrine holdt motet opppe

Et detalj fortalte rettsmedisinere hvordan Andrine Bakken Espeland ble drept på Utøya. Det ble en dramatisk dag for moren i retten.

Carlene Kvern

De har fulgt Anders Behring Breivik dodelige ferd over øya, dag for dag. I hver gang tar en kommande til et nytt drap, rykker moren til i salen. Så står der som om datteren sa på å gå.

– Personen døde ved pumpesjanset. Skadet kom før og gikk bakover. Han døde umiddelbart, sier rettsmedisinere Sissel Rogde. Hun

hun skulle bli. De gjennom minnet med kjærlighet i hjertene sine.

Mamma Marssonen trerker en line.

– Det var trykkelig rart å se moren hennes på skjermen. Det ble så vanskelig. Nesten enda mer vanskelig enn på grunnvisen, sier hun.

Marssonen så for seg kasset og skilte moren etter medisinene fortalte om drapet. Andrine ble funnet sammen med fem andre døde.

– Det er godt å vite at hun ikke var alene. Hun satt sammen med vennen sine da hun ble drept. Det tok vare på brendende og trødte de skulle bli reddet, sier hun.

Det er fortsatt et lite i salen, bortsett fra noen snufte. Retten skal bli hest om Breivik sine offer. Plutselig reiser en person opp og kaster en blomst mot Breivik. Han roper ut aliquid mot mannen som er tiltalt for 77 drap. Noen klapper og roper «bravo».

Mange gråter og skjuler.

KORT OG KLART: ANDRINE HOVDT OPPPE

– Fredag gikk retten i gang om drapet på Andrine Bakken Espeland.

- Hun ble drept av Anders Behring Breivik på syv spissen av Utøya.
- Moren håper å få flere svar på hva som skjedde.

– Jeg så vant veldig. Polisen min ble borte, og jeg ble redd. Jeg kjente også på den fortvilelsen han ropte ut. Han ropte, vel mer at det var en innsett line fører. Da kan trossen, forteller Marssonen.

Moren håper fremdeles på flere svar om Andrine sine øyeblikk.

– Jeg er veldig spent på hva vennen til Andrine kan fortelle. De skal sitte 24. mai. Hennes beste venninne har fortalt at Andrine var den som holdt motet opppe. Det var trykk Andrine, forteller moren.

carlene@klartale.no

19 - 2012

Nettadresse	kommunal-rapport.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	1
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Ukeavis
Opplag - papir	11906
Lesere - papir	83000
Brukere - nett	194525

Kommunal Rapport

Kommunal Rapport skal være Norges leaenae avis innen kommunesektoren, på papir og digitale plattformer. Avisens målgrupper er politikere og ledere i kommunal og fylkeskommunal sektor, inkludert kommunale bedrifter over hele landet, samt relevant opinion" (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør og adm. dir. Britt Sofie Hestvik

OPPDRAG UTFØRT:

"Reklamens pris, artikkelserie som dokumenterer lovbrudd og hvordan det offentlige rom til dels er gitt bort til internasjonale reklamegiganter for småpenger. Dette er et marked som nærmer seg 1 milliard kroner, og som er i sterk utvikling. Hva det offentlige får igjen for avtalene om reklameplass, er av stor samfunnsmessig betydning. Konkurransetilsynet og stortingsrepresentanter tok saken som følge av vår journalistikk. I alt 62 saker i nettavisa fra september 2011 til november 2012. Metoderapport om saken ble sendt inn til Skup."

UTFORDRING:

"Øygard-saken kunne potensielt gitt oss vanskelige vurderinger. Det er ikke hver dag Kommunal Rapport dekker en rettssak, langt mindre en overgrepssak.

Vi valgte å kalle det Øygard-saken fra saken ble kjent, ikke Vågå-saken, som noen andre gjorde. For Kommunal Rapport var deknningen begrunnet i at det var en ordfører som var involvert, en ordfører med framskutt posisjon og godt omdømme."

UTVIKLING

"Kommunal-rapport.no ble fra 2012 abonnementsavis og koster det samme som ukeavisa KR på papir (pluss moms). Vi hadde i 2012 suksess med å selge IP-abonnement til kommunene, og Kommunebarometeret, som kapitaliserer på journalistikken, er etterspurt."

PRISER

- Fagpressens Årets bladfyk: Britt Sofie Hestvik
- Årets kvinnelige medieleder: Britt Sofie Hestvik

Lederartikkel da Rune Øygard trakk seg som ordfører.

"Nationen skal ivareta bygdefolkets og distriktenes økonomiske, sosiale og kulturelle interesser."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Mari Velsand

OPPDRAK UTFØRT:

"Nationen har en liten redaksjon, men har likevel i 2012 klart å sette dagsorden for EU- og EØS-debatten relativt hyppig. På meningsplass er Nationen en av få aviser som har et klart nei-standpunkt. På reportasjeplass ønsker vi å opplyse leserne, bidra med kunnskapsrik og nøytral analyse, og vise konsekvenser av ulike prosesser og vedtak i EU-systemet. Et eksempel er den store tollstriden med EU, der Nationen gjennom kritisk og uavhengig journalistikk i flere saker både fikk fram bakgrunnen for tollvernet, konsekvenser for produsenter og forbrukere og EUs sterke reaksjoner."

UTFORDRING:

"Saken om tidligere ordfører i Volda som mottok anonyme trusler med bakgrunn i sitt engasjement for jordvern, var utfordrende fordi den blant annet omfattet følgende elementer: Nasjonal politikk som griper inn i lokal politikk, inhabilitet, uoversiktlige næringsinteresser, komplisert juss og spørsmål om identifisering versus anonymitet."

UTVIKLING

"Bl.a. økt bruk av Facebook/Twitter for leserdialog. Mange nettmøter, der leserne blant annet har fått stille spørsmål til sentrale maktpersoner. Leserne har vært med på å kåre årets bygdeblogger, unge bonde og bygdeprofil."

nationen.no/2012/10/06/landbruk/statsbudsjettet/senterpartiet/toll/nettmote/7703812/

Nettadresse	nationen.no/
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	12185
Lesere - papir	53000
Brukere - nett	24000

5. juni 2012

25. juni 2012

NETTVERK

"Nettverk gis ut av EL & IT Forbundet og distribueres til alle medlemmer av forbundet, samt til andre abonnenter. Nettverks grunnsyn er tuftet på fagbevegelsens idealer om frihet, likhet og solidaritet, og skal bidra til å fremme disse idealene."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Knut Viggen

OPPDRAG UTFØRT:

"Portrettet av hockeyspiller Tommy Rovelstad er laget av journalist Christine Skårberg. Dette er en god historie om et av EL & IT Forbundets medlemmer som har en lang historie bak seg som spiller på det norske kjelkehockeylandslaget. Her forteller han sin historie, og saken er godt illustrert."

UTFORDRING:

"Denne reportasjen skal belyse en av de viktigste problemstillingene for EL & IT Forbundet for tiden: spørsmålet om innleie/vikarer. Norske verft har de to siste årene benyttet seg mye av innleie av arbeidskraft, blant annet fra Polen. Spørsmål om organisering og etablering av tariffavtaler står sentralt for flere LO-forbund, deriblant EL & IT Forbundet. I dette tilfellet hadde vi i Nettverk fulgt fagforeningen i Bergen over flere måneder i deres arbeid med å få lønn etter tariffavtale for elektrikere og polske elektrikere organisert. Denne saken er laget på et tidspunkt da det gikk mot løsning. Likevel var vi forsiktige med å navngi de ansatte, og hadde bare ett bilde av dem på trykk. De risikerte på dette tidspunktet både oppsigelse og eventuelt hjemsendelse hvis det ble kjent at de hadde organisert seg."

Nettverk

Nettadresse	nettverk1.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	39000
Lesere - papir	39000

06 - 2012

07 - 2012

"Nettavisen er en politisk uavhengig avis. Vi skal være først med nyheter og åpne for friske meninger."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Gunnar Stavrum

OPPDRAG UTFØRT:

"Nettavisens Det store intervjuet har blitt et navn på internett fordi vi har utfordret nettets image som kort og klikkbasert.

Nedenfor er noen eksempler:"

Yngve Hågensen: - Valla har psykopatiske trekk

na24.no/article3416685.ece

Ryan O'Leary: - Jeg ble født et rasshøl

na24.no/article3407364.ece

Martin Kolberg: - John Fredriksen, bare stikk

na24.no/article3505565.ece

UTFORDRING:

"I dekningen av Vågå-saken satset vi på å koble våre nyhetsjournalister med en subjektiv blogger som fulgte rettssaken. Det var et trekk som avfødte kritikk fra tradisjonelle krimjournalister, men som vi synes fungerte bra og ga leserne en mulighet til å danne seg en mening om hva som skjedde.

Dommen ble for øvrig i tråd med bloggerens analyser underveis."

Mediehuset Nettavisen AS

Nettadresse	nettavisen.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	3
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Brukere - nett	630000

16. juni 2012

12. oktober 2012

UTVIKLING

"Vår viktigste satsing er å gjøre Nettavisen til det de store papiravisene var på 80-tallet, og som ledd i det prosjektet arbeider vi aktivt med å rekruttere bloggere og gjesteredaktører. Samtlige ungdomspartiledere var gjesteredaktør for en dag."

NETT PÅ SAK

Peiige Ålesund må flagge mening

NETTAVISEN

Send TIPS til 2042, til e-post til: tips@nettavisen.no

TIPS OSS
tips@nettavisen.no
468 30 050

Nyheter Politikk Sport Økonomi Forbruker SIDE2 Side3 blogg.no

24 no | Rettslige | Miljøspørsmål | Beredning | Spilletiden | Odds | Løst | Tur | Helse | Kriminalitet | Forbrukertips

GJESTEREDAKTØR: KrFU-leder Elisabeth Løland er torsdag gjesteredaktør i Nettavisen. Her snakker hun engasjert på nyhetsredaksjonens morgemøte. Foto: Paul Weaver (Medialiasat Nettavisen)

- Ungdom er de beste til å forandre verden

Jørgen Berge
Til meg @jorgenberge Publisert 01.11.12 08:00

28 I dag styrer KrFU-leder Elisabeth Løland Nettavisen.

Det er iallfall de 15 ungdommene som

1. november 2012

"NRK skal være Norges viktigste kilde til ny forståelse og felles opplevelser." (NRKs langtidstrategi 2012-2017)

NRK

Nettadresse	nrk.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Dekning	88 prosent av befolkningen bruker NRK daglig
Klagesaker til PFU	47
Fellelser i PFU	8 brudd, 2 kritikk

Flere tall: nrk.no/aarsrapport/2012

Redaktørens tilbakeblikk

Programdirektør Per Arne Kalbakk

OPPDRAG UTFØRT:

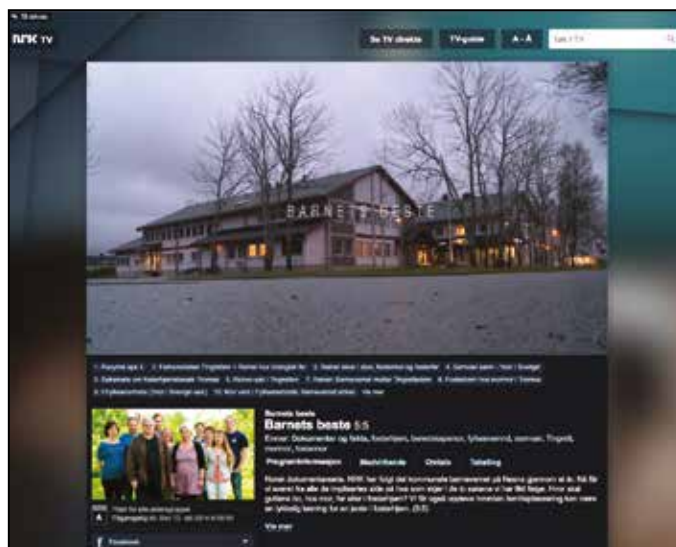
"22.juli-rettsaken: Et enormt krevende oppdrag å formidle det som skjedde i retten gjennom 10 lange uker, både etisk og produksjonsmessig gjennom livedekning for tv, radio, nett og mobil fra tidlig morgen til sen ettermiddag. I forkant av rettsaken var det mange som fryktet at vi og andre medier ville fråtse i grusomme detaljer eller gi den terrortiltalte en talerstol for sin propaganda. Men jeg mener vi klarte å fylle et berettiget og enormt stort informasjonsbehov uten å tråkke over pressens etiske grenser."

Her er inngangen til «hovedrigget» på nett: nrk.no/227

UTFORDRING:

"Dokumentarserien «Barnets beste»: Vi fulgte barnevernet i Nesna kommune gjennom et helt år, med hovedvekt på behandling av to saker vedrørende barnefordeling/omplussing. Arbeidet med serien bød på et vell av store etiske utfordringer i både research, produksjon og publisering. Hensyn til omtale av barn, sensitive personopplysninger og hensyn til saksbehandlerne var bare noen av forholdene som skapte dilemmaer. Samtidig er barnevernet et område som er omgitt av myter og sterke meninger, og vi mener det var viktig å lage en serie som turte å gå i dybden av disse vanskelige problemstillingene."

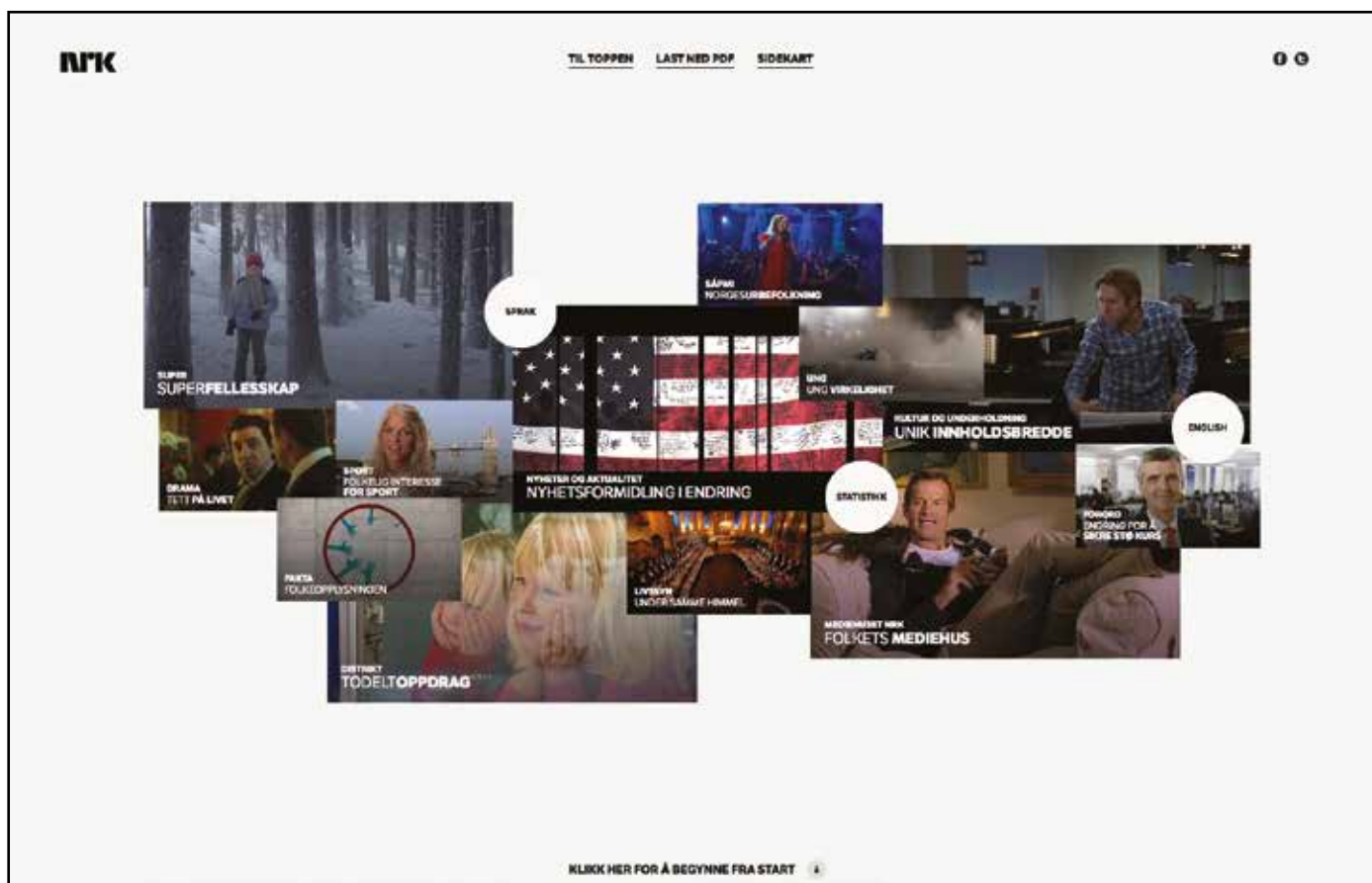
Første episode her: tv.nrk.no/serie/barnets-beste

UTVIKLING:

"Jeg må også her trekke fram arbeidet med 22.juli-rettssaken. Gjennom parallell publisering for nett, mobil, tv og radio med nettets livesenter som «nav» for dekningen utviklet vi nye produksjonsmetoder og ny arbeidsflyt som danner et viktig grunnlag for hvordan vi nå jobber med publisering på tvers av medieplattformene. Gjennom kontinuerlige nettmøter holdt vi også løpende dialog med leserne under hele rettssaken – dels med eksperter som svarte på spørsmål, men i stor grad også gjennom svar på faktaspørsmål gitt av våre egne journalister."

PRISER

- Emmy Kids Award til «Energikampen» for beste manusfri underholdningsprogram for barn.
- Prix Italia: Prisen for beste europeiske radiodokumentar til «Fornuft og følelser»
- Gullruten: NRK vant 14 av 21 priser under tv-bransjens årlige prisutdeling. Se fullstendig liste her: nrk.no/kultur-og-underholdning/1.8134048
- Prix Radio: NRK vant 6 av 17 priser under radiobransjens årlige prisutdeling. Se fullstendig liste her: radiodager.no/nyheter/prix-radio-vinnere-2012
- Internasjonal Reporter : Dokumentaren «Oppgjørets time» vant årets pris (delt med Bergens Tidende for prosjektet «Spillet om klimakronene»). Dokumentaren er laget av den uavhengige produsenten Erling Borgen for NRK Brennpunkt.

"Avisen Nordlys skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideér om frihet, demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Anders Opdahl

OPPDRA G UTFØRT:

"Gjennom 19 dager gransket Nordlys og nordlys.no flyselskapet Norwegians innleiepolitikk. Nå vurderer både Luftfartstilsynet og skattemyndighetene om flyselskapet har operert i strid med norske regelverk. Flere medier har jobbet med det samme. Det er imidlertid ingen tvil om at vår journalistikk, sammen med flere andre faktorer, har gitt flere konkrete utfall som har bedret arbeidsforholdene til pilotene i Norwegian."

<http://www.nordlys.no/nyheter/article6037019.ece>

UTFORDRING:

"I kjølvannet av fjorårets valg har det vært en betent situasjon i Tromsø knyttet til samisk språk og kultur. Høyre gikk til valg på å stanse innlemmelsen av Tromsø i samisk forvaltningsområde. Det førte til skarp debatt og nasjonal oppmerksomhet. Nordlys var ikke i tilstrekkelig grad premissleverandør for den offentlige debatten. Den ble preget av utspill. Nå har vi tatt flere grep."

UTVIKLING

"Nordlys har styrket sin digitalposisjon med over 100 prosent de siste to årene. Vi leverer i dag Nord-Norges beste digitale nyhetstilbud, og har i dag en posisjon som samsvarer med den vi tradisjonelt har hatt på papir. Altså at vi er klart størst. Utviklingen av posisjonen skyldes utelukkende fokus på godt og relevant innhold, på den digitale leserens premisser."

PRISER

Tone Jensen og Linda Vaeng Sæbbe mottok Amedias pris for beste journalistikk i 2012.

Nordlys

Nettadresse	nordlys.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Tromsø
Klagesaker til PFU	4
Fellelser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	23379
Lesere - papir	76000
Brukere - nett	57000

13. april 2012

Der tiltrængtes et blad som vil være en ærlig talsmann for småfolks sak

Solid 13 siders redaksjonell årsrapport fra Nordlys

"P4 skal sende riksdekkende reklamefinansiert radio på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske radiolyttere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet." (Fra konsesjonen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarelig redaktør og adm. dir. Kalle Lisberg

OPPDRAK UTFØRT:

"22/7-rettsaken er naturlig å nevne. Direkteoppdateringer gjennom hele rettsdagen og fordypning i debattprogrammet Sytten Tretti. Samtidig lot vi flatene være relativt frie for rettsaksinnhold, og mener derfor at vi ble et alternativ til mediene som dekket saken non stop. Vi valgte også å prioritere egensaker i perioden opp mot rettsaken. Dermed kunne vi by på mer enn bare direkterapporter. P4 fikk også prisen for beste nyhetsbulletin under fjorårets Prix Radio, for en sending under rettsaken."

UTFORDRING:

"22/7-rettsaken her også. Saken var åpenbart utfordrende både før, under og etter. Redaksjonen måtte ta valg om i hvilket omfang vi skulle dekke saken og i hvilke flater. Generelle, etiske vurderinger i forhold til omtale og gjengivelse fra retten, og reporternes møte med de involverte partene, var blant utfordringene."

PRISER

- Årets humor, Atle Antonsen og Johan Golden, Misjonen P4
- Årets Nyhetsbulletin, Merete Vikre, P4 Nyhetene
- Årets Radioøyeblikk, Katrine Berg Tollefsen, P4 Nyhetene
- Årets Radiotalent, Jo Vemund Svendsen, P4

P4 Radio Hele Norge

Nettadresse	p4.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Lillehammer
Klagesaker til PFU	1
Fellelser i PFU	0
Seer-/lyttertall	1200000

Omfattende P4-dekning av 22/7-rettsaken.

UTVIKLING

- Vi har lansert en ny app (Viamo) som fungerer som visuell radio. I tillegg har vi lansert en app for trafikkinfo (P4 Trafikkflyt).
- Vi har opprettet twitterkonto for trafikkoppdateringer og nyheter.
- Vi har utviklet formen på debattprogrammet 1730.
- Vi har jobbet med kompetansen rundt etikk og rettsjournalistikk i forkant av 22/7-rettsaken.
- P4 sendte fra hele landet i 2012, for å møte lytterne der de er. Vi hadde sendinger fra Vikersund, Kristiansand, Gjøvik, Stavanger, Bergen, Bodø, Trondheim, Drammen, Hafjell, Kragerø, Farsund, Mandal, Arendal, Lillesand, Stavern, Fredrikstad, Tønsberg, Hunderfossen, Trondheim, Langesund, Sandefjord, Tusenfryd, Preikestolen, Hardanger og Lofoten.

"Bladet Psykisk helse har som formål å skape åpenhet og øke kunnskapen i befolkningen om psykiske lidelser, forebygging og behandling. Bladet skal være formidler av nytt fagstoff, forskning og litteratur om psykisk helse, og inspirere til engasjement for et bedre tilbud innen psykisk helse."

Redaktørens tilbakeblikk

Redaktør Cathrine Th Paulsen

Psykisk helse

Nettadresse	bladet.psykiskhelse.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	7612

OPPDRAK UTFØRT:

"Sikkerhetspsykiatri: Sikkerhetsavdelingen på Dikemark. Vi ville vi vise hvordan man har det som pasient der, og hvordan personalet tenker. I 2012 handlet mye av den offentlige debatten om 22. juli-rettssaken og hvorvidt gjerningsmannen ville bli dømt til behandling eller fengsel. Psykisk helse ønsket å vise at ikke alle på sikkerhetsavdelinger er dømt til å være der, at forskjellene mellom pasienter er mindre enn man tror.

Psykisk helse fikk ikke snakket med pasienter inne på avdelingen, fordi de er så syke at de ikke har samtykkekompetanse. Vi ville også fortelle, og resultatet: at de aller sykeste ikke har noen talspersoner."

Romerikes Blad

"Selskapets formål er å utgi avisen Romerikes Blad, herunder delta i andre selskaper som driver informasjonsvirksomhet eller liknende virksomhet. Avisen skal drive saklig og uavhengig journalistikk, forankret i arbeiderbevegelsens ideer om frihet, demokrati og likeverd."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Thor Woje

OPPDRAG UTFØRT:

"Svak kriseberedskap og fryktkultur i politiet: I kjølvannet av 22.juli-rapporten valgte Romerikes Blad i en omfattende artikkelserie å gå nærmere inn på situasjonen i Romerike politidistrikt, med spesiell oppmerksomhet knyttet til status for kriseberedskapen. For å få fram konkret informasjon fra et taushetspreget miljø gjennomførte vi en egen spørreundersøkelse blant Politiforbundets medlemmer, som avdekket en svak beredskap og svært mangelfull trening på store kriser. Undersøkelsen skjedde i samarbeid med forbundet, men all spørsmålsutforming og svarbehandling var i vår regi. Undersøkelsen og videre kildearbeid fikk også fram at politidistriktet var preget av en intern fryktkultur og trakassering. Vi fikk avdekket og bekreftet at flere av politidistriktets øverste ledere var sykmeldte med begrunnelse i politimesterens lederstil. Ved årsskiftet valgte politimesteren å fratrukke sin stilling, og politisjefene vendte tilbake til sine funksjoner."

http://www.rb.no/lokale_nyheter/article6254834.ece

PRISER

- AJs SNUS-pris: Karoline Carlsen, serie om tvangsekteskap og Lisbeth Andresen for beste journalistiske bilde.
- A-Pressen: Hederlig omtale til Marianne Tønsberg.
- Award of Excellence til RB for tegneseriereportasje.
- Førstepris og Grand Prix fra World Press Cartoon til tegner Egil Nyhus.

Romerikes Blad

Nettadresse	rb.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Lillestrøm
Klagesaker til PFU	5
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	30176
Lesere - papir	93000

26. september 2012

RBs redaksjonelle regnskap 26 februar 2013

Sandefjords Blad.

"Sandefjords Blad er en fri og uavhengig tradisjonsbærer for sandefjordinger."

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Jan Roaldset

OPPDRAG UTFØRT:

"I en serie på ti artikler høsten 2012 satte vi søkelyset på mobbing i sandefjordskolen. Bakgrunnen var to gutter med så store problemer at foreldrene fant å måtte flytte dem til en annen skole. "Skolen ble et mareritt", var førstesidetittelen 17. oktober. Familien til den éne gutten hadde politianmeldt det de mente var en forsømmelse fra skolen hans, de hadde koblet inn advokat, klaget til fylkesmannen, som opprettet tilsynssak, kontaktet Barneombudet og varslet kommuneadvokaten. Han fryktet søksmål og at kommunen hadde brutt loven. Ved hjelp av 45-50 muntlige og 48 skriftlige kilder gikk vi tungt inn i mobbeproblematikken. Serien ble blant annet tema i Kommunalt foreldreutvalg.

Fylkesmannen i Vestfold fastslo i mars i år at Sandefjord kommune og den aktuelle skolen har brutt loven på flere punkter."

UTFORDRING:

"Identifikasjon i straffesaker er særdeles vanskelig i et lokalmiljø. En taktekker hadde i lengre tid lurte eldre mennesker, både lokalt og andre steder i Norge og i Sverige. Retningslinjene til avisen sier at det skal gode grunner til for ikke å identifisere. Vi valgte navn og bilde, på nett og print, og saken ble anmeldt til PFU. Som ga oss fullt medhold. Det var en viktig avgjørelse, som betyr at vi i fremtiden kommer til å gå lengre enn før i å identifisere personer som begår kriminalitet."

Sandefjords Blad

Nettadresse	sb.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Sandefjord
Klagesaker til PFU	2
Felleelser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	12678
Lesere - papir	32000

17. oktober 2012

8. mars 2013

UTVIKLING:

"Dialog med leserne: Sandefjords Blad har gjennom hele 2012 planlagt å lukke nettet 100% for lokale nyheter. Dette har vært en stor kommunikasjonsmessig utfordring. Vi har derfor sammen med Apeland Informasjon utarbeidet en detaljert plan, som er blitt fulgt lojalt.

Det kulminerte med Åpen dag i mediehuset 1. november, med tre deler:

Medieprat med gjester, kaffe og kaker i resepsjonen på dagtid, Mediedebatt med nasjonale eksperter og aktører på ettermiddagen, og Workshop med 25 lesere som lagde avis og nett på kveldstid.

Stor dekning i print-, nett- og TV-medier!"

SBs redaksjonelle årsrapport 2012

Stavanger Aftenblad

"Stavanger Aftenblad er et fritt og uavhengig mediehus som skal bidra til at samfunnsutviklingen bygges på demokratiske og humanistiske verdier, ytringsfrihet, sosial rettferdighet og forvalteransvar. Respekt for kristne verdier og nasjonale tradisjoner skal gå hånd i hånd med åpenhet og toleranse.

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Lars Helle

OPPDRAK UTFØRT:

"Klokken hadde akkurat passert midnatt, og Jack Winfield stod på Glomar Grand Isles dekk mens et boreteam skulle utføre en temmelig rutinemessig trykktest. Plutselig skjøt en vannstråle ut fra en av ventilene. Winfield og de to mennene han stod sammen med ble feid og blåst under en verktøybenk mer enn fem meter unna. For John Arthur Jack Winfield skulle uhellet bety slutten. Han døde ikke lenge etter av massive hodeskader.

Ett år. Seks reportere. Én researcher. 69 ofre. Jack Winfield var ett av dem. Han døde 19. august 1969 og er ett av de 69 ukjente oljeofrene Stavanger Aftenblad kunne fortelle om i en unik dokumentasjon. Våre reportere saumfor gamle arkiver, dødsannonser, nekrologer og reiste verden rundt for å avdekke at det var navnløse ofre i Norges viktigste industri. Minst 266 mennesker har ofret livet i det norske oljeeventyret. 123 mistet livet i Alexander L. Kielland-ulykken, mange omkom i meget omtalte helikopterulykker, men 69 av dem ble drept i individuelle ulykker på skip og installasjoner som gikk rett inn i glemmeboka. Stavanger Aftenblad gav dem et navn. Vi gjorde en forskjell."

<http://www.aftenbladet.no/energi/deglemteofrene/>

PRISER

- Årets bilde, Tommy Ellingsen, for bilde av Jens Stoltenberg på Sundvollen etter terroraksjonene.
- Tre priser i European Newspaper Award (De tre prisene er for magasinforsteseide, magasinreportasje og spesialkategorien 22. juli)

Stavanger Aftenblad AS

Nettadresse	aftenbladet.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Stavanger
Klagesaker til PFU	6
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	61636
Lesere - papir	230000
Brukere - nett	127000

Stavanger Aftenblad ga de glemte ofrene navn og ansikt.

"Sykepleien skal utøve saklig, uavhengig og kritisk journalistikk forankret i Norsk Sykepleierforbunds formålsparagraf, Redaktørplakaten og pressens Vær Varsom-plakat. Tidsskriftet har som oppgave å sette sykepleiernes interesser på dagsorden." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Barth Tholens

OPPDRAG UTFØRT:

"Mens Norge og Nord-Europa er nesten uberørt av økonomisk nedgang etter finanskrisen, skjer tragedier i Sør-Europa. Samtidig trenger Norge arbeidskraft, ikke minst i helsesektoren. Sykepleien fulgte en spansk sykepleier, fra hun gjorde seg klar til å dra til Norge til hun endelig fikk lønnet jobb her, nesten et halvt år senere. Patricias historie, "Adios Spania" har vært Sykepleiens største enkeltsatsing i 2012. Den berettes over 20 sider, i en fortellende stil og anskueliggjør finanskrisen i sør på en unik måte."

UTFORDRING:

"De siste tre årene har ikke Helsedirektoratet klart å levere et reviderbart regnskap. Riksrevisjonen påpeker alvorlige feil ved regnskapsføringen, og Sykepleien har vært på saken helt siden Riksrevisjonens første anmerkning. HOD og direktoratet har vært helt kategoriske på at det hele kun dreier seg om "tekniske" feil. Helseministeren skylder på datasystemene. Det har vært særdeles vanskelig for Sykepleien å få innhentet kvalifiserte kommentarer i denne saken, som også mange andre medier har synes har vært for vanskelig."

UTVIKLING:

"Sykepleien feiret 100-årsjubileum i 2012. For å markere dette, la vi til rette for en 100% leserstyrt utgave, under mottoet "Til leserne, fra leserne". Vi tilbød leserne å fylle bladet med innhold. Over 30 sykepleiere grep sjansen. Redaksjonen bisto dem i prosessen. Det ble en stor suksess, mener vi."

Sykepleien

Nettadresse	sykepleien.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	98000
Lesere - papir	213000

8 - 2012

Sykepleiens jubileumsnummer 14-2012

Sunnmørsposten

"Mediehuset har som formål å utgi avisa Sunnmørsposten, publisere redaksjonelt innhold og reklame i ulike digitale kanaler, samt drive tilhørende virksomheter. Sunnmørsposten er partipolitisk uavhengig og sosialliberal." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Hanna Relling Berg

OPPDRAG UTFØRT:

"Den maritime klyngen på Nordvestlandet er globalt ledende innenfor sitt felt, og står for en stor del av den nasjonale verdiskapningen. Dette er ei næring som skaper mange arbeidsplasser, og som vi har mange saker om. Men det er også viktig å få fram det som – bokstavlig talt – ligger under overflata. Det er påvist store mengder miljøgifter på sjøbunnen utenfor skipsverfta på Sunnmøre, og i fjor høst hadde vi flere reportasjer om dette. Vår nettedaksjon laget en interaktiv grafikk hvor folk kunne klikke seg inn på de enkelte havene og få detaljert oversikt over de forskjellige miljøgiftene. Det er uklart hvem som har det juridiske ansvaret for forurensingen, og hvem som skal rydde opp. Dette er ei sak Sunnmørsposten følger tett videre. Alle lokalsamfunn har behov for ei avis som passer på, og som får ut viktig informasjon."

UTVIKLING:

Dypt inne i byfjellet Aksla i Ålesund finnes et nettverk av tunneller som de færreste har sett. Ved hjelp av video på smp.no og informativ grafikk og reportasje i papiravisa tok vi med oss leserne inn i fjellet, og lot dem få oppleve anlegget som ble bygget av sovjetiske krigsfanger og tyske ingeniører under krigen. Et eksempel på godt samspill mellom nett og papir.

Sunnmørsposten

Nettadresse	smp.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Ålesund
Klagesaker til PFU	2
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	29199
Lesere - papir	84000
Brukere - nett	50000

smp.no: Interaktivt kart

15. september 2012

130-ÅRSJUBILEET

2012 var det året Sunnmørsposten kunne feire 130-årsjubileum. I ei turbulent medietid hvor det meste er i forandring, er det noen verdier som må ligge fast. Vi benyttet 130-årsdagen til Sunnmørsposten til å minne oss selv og leserne om hvorfor avisa er til. Du er historia!

PRISER

- Under kåringa av Polarisprisene 2012 fekk Bjørn Vatne hederleg omtale for reportasjen «Tøffelhelten».
- Bjørn Vatne og Liv Jorunn Håker fekk hederleg omtale i klassa «Formidlingsprisen» for «Akklas hemmeligheter».

LEDER

Gledeleg politiauke

Sunnmøre politidistrikt har fått tilkalt 10 nye årsverk. En slik bemanningssjette er den største på svært lenge, og den er svært ettertraktet. Framtid er det å finne langtidspolitiet som skal sikre at politiet har langvarig kompetanse og gode ferdigheter. Framtid er det å finne langtidspolitiet som skal sikre at politiet har langvarig kompetanse og gode ferdigheter.

NYHETER

Planer for nye journalistover på NEM

Helg

NYHETER

130 år siden første utgåve kom ut

Språk

Hvem som uttaler seg i avis

Ingen brudd på god presseskikk i 2012

Tid for redaksjonelt regnskap

Takk for alle tilbakemeldinger, både rødt og ros

ASKSAPPORT For første år på 20 år har Sunnmørsposten framført en redaksjonell regnskap. Dette regnskapet skal bidra til å styrke redaksjonen og arbeidet med å utvikle Sunnmørsposten som en av de beste avisene i Norge. Regnskapet viser at Sunnmørsposten har vært en viktig del av samfunnet og at leserne har vist stor interesse for vår arbeid.

FAKTA OM SUNNMØRSPOSTEN

Indikator	2012	2011
Utgåve	365	365
Utgåve pr. år	130	130
Utgåve pr. måned	11	11
Utgåve pr. dag	1	1
Utgåve pr. time	0,42	0,42
Utgåve pr. minutt	0,07	0,07
Utgåve pr. sekund	0,0012	0,0012
Utgåve pr. millisekund	0,000012	0,000012
Utgåve pr. mikrosekund	0,0000012	0,0000012
Utgåve pr. nanosekund	0,00000012	0,00000012
Utgåve pr. pikosekund	0,000000012	0,000000012
Utgåve pr. femtosekund	0,0000000012	0,0000000012
Utgåve pr. attosekund	0,00000000012	0,00000000012
Utgåve pr. zeptosekund	0,000000000012	0,000000000012
Utgåve pr. yoctosekund	0,0000000000012	0,0000000000012

"TV 2 er en allmennkringkaster med nyheter, aktualitet, sport og underholdning."

TV 2

Nettadresse	tv2.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Bergen
Klagesaker til PFU	18
Fellelser i PFU	1
Brukere - nett	450000

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Alf Hildrum

OPPDRAET UTFØRT:

"I 2012 avslørte TV2 at Oslo Universitetssykehus hadde utført hjerneforskning på pasienter, uten at disse var innforstått med risikoen dette innebar. Flere pasienter ble påført svært alvorlige skader. I ettertid innrømmer sykehuset at skadene er oppstått som resultat av forskningen, og har stoppet prosjektet. TV 2 har jobbet med denne reportasjeserien i snart ett år."

UTFORDRING:

"Rettsaken mot Anders Behring Breivik er den mest krevende i sitt slag. 10 uker med direkteendt tv med til dels uhyre vanskelige etisk avveininger som måtte tas på sparket. Redaktørene måtte til enhver tid gjøre vurderinger med svært kort betenkingstid. Retten gjorde heller ikke vilkårene lettere med sin diskriminering av etermedier. Likevel kom TV 2 seg gjennom alle fasene av terrorsaken 22. juli uten en eneste PFU-fellelse."

UTVIKLING:

"TV 2 lanserte i 2012 programmet "Til bords med fienden." Et litt annerledes utenriksprogram der Fredrik Græsvik sammen med kokken Tom Victor Gausdal har samlet bitre fiender i langvarige og kjente internasjonale konflikter til samtale over et godt måltid.

Programmet har blitt svært godt mottatt, både av seerne og kritikerne. Programmet fikk prisen for beste faktaserie av Den internasjonale kringkastingsprisen AIB Awards, i konkurranse med 60 minutes og store BBC-produksjoner."

PRISER

- Kringkastingsprisen AIG Awards: Fredrik Græsvik for "Til bords med fienden".
- Kringkastingsprisen AIG Awards: Fredrik Græsvik for "Krigens pris - den harde veien."
- MBL: Finn Ove Hågensen for Bano-saken
- Gullnymfen i Monte Carlo: For dokumentaren "En liten øy i verden".
- Gullruten: For dokumentaren "En liten øy i verden".
- Medierosen: Haakon Eliassen for "Slaver i Norge"
- Årets fotograf 2012: Steinar Figved
- Journalistprisen i Sør-Rogaland: For dokumentaren "Det er deg vi er glad i".
- Helgeland og Salten journalistlag: Roy Arne Salater for Filip-sakene.
- MBL: For dokumentaren "En liten øy i verden."

TV2-nyhetenes årsrapport 2012 - 40 sider med oppsummering og refleksjon.

Tønsbergs Blad

"Tønsbergs Blad skal være en fri og uavhengig dagsavis, bygget på det verdikonservative idégrunnlag."

Tønsbergs Blad

Nettadresse	tb.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Tønsberg
Klagesaker til PFU	1
Felleiser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	25694
Lesere - papir	67000
Brukere - nett	44000

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarelig redaktør Håkon Borud

OPPDRAG UTFØRT:

"I Tønsbergs Blad mener vi god journalistikk handler om å utfordre makt. Politisk makt, økonomisk makt, religiøs makt og kulturell makt. Smiths Venner har på imponerende vis utviklet seg til en økonomisk tungvekt i Vestfold. Og en politisk maktfaktor i Stokke kommune. Stadig flere medlemmer uttrykker imidlertid misnøye med pengejaget, selv om ingen våger å si det offentlig. Kanskje ikke så rart, all den tid toppledelsen truer alle som er lei med Satan. I en serie artikler basert blant annet på videofilmede taler vi fikk tilgang til, satte Tønsbergs Blad fokus Smiths Venner-ledelsens metodikk og makt. Ikke spesielt populært hos Smiths Venners topper, men etter vårt syn et viktig journalistisk arbeid."

UTFORDRING:

"Også i 2012 ble vi kraftig utfordret av massakren på Utøya 22.-juli 2011. Både før rettssaken, under rettssaken og etter dommen, arbeidet vi med ekstremt høy etisk bevissthet i hele organisasjonen. Hvor tett på skulle vi være på de pårørende? Hva skulle de pårørende i sjokk, sinne og sorg få lov til å si/ikke si på trykk? Tre jenter fra vårt distrikt døde på Utøya. Tre jenter fra tre familier. Tre familier med minst tre forskjellige måter å forholde seg til Tønsbergs Blad på. Som de fleste andre medier arbeidet vi i spenningsfeltet mellom almenhetens berettigede informasjonsbehov, og pårørendes rett til private følelser, tanker og liv. Vi styrte gjennom ulendt terreng ved hjelp av Vær Varsom-plakaten, normal folkeskikk og redaksjonens samlede etiske kunnskap. Tidvis svært krevende, tidvis svært givende. Andre må bedømme om vi var oppgaven verdig."

Tønsbergs Blad
 NR. 221 W 142. ÅRGANG W TORSDAG 4. OKTOBER 2012 W NR. 410
 LØPSALE NR. 20
 ØKER MEST
 Nå 7.200
 kopier per tryk
 (kr 1.600)

Slik bygger de sitt milliardimperium på Brunstad:

Truer med Satan og lokker med velsignelse

Se video av lederens taler
 tb.no

«Når Satan har fått tak i lommeboka di, tar han snart resten. Så alt må være ofret til Gud, da kommer velsignelsen inn i livet.»
 Slik formåner verdensleder Kåre Johan Smith i Brunstad Christian Church medlemmene til å bidra med pengegaver og dugnadsarbeid.
 side 6, 7, 8 og 9

PLAGG FOR PLAGG
 Dette har i-
 noderepost-
 lerne! Fersk-
 sere vilkåne
 nå er det
 så enkelt å
 Publisert på
 Kvalitet full
 mundur.
 spor
 side 18-19

stilling ledig
 I dag finner du
7 STILLINGSANNONSER
 på side 23!

16,90
 Kjøp kjøpet, trygt og billig

KWIM mini pris

TØNSBERGS BLAD SENTRALBORD: 11 37 30 00 ■ ANNONSER: 82 23 32 40 ■ ABONNEMENT OG AVSLYSSER: 82 23 32 40 ■ E-POST: redaksjon@tb.no ■ E-POST: annons@tb.no

4. oktober 2012

Tønsbergs Blad
 NR. 218 W 142. ÅRGANG W TIRSDAG 25. AUGUST 2012 W NR. 398
 LØPSALE NR. 20

Mødrene om 22. juli-dommen

Manja Mjølhus
 Johansen
 (0206-2013)

Sigrun
 Grevbakk
 (0206-2013)

Ruth Benneche
 Vatnål
 Nilsson
 (0206-2013)

» Jeg gikk til
 graven da
 dommen ble
 lest opp

» Jeg får
 ikke fred
 før han er
 helt borte

» Nå må vi
 leve for
 de gode
 minnene

side 4, 5, 6, 7 og 20 (Dokument)

La ut på jomfrutur
 Kjøp billetter til
 jomfrutur til
 Nordkapp og
 Spitsbergen
 nå er det
 på tide å
 planlegge
 ferien
 side 18-19

stilling ledig
 I dag finner du
14 STILLINGSANNONSER
 på side 21, 22, 23, 24 og 25!

25. august 2012

Tønsbergs Blad
 NR. 215 W 142. ÅRGANG W TIRSDAG 10. MAI 2012 W NR. 365
 LØPSALE NR. 20

«Mamma. Uansett hva som skjer - jeg elsker deg»

» Tre ganger smalt for Brude
 «Vannet med datoren Brenneche
 på telefon minne seg på minnet på
 Ennys utgangsside. Den siste gang
 om barnet til den gode minnet
 på 10. mai 2012. 1. dag til Ole-Håvard
 på 10. mai 2012. 1. dag til Ole-Håvard
 etter 10-åriges fra Tønsberg.
 side 6-7

Har ikke gift opp Borgheim-utbygging
 Kjøp billetter til
 Borgheim-utbygging
 nå er det
 på tide å
 planlegge
 ferien
 side 18-19

stilling ledig
 I dag finner du
22 STILLINGSANNONSER
 på side 29, 30, 32, 34 og 36!

10. mai 2012

UTVIKLING:

"Som første mediehus i Edda Media, nå Amedia, startet Tønsbergs Blad med digital betaling i juni 2012. Da startet vi tb+ - med mål om å produsere egen journalistikk på en helt ny plattform. Journalistikk vi skulle ta betalt for, uavhengig om man var abonnent eller ikke.

Det har vært spennende, krevende og utviklende. Blant annet er det første gang Tønsbergs Blad utvikler et nytt produkt i tett kontakt og dialog med leserne. Det har gitt oss bedre journalistikk og tettere kontaktflate med lokalmiljøet.

Foreløpig redder tb+ ingen medieøkonomi, men vår digitale økonomi har gått fra 0 til en betydelig sum. Vi fortsetter også å øke på vår gratiskanal tb.no. Det er alltid utfordrende å være pilot, men i TB mener vi å være på riktig spor i jakten på en fremtidig medieøkonomi. Samtidig er vi svært ydmyke på at modeller vil endre seg, og innhold likeså. Det gjør det bare enda mer interessant å jobbe videre med tb+"

tb.no 7°C Været i Vestfold. Søki alt innhold på tb.no. Popular beslagder! iPhone 4S 16GB. Kjøp miljø frakt. NetCom. Brunstad Christian Church: Truer med Satan – lokker med velsignelse. BCC-medlem: – Et rotterace uten like. Menighet og milliardbedrift.

PRISER

- Vestfold journalistlag: Fotoprisen: Anne Charlotte Schjøll – Årets nyhetsbilde og årets portrett. Årets portrett ble også kåret til Årets bilde i Vestfold. Vestfold journalistlag: Journalistprisen: Årets presentasjon – for roseforsidene 22. juli. Årets snakkis – Ralf Haga «Tullball for bussen».

REDAKSJONELL REGNSKAP TØNSBERGS BLAD I 2012. VISJON: GLEDER OG ENGASJERER. Vaktbikkje og lokalpatriot. I dag presenterer vi for første gang et redaksjonelt regnskap for lesere våre – kall det gjerne en selvangivelse fra mediehuset. Bolig. Tønsbergs Blad. tb.no KJØR. Håkon Borud ansvarlig redaktør Tønsbergs Blad.

Trønder-Avisa

"Trønder-Avisa skal være Nord-Trøndelags ledende organ for nyheter, debatt og kultur. Avisa skal ivareta Nord-Trøndelags interesser overfor storsamfunnet. Den skal avspeile fylkets spesielle stilling med hensyn til næringsgrunnlag, bosettingsmønster og kulturelle forhold."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør og adm. dir. Arve Løberg

OPPDRAK UTFØRT:

"En av våre største og mest vellykkede satsninger i 2012 var Pluss-utgaven, der vi viet hele lørdagsbilaget til Follafoss-samfunnet i tiden rundt nedleggelsen av hjørnesteinsbedriften Södra Cell .

Vi fulgte de ansatte på fabrikken den siste tiden på jobb. 1. november ble lysene slukket. Fabrikken som satte sitt preg på bygda i over 100 år, var historie. 51 mennesker mistet jobbene sine.

Vi møtte dem alle og fikk høre deres tanker om framtida. Vi møtte også pensjonister, ungdommer og andre innbyggere i lokalsamfunnet, og vi fikk hjelp fra forskere og andre samfunnsvitere til å se på mulighetene for videre liv i bygda."

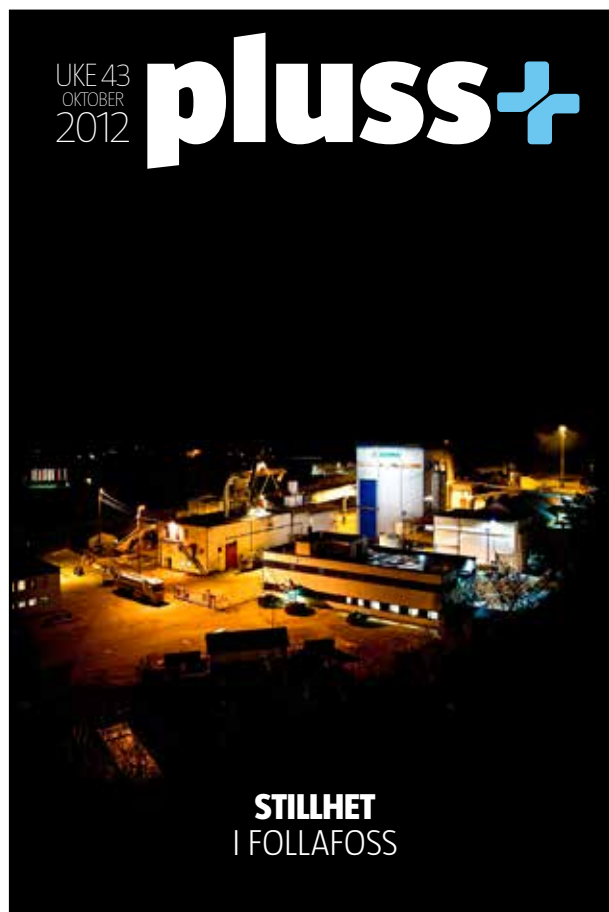
UTFORDRING:

"En historie om heroinmisbrukere fra Nord-Trøndelag, som bor på gata i Oslo, var en av årets vanskeligste saker - fordi historien avslørte for hele lokalsamfunnet den sørgelige skjebnen til bl.a. et par som har barn i hjemfylket, men som for flere år siden valgte å dra til hovedstaden på grunn av sitt rusmisbruk.

Saken var utfordrende for oss fordi Nord-Trøndelag er et gjennomskiktig samfunn preget av småbyer, tettsteder og bygder - og vi visste at intervjuobjektene, som gjennom lang tid har vært tunge rusmisbrukere, var lett gjenkjennelige. Vi valgte - i den grad dette lot seg gjøre - å tone ned alle opplysninger som gjorde dem lette å plassere i hjemfylket."

Trønder-Avisa

Nettadresse	t-a.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Steinkjer
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	21362
Lesere - papir	64000
Brukere - nett	21036

Uke 43, oktober 2012

31. oktober 2012

UTDANNING

"Bladet og nettstedet Utdanning, utgitt av Utdanningsforbundet, er en publikasjon for hele utdanningssektoren i Norge - fra barnehager til universiteter og høyskoler." (Fra formålsparagrafen)

Redaktørens tilbakeblikk

Ansvarlig redaktør Knut Hovland

OPPDRAG UTFØRT:

"Gjennom hele vinteren og våren arbeidet journalistene Jørgen Jelstad og Sonja Holterman med en reportasjeserie om de nye spesialskolene i Norge. For 20 år siden vedtok Stortinget å legge ned disse skolene (de statlige), men de lever videre. Og med et mye større omfang enn tidligere. Det går ikke fram av de offisielle statistikkene. Serien vakte stor oppsikt, både politisk og faglig."

UTFORDRING:

"Det samme eksemplet som ovenfor - det var en sak som krevde utrolig mye research/gravearbeid og hvor vi også opplevde at kildene ikke alltid var like meddelssomme. I særlig grad gjaldt det den politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet, som nok helst så at vi ikke tok opp temaet om de nye spesialskolene i det hele tatt. Vi måtte derfor kontakte hver eneste aktuelle skole selv, og det bød også på utfordringer - både før og etter publiseringen."

UTVIKLING:

"Vi har i 2012 hatt et spesielt fokus på den nye nettbrettutgaven som så dagens lys høsten 2011. Den er blitt videreutviklet i løpet av 2012, men fortsatt ser vi at våre lesere i stor grad foretrekker papirutgaven. I 2013 vil vi likevel fortsette arbeidet med å utvikle nettbrettutgaven, samtidig som en egen mobilversjon blir lansert."

Utdanning

Nettadresse	utdanningsnytt.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Felleelser i PFU	0
Frekvens	Fagblad
Opplag - papir	146622
Lesere - papir	218000
Brukere - nett	35000

● **Mitt tips** | 22 Ontario viser vei for skoleeierne ● **Aktuelt** | 26 - Usynlege førskulelærere
● **Portrettet** | 28 Balansekunst ● **Gylne øyeblikk** | 33 Da minstebukken fikk vokse

UTDANNING

Forstesen til Utdanning 21. september 2012, med oppslag om de nye spesialskolene.

"Verdens Gang A/S er en mediebedrift med avisutgivelse og beslektet virksomhet som formål. Avisen Verdens Gangs formål er å være en partipolitisk og økonomisk uavhengig dagsavis for hele landet." (Fra stiftelseserklæringen)

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør Torry Pedersen

OPPDRAG UTFØRT:

"Med avsløringen av ettårige Evans død og flere andre barnedødsfall braket AHUS-kaoset og sykehusskandalene løs. Iherdig gravearbeid med journalist May Linn Gjerding i spissen sørget for at VG var nyhetsledende både på AHUS-saken og den skandaløse prestisjekrigen mellom de hjertekirurgiske avdelingene på Rikshospitalet og Ullevål.

Saken med 65 år gamle John Currie som ble vekket opp fra narkose på Ullevål fordi ledelsen heller ville utføre operasjonen på Rikshospitalet, rystet Norge. Currie døde etter operasjonen, og avsløringene endte med at sjefen for landets største helseforetak trakk seg fra sin stilling. VGs avsløringer har også fått konkrete følger i form av bedre organisering, rutiner og kapasitetsutvidelse."

UTFORDRING:

"Roger Ingebrigtsen-saken er en av de største etiske utfordringene jeg har hatt i mine 30 år i journalistikken. Etter den første saken dukket det opp en anonym kvinne som fortalte at hun i 2009 ble utsatt for uønsket seksuell tilnærming fra Ingebrigtsen. Hun tok da kontakt med lederen i Troms Ap dagen etter, men ba samtidig om at hendelsen ikke skulle rapporteres videre til Youngstorget eller til politiet.

Jeg valgte å ikke publisere denne saken på dag én. Mitt utgangspunkt er at det må gå an ta opp problemstillingen rundt politikere som utnytter sin posisjon, uten å drive karakterdrap på Roger Ingebrigtsen anonymt.

Nyhetsutviklingen gjorde imidlertid at vi valgte å publisere saken noen dager senere."

Verdens Gang

Nettadresse	vg.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	20
Fellelser i PFU	1
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	188354
Lesere - papir	2275109
Brukere - nett	2623744

6. desember 2012

UTVIKLING:

VG DIREKTE: Få med alt som skjer – ett sted og en skjerm. VGs nye direktekanal har blitt hyppig brukt gjennom hele året, og du får med deg liveferat, TV direkte, twitter og leserkommentarer – alt på ett sted. Lansert under 22/7-rettsaken. Gjennom nært samarbeid med journalister har VGs utviklingsavdeling skapt et all round-verktøy som nå brukes på alle store begivenheter.

VG HELG: VGs nye glansede helgemagasin tok både lesere og annonsører med storm. Et fabelaktig teamarbeid og bølgevis av entusiasme ligger bak operasjonen som løftet VG Helg fra et helt greit produkt til en lekker leseopplevelse helt i fronten av norske avismagasiner.

1. utgaven av VG Helg

VGs redaksjonelle regnskap 2012 i interaktiv versjon: vg.no/regnskap

PRISER

VG har bl.a. vunnet (resten i digitalutgaven):

- Årets mediepriser:
- VG Nett Årets nasjonale nyhetsnettsted
- Årets reportasje for web/Lokal-TV: VGTV
- Bronse og to hederlige omtaler for avissider
- Schibsted Journalism Awards - VG vant to av tre priser:
- Best innovation: Tom Byermoen og Dan Kåre Engebretsen
- Best scoop: VGs 22. juli-gruppe
- Årets Meningsbærer (Oslo Redaktørforening): Politisk redaktør Hanne Skartveit
- Gullpennen (Riksmålsforbundet): Espen Rasmussen

"Vårt Land skal være uavhengig dagsavis for mennesker som ønsker å lese om det vesentligste som skjer, og om troens rolle i dette. Avisen skal forvalte kristen tro og tanke, og bidra til at dette får prege samfunnet og menneskers liv og valg."

Redaktørens tilbakeblikk

Sjefredaktør og adm. dir. Helge Simonnes

OPPDRAG UTFØRT:

"I november publiserte vi en sak om en statue som i mange år har stått sentralt plassert på Aker brygge sammen med en brennende flamme. Den viste seg å være av den omstridte sektlederen Sri Chinmoy, som ved å utnevne byer, fjell, brygger osv til «fredsby» i sitt navn, hadde sjarmert intetanende politikere til å la ham sette opp plaketter og statuer over hele Norge. Statuen ble bestemt fjernet like etter."

<http://www.vl.no/troogkirke/aker-brygge-krever-gurustatue-fjernet/>

UTFORDRING:

"I september lagde vi en sak om hvordan det er å være pårørende til nordsjødykkerne. Vi måtte forholde oss til kilder som til dels var sterkt preget av det de hadde vært gjennom og av en vedvarende vanskelig familiesituasjon. Det var nødvendig å gå inn i mye av privatlivet til dem det gjaldt, men vi valgte å kjøre saken fordi dette var en hittil lite kjent del av et mye omtalt sakskompleks."

UTVIKLING

"Vi har i 2012 jobbet mye med strategiprosessen «Et bredere Vårt Land». Dette har blant annet medført økt oppmerksomhet på å være gode på fellessaker, fjerne «internt» språk og andre leserbremsere. Vi har også tatt konkrete grep i avisen og ommøblert noe, blant annet for å gjøre meningsstoffet på side 2-3 tydeligere og mer aktuelt."

Nettadresse	vl.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Oslo
Klagesaker til PFU	0
Fellelser i PFU	0
Frekvens	Dagsavis
Opplag - papir	24471
Lesere - papir	87952
Brukere - nett	28893

15. november 2012

15. september 2012

PRISER

Hederlig omtale i 22. juli-kategorien under Årets mediepriser (MBL): «Dagen vi aldri glemmer». Sju sider featuresak, på trykk 30. juli 2011.

"Vigga er ei avis som er nær lesarane sine. Vi skal femne smått og stort som skjer, og ha auge med korleis forvaltning og samfunn verkar inn på kvardagen til innbyggerane i kommunene våre. Vi skal syne det som bitt oss saman, og vi skal syne motsetningane som fins. Vi er ikkje store, men vi skal tenkje stort."

Redaktørens tilbakeblikk

Konstituert redaktør Guro Vollen

OPPDRAG UTFØRT:

"Vigga fylte 25 år i 2012, og har feira med ei jubileumsavis i påskeutgåva, samt ei fotokonkurranse. Vigga har hatt det same målet som før for auga, nemleg å vera ei god lokalavis, ikkje alltid fyrst ute med ting, men vi skal dekkje sakene tett på, og på ein god måte. Vi har lagt vekt på å ha portrettliknande saker med nokon i kvar utgåve, med mottoet: alle har ei historie.

Vidare har vi lukkast betre enn tidlegare med fordelinga av stoff, ved å fordele type saker som kan førehandsproduserast etter ein fast turnus. Nettsida vår har fått ei oppgradering i løpet av året, og vi freistar å gå inn på deling av saker som skal til nett i løpet av veka imellom papirutgåvene. Vanskeleg vurderingssak kor mykje som skal ut, kva som skal ut, og korleis (brukar ofte teaser til magasinsaker)."

UTFORDRING

"I 2012 har vi særleg ei sak som kom opp på nasjonalt hald fyrst, omkring teieplikt og påståtte uheldige uttaler i eit lukka formannskapsmøte. Vi freista å dekkje den på ein mer etterretteleg måte lokalt. Tok tak i det kommunale møtereglementet. Vi har hatt eit tettare auge enn før mot kommunene sine postjournalar og offentlegheitspraksis. Har fått medhald hjå Fylkesmannen omkring journalføring av klager på regional legevakt. Ellers har vi freista å følge kampen om å halde vidaregåande utdanningstilbod i kommunene våre; den er framleis i gang- endeleg vedtak i februar 2013. Nokre av sakene blir plukka opp av NRK distriktskontor og siter i nyhetsbulletinane."

Vigga

Nettadresse	vigga.no
Utgivelsessted/hovedkontor	Dombås
Klagesaker til PFU	0
Felleiser i PFU	0
Frekvens	Fådagarsavis
Opplag - papir	2265

16 siders jubileumsavis. Bla om og se tilbake på Viggas lange historie.

Viggas jubileumsnummer 25. mars 2012

15. november 2012

Strid om teieplikt i lukka møte

- Eg kjenner meg ikkje att i saka slik ho er framstilt i Dagbladet Trysil, seier ordfører Øyvind Frich i Dovre kommune.

Utfordring

"I 2012 har vi særleg ei sak som kom opp på nasjonalt hald fyrst, omkring teieplikt og påståtte uheldige uttaler i eit lukka formannskapsmøte. Vi freista å dekkje den på ein mer etterretteleg måte lokalt. Tok tak i det kommunale møtereglementet. Vi har hatt eit tettare auge enn før mot kommunene sine postjournalar og offentlegheitspraksis. Har fått medhald hjå Fylkesmannen omkring journalføring av klager på regional legevakt. Ellers har vi freista å følge kampen om å halde vidaregåande utdanningstilbod i kommunene våre; den er framleis i gang- endeleg vedtak i februar 2013. Nokre av sakene blir plukka opp av NRK distriktskontor og siter i nyhetsbulletinane."

- Kjenner meg ikkje att

Per Arneid Backe (H) meiner Øyvind Frich (Ap) går under beltet ved å bruke ei slik sak som politisk vendetta.

Utfordring

Varefangeren i Dovre kjemner seg ikkje att i framstillinga som kom ut trygde. Utover det meiner han ikkje i sine ord om kva som var sagt, fordi han meiner budskapet om å ha ei teieplikt er viktig.

- Eg kjenner meg ikkje att. Og alle budstegjer berre ikkje kjenne i 2012, dette med karvering og motsetning, seier Backe trygde domme vika.

- Innstillinga til det dagleglivet som i dagbladet er oppgitt.

- Nei, kanskje ikkje. Eg har hatt jurnalistiske som har sagt meg så alle stader, det kan vere at det som har sagt meg, seier Backe.

- Har Øyvind Frich tenkt på å dekkje saka som det er at det er politisk utsegn?

- Eg kjemner meg i det som ikkje er utsegn, ein politisk vendetta, som vika er trygde, og det er under budstegjer, seier Backe.

Han framstilt at det resultatet i formannskapsmøtet var ei lovning i 1987 med tilfyllinga til trygde, og at det var samtykket.

Øyvind Frich seier til Vigga at han ikkje kan forstå kva for grunn han skulle ha for å ha politisk vendetta. Han meiner det har kome fram at saka er at det er berre om ei berre til at Backe har kome med

men har uttala og om handlinger som kan vere i motsetning.

- Eg har berre uttala meg om det endeløse budstegjer til Backe, som og meiner berre til på 30-40 år, seier Backe.

Øyvind Frich vil gjerne at saka skal bli med i politikk, og meiner saka ikkje er politisk vendetta.

Utsegnje om rettingstilbud

Blått medlem Brage Fossheim og Øyvind Frich diskuterte seg til utsegnje under eit i kommunal- og regionaldepartementet (RHO), i november tid 2010, om

teieplikt for folkevalde. Alle folkevalde i Dovre har skrivne under på saka teieplikt. Fylkesmannen dreier seg om kva grunnen er. Ordføreren er saka i møtet i 13. november.

"Ja, et møte gje for lukka møte. De folkevalde teieplikt vil følge av budstegjer eller annan relevant budstegjer. I tillegg berer domme i 1987 budstegjer opplysningar til formannskapsmøtet, og det berer disse folkevalde har teieplikt om. I den grad det formannskapsmøtet opplysningar som ikkje er endring teieplikt på ei slik måte, har den folkevalde ikkje teieplikt om disse."

Utsegnje om rettingstilbud

Blått medlem Brage Fossheim og Øyvind Frich diskuterte seg til utsegnje under eit i kommunal- og regionaldepartementet (RHO), i november tid 2010, om

men har uttala og om handlinger som kan vere i motsetning.

- Eg har berre uttala meg om det endeløse budstegjer til Backe, som og meiner berre til på 30-40 år, seier Backe.

Øyvind Frich vil gjerne at saka skal bli med i politikk, og meiner saka ikkje er politisk vendetta.

Utsegnje om rettingstilbud

Blått medlem Brage Fossheim og Øyvind Frich diskuterte seg til utsegnje under eit i kommunal- og regionaldepartementet (RHO), i november tid 2010, om

men har uttala og om handlinger som kan vere i motsetning.

- Eg har berre uttala meg om det endeløse budstegjer til Backe, som og meiner berre til på 30-40 år, seier Backe.

Øyvind Frich vil gjerne at saka skal bli med i politikk, og meiner saka ikkje er politisk vendetta.

Utsegnje om rettingstilbud

Blått medlem Brage Fossheim og Øyvind Frich diskuterte seg til utsegnje under eit i kommunal- og regionaldepartementet (RHO), i november tid 2010, om

Medietanker

Hva skjer med journalistikken og samfunnsoppdraget når "Stopp pressen" blir til "Slipp fronten", når teknologien bærer journalistikken stadig raskere, når format og plattformer endrer seg, og når sosiale medier blir viktige møteplasser? Her har vi samlet noen refleksjoner fra årets redaksjonelle rapporter.

"SLIPP FRONTEN"

God journalistikk kan publiseres i øyeblikket, i samspill med leserne.

Ole Bjørner Loe Welde, ansvarlig redaktør i Romsdals Budstikke

«Stopp pressen» er et kjent uttrykk i mediekretser. Karikert gjennom spillefilmer og røverhistorier i mange år. Uttrykket er opphavet til Oslos mest populære pressepub, og britenes mest leste medieside på nett. I dag vil nok mange si at det er et snev av nostalgi forbundet med dette uttrykket. Det var gjerne vakt sjefen som ropte de forløsende ordene. Kommandolinjen gikk videre til faktor før den nådde skiftleder på trykkeriet. Pressa ble stoppet. En ny førsteside ble lagt inn. Skjedde det en stor nyhet, kunne en avis komme ut på samme dag med to forskjellige førstesider. I enkelte aviser praktiseres dette fortsatt. Men den løpende nyhetsstrømmen er i det store ikke

lenger forbundet til trykkeskiltene. Nyheter formidles i øyeblikket.

Med stadig jevnere mellomrom hører jeg et nytt, etter hvert kjært, uttrykk i redaksjonslokalet: «Slipp fronten.» Det ropes gjerne av førstesideredigerer til nettutgaven. Han eller hun har fått en ny sak som skal legges på topp. Gjennom et døgn forandrer nyhetsbildet seg flere ganger. Etter hvert har det blitt en del av dagligtalen i redaksjonen. En journalist som har en nyhet, ønsker fortsatt at den skal formidles først til avisas lesere. Konkurransesituasjonen er endret.

Samtidig jobber man kanskje med en utvidet versjon til papir. Utfordringen der blir å treffe med kommunikasjonen. I dette arbeidet tror jeg det er viktig at man vektlegger kanalenes fordeler. I digitale kanaler kan man publisere i øyeblikket. I papiravisa kan man presentere saka som en helhet med god kommunikasjon mellom tekst, bilder, bakgrunnsinformasjon og grafikk. Leserne ønsker ikke lenger å motta et avisprodukt, de vil være med på å skape det. De vil hjelpe til i prosessen, sende inn bilder, ideer, tips og kommentarer. Papiravisene har en lang tradisjon for dette, endringen er at ny teknologi har gjort det så mye enklere.

Vi har i dag verktøy som åpner for dialog. Facebook, Twitter, Instagram og Pinterest har én ting til felles – det er sosiale mediekkanaler hvor det er lett å kommunisere gjennom å dele informasjon. For mediehusene er dette en rik kilde, ved riktig bruk. Når noe er nytt, handler det ofte om å våge å prøve. Gjennom året har jeg sett mange gode eksempler på store sakskompleks der leserne bidrar med sine historier. Drammens Tidendes serie om mobbing, og Adresseavisens serie om kreft er to eksempler. Det er ikke leserne alene som lager historiene. Men samspillet mellom journalister og lesere skaper en større helhet. Denne helheten formidles ikke bare i digitale kanaler. For mange vil den fortsatt fungere best gjennom et velredigert dobbelttoppslag i en papiravis.

Spør du en avisleser hvorfor han leser avisa, vil han ofte svare følgende: – For å vite hva som skjer. Norske lokalaviser har tradisjon for å formidle nyheter, stort og smått. Mange beskriver lokalavisa som en møteplass, et samlende element i en region der man oppdaterer seg på hendelser, arrangementer, kjøp og salg. Den digitale endringa har gitt mange nye muligheter for å ivareta denne funksjonen. Samtidig har den gitt bransjen flere nye konkurrenter.

Da jeg oppsummerte våre leseraktiviteter i den redaksjonelle årsrapporten, fortalte jeg om konkurranser vårt mediehus har arrangert i Wordfeud og Fifa 12. Er dette egentlig så spesielt? Går

man 30 år tilbake i tid, hadde vi tippekonsurranser og kryssord. Og om sommeren reiste journalistene ut på turné der de arrangerte konkurranser i for eksempel hesteskokasting. Konkurransene har mange likhetstrekk, men arenaen er en annen. Men det er fortsatt lokalavisa som arrangerer.

For mediehusene, redaktører og journalister vil en av de viktigste oppgavene være å prioritere. En avis skal avdekke kritikkverdige forhold. Mediene skal undersøke og analysere. Dette arbeidet har vi utført over mange år, sammen med leserne. Den digitale informasjonsstrømmen går mye kjappere. En naturlig konsekvens av dette er at man må prioritere. Jeg tror det er bedre å gjøre utvalgte saker bra enn å prøve å gjøre alt. Prioriteringene vil fortsatt bli gjort i mediehusene. Samtidig tror jeg det er viktig at man utnytter de mulighetene man har for å få nyttige innspill fra leserne.

Denne artikkelen er også publisert i Polaris Medias redaksjonelle årsrapport for 2012.

VIKTIG Å VITE HVORFOR VI ER TIL

I ei turbulent medietid hvor det meste er i forandring, er det noen verdier som må ligge fast. Vi benyttet 130 årsdagen til Sunnmørsposten til å minne oss selv og leserne om hvorfor avisa er til. Her er vår historie:

Hanna Relling Berg, ansvarlig redaktør i Sunnmørsposten.

En ung mann går rundt i gatene i Ålesund og er frustrert. Året er 1882 og 28 år gamle Olaf Sandvig er opptatt av unionsstriden med Sverige. Som Venstremann mener han at Høyre-regjeringa bør stilles for riksrett fordi den nekter å godta et vedtak i Stortinget, og dette vil han gjerne gi uttrykk for. Men ingen av de konservative avisene i Ålesund vil ta inn ytringer fra Venstre-folk. Frustrasjonen over å ikke få komme til orde fører til at Sandvig bestemmer seg for å starte ny avis, og det er ganske dristig i en liten by som har to aviser fra før. Han gir seg ikke, og den 30. november 1882 kommer første utgave av Søndmørsposten.

Avisa får ingen varm velkomst. En gjeng elever på konservative Latinskolen henger opp et eksemplar av førsteutgava til spott og spe på skoleveggen, og ”deretter kastet de grus på bladet så det ble helt tilsølet. De gjennomboret det med en stokk og rev og trampet det i filler, og lot så ved et veldig gledeshyl meddele at nu var en fiende drept i fødselen”. I boka som ble laget til Sunnmørspostens 100 års jubileum fortelles det også om hvordan avisbudet som ble sendt på byen for å dele ut avisa kom gråtende tilbake. Han hadde blitt skjelt ut og fått juling.

Avisa overlevde på tross av en vanskelig start. Den hadde bare 20 abonnenter de første åra, og svært få annonser. Men det ble fart i sakene da Ivar Flem tok over som redaktør i 1894, og seinere

kjøpte avisa. Flem utviklet den til å bli et slagkraftig organ for landsdelen, og den suverent største avisa mellom Bergen og Trondheim. Den 30. november 2012 kunne vi derfor markere at det var 130 år siden avisa kom ut for første gang. Vi inviterte over 130 lesere til stor bursdagsfest, med kaker, underholdning og historiske tilbakeblikk. Elever fra en videregående skole sørget for musikk, dans og drama i hele avishuset.

Sett med dagens øyne framstår førsteutgava fra 1882 som ganske underlig. Hele førstesida er dekt av et leserbrev fra en prest fra Kolvereid i Nord-Trøndelag. Litt av ei prioritering for ei ny lokalavis. Og hvorfor var avisa så provoserende at avisbudet fikk juling? Jo, det hadde sammenheng med den opphissa striden mellom Høyre og Venstre om unionen med Sverige. Å gi ut Venstre-avis i konservative Ålesund var ikke populært. Høyre-avisene i byen hadde tatt inn hyrdebrev fra biskopen i Nidaros som refsa presten i Kolvereid som støtta Venstre, men de nekta å ta inn leserbrev som forsvarte ham. Dermed var det et naturlig valg for Venstre-avisa Søndmørsposten å la denne Venstre-presten selv få komme til orde i den aller første utgaven.

Det var ingen som stod oppført som redaktør i det første nummeret. Men lederen ble skrevet anonymt av sakfører H.A. Schølberg. Han forklarte at Ålesund hadde behov for ny avis fordi ingen av de andre avisene i byen tok inn synspunkt som de selv var imot:

”Av slige pressetilstander fremavles ensidighet, vrangsyn, selvgodhet og kvoterivesen, og det er dette misforhold som Søndmørsposten vil bidrage til at rette i nogen grad på. Den vil således åbne sine spalter for oppsatser av forfattere der deler et andet synspunkt i politisk retning end bladet, når avfattelsen er skjedd i en human ånd og uden av private personer og private forhold deri er berørt på en sådan sårende eller nedsettende måde. Der skal i så henseende herske fullkommen upartiskhet, ligesom anonymiteten brødelig fra bladets side skal bevares. ... Det er sagen og ikke personen det gjelder”.

Denne formuleringen fra 1882 er like aktuell i dag. Lesere har behov for å forstå begrunnelsen for ulike politiske standpunkt, for at de selv skal kunne gjøre seg opp en mening. Avisa ble skapt for å sikre at ulike meninger får plass i offentligheten, og det forplikter oss i vårt daglige arbeid. En prioritert oppgave i 2013 er å videreutvikle meningssidene i avisa, slik at det blir enda mer attraktivt for leserne å sende inn sine leserbrev.

Sunnmørsposten var partiavis for Venstre fram til 1977, da avisa frigjorde seg fra partibåndet og ble ”partipolitisk uavhengig, sosialliberal avis”. Avisa har et bankende hjerte for Sunnmøre, og når avisas meninger på lederplass skal utformes legger vi vekt på det som tjener hele regionens interesser i et lengre perspektiv. Frihet for det enkelte menneske er ei viktig liberal sak, men friheten skal alltid kombineres med et sosialt ansvar, og hensyn til svake og forsvarsløse grupper. Alle har ansvar for seg selv, og samtidig har vi alle ansvar for hverandre.

Hvorfor er vi til? Historia vår oppsummerer på en god måte essensen i presseetikken:

Vi skal sikre ytringsfrihet, få fram ulike synspunkt, sjekke fakta, informere om det som skjer, avdekke kritikkverdige forhold og verne mennesker mot overgrep og forsømmelser. Selv om format, teknologi og publiseringsplattformer stadig forandrer seg, så er oppdraget det samme.

Denne artikkelen er også publisert i Polaris Medias redaksjonelle årsrapport for 2012.

JOURNALISTIKKEN BLIR BEDRE

Da Napoleon ble arrestert i 1815 tok det nesten to måneder før man fikk vite det i USA. I dag blir store nyhetshendelser rapportert, analysert og debattert i sanntid. Teknologien bærer journalistikken stadig raskere - og bedre.

Torry Pedersen, sjefredaktør i VG

I året som er gått har lesere og annonsører med akselererende tempo beveget seg fra papir til digitale medier. Foreløpig gir det mediebransjen et inntektsproblem. Men samtidig blir journalistikken bedre, og når flere enn noen gang. Som kollega Espen Egil Hansen så treffende sier: " Det blir stadig vanskeligere å bevare pessimismen".

Jeg har jobbet i mediebransjen i 32 år. I denne perioden har det i Norge vært tre ekstraordinære rettsoppgjør. Dekningen av de tre rettssakene illustrerer hvor bestandig kjernen i journalistikken er, men også hvordan teknologien gjør den journalistiske formidlingen hurtigere. Og hvordan god journalistikk får flere uttrykksformer og beveger seg fra monolog til dialog.

Da byråsjef i Utenriksdepartementet, Arne Treholt, i 1985 møtte for retten tiltalt for spionasje til fordel for Sovjetunionen og Irak, dekket VG rettsforhandlingene med utførlige referat ledsaget av klokkeslett. Den analoge versjonen av «ord for ord» slik det skjer på internett i dag var en stor suksess. Det journalistiske grepet ga en følelse av tilstedeværelse ingen andre medier leverte. Rettskommentaren var da som nå helt sentral i deknningen.

Natt til pinseaften, 22. mai 1999, ble Kristian Magnus og Marie Orderud, samt deres datter Anne Orderud Paust skutt og drept. Fire personer ble dømt for medvirkning til trippeldrapet: Per Orderud (sønn av Kristian og Marie og Annes bror), Veronica Orderud (Pers kone), Kristin Kirkemo (Veronicas søster) og Lars Grønnerød (Kristins tidligere kjæreste).

Det ble aldri oppklart hvem som faktisk utførte drapene, og ingen er derfor dømt for selve drapshandlingen.

Saken var omfattet med en helt unik publikumsinteresse, og da saken kom for retten våren 2001 refererte VG Nett direkte fra rettsforhandlingene. Direkterigget vårt besto av fire-fem stenografer/ sekretærer innleid fra Manpower samt et modererende redaktørledd. «Faktum er at vi var langt forut for vår tid i 2001. Vi brukte et egenutviklet verktøy allerede den gangen. Siden da er det utviklet en personifisert tone i direktejournalistikken, i tillegg til utstrakt bruk av sosiale medier kombinert med leserdialog», sier Christian Brændshøi- redaksjonssjefen som har levd hele sitt journalistiske liv digitalt.

Under rettssaken mot terroristen Anders Behring Breivik ble rettsdekningen tatt til et nytt nivå. Bilder, TV, ord for ord-referat, dialog med leserne og reaksjonene på saken i sosiale medier kunne følges i et vindu -VG Direkte. Der rettskommentarene i 2001 var forbeholdt avisen dagen etter, ble de nå levert i løpet av rettsdagen, og det hele ble kommentert og analysert gjennom 150 timer med direkte TV-sending.

Kjernen i journalistikken fra disse store rettsforhandlingene er den samme, men tempoet i formidlingen, allsidigheten i uttrykksformene, og muligheten til å snakke med, og ikke bare til, leserne, er i dag bedre enn noensinne. Selv om opplagene faller fortsetter verden å gå fremover.

BRENNENDE HJERTER FOR MENNESKER OG LOKALSAMFUNN

Hvem andre bryr seg om situasjonen for fiskeindustrien på Nordkyn om ikke Finnmarken gjør det? Er det noen som tar grep mot mobbing ved skoler i Sandefjord om ikke Sandefjord Blad synliggjør marerittet enkelte barn lever under?

Ragnhild Kristine Olsen og Jens Olai Jenssen, prosjektledere for Amedias redaksjonelle årsrapport 2012.

Hvordan kan asylsøker Turan Parwizi og Jon Jenstad på Sunndalsøra få belyst urimeligheten i en sykehusregning på nærmere kr. 54 000 etter livreddende hjelp, om ikke Aura Avis tar saken? Hadde beboerne ved Borre sykehjem i Horten fått bedre fårikal og sunnere mat om ikke Gjengangeren hadde fortalt historien om den elendige retten 87 år gamle Olaf Mathiesen fikk servert?

Lokale medier lever i tett fellesskap med sine lesere og fungerer både som lokalsamfunnets vaktbikkjer når mennesker blir tråkket på eller krenket, og som forsvarere for lokale og regionale interesser når pengemakt eller storsamfunnet urettmessig tar seg til rette. Samfunnsoppdraget handler om å forvalte denne krevende journalistiske dobbeltrollen på en god måte, og

om at våre medier skal være lokal torgplass for nyheter, kultur, debatt, kjøp og salg, selve limet mellom mennesker uavhengig av alder, kjønn, økonomi og sosial posisjon. Våre medier tar lokalsamfunnet på pulsen, i glede og sorg, gjennom oppturer og nedturer, og setter dagsordenen for samtaler i de fleste norske hjem.

”Brennende hjerter” for mennesker og lokalsamfunn har vi mange av i våre redaksjoner. Men det er krevende for en liten redaksjon å løfte viktige lokale og regionale saker inn i det rikspolitiske rom. Finnmarkens redaktør, Kari Karstensen, forteller i sin redaksjonelle samfunnsrapport om hvordan avisen i en årrekke har satt søkelys på situasjonen for fiskeindustrien på Nordkyn, uten at noe har skjedd. ”Vi har skrevet om hvordan Røkkeide Aker Seafoods har brutt plikten til å levere fisk, som var et krav da selskapet fikk trålerkvoter. Vi har skrevet om filetarbeider Kari Anne Magnessen, som kjenner på fortvilelsen over ikke å kunne gå på jobb. Vi har skrevet om lokalpolitikere som raser mot fiskeriministre som ikke griper inn.”

Først da NRK Brennpunkt tok tak i saken, ble den tatt på alvor. Helt siden fiskeriministeren lovet innstramming i leveringsplikten i juni, har Finnmarken etterlyst endringene. ”Varslet om endringer kom i november – tilfeldigvis samme dag som Brennpunkt-programmet skulle gå på lufta og etter at det var avslørt at Aker bløffet om leveranser og prøvde å legge ned enda flere virksomheter i Finnmark”, heter det i hennes redegjørelse.

Norske lokalmedier bidrar ofte sterkt til å sette viktige regionale saksfelt på den rikspolitiske arena uten å bli kreditert for det, slik Finnmarken her opplevde. At lokale redaktører ergrer seg over at det skjer, er forståelig. Men det betyr ikke at det redaksjonelle gravearbeid som skjer lokalt er mindre viktig. Det er fortsatt i den store floraen av norske lokalmedier de aller fleste kritikkverdige forhold i vårt samfunn blir tatt opp. Til tider griper riksmidlene ”våre” saker for en dag eller to, og bringer de inn i nasjonal politisk debatt. På det lokale og regionale plan har våre medier fortsatt størst gjennomslagskraft. Men i dagens mangfoldige medielandskap blir det stadig mer krevende for lokale medier å slå inn i det nasjonale offentlige rom, med saker som er viktige for Distrikts-Norge.

Rapportene om samfunnsoppdraget som våre mange mediehus nå har lagt fram, viser at Amedias redaksjonelle miljøer jobber målbevisst med nyheter og reportasjer om kritikkverdige forhold i egen kommune eller region. Vi finner historier om syke eldre som ikke får sykehjemsplass, mangelfull satsing på vei og jernbane, mangel på tiltak for ungdom, hårreisende behandling av asylsøkere eller svikt og forsømmelser innen skoleetaten. Svært ofte skaper sakene grunnlag for nye vedtak som gir barn eller voksne en bedre hverdag. Et godt eksempel finner vi i Sandefjord Blad. I fjor høst valgte avisen å rette søkelyset mot mobbing i skolen. En rekke reportasjer fortalte om to gutter i Sandefjord, ”Per” og ”Even”, som daglig levde i en hverdag preget av frykt og trakassering, og om skolens mangelfulle tiltak. Guttene måtte etter hvert bytte skole. Reportasjene vakte stor oppstandelse lokalt. Fylkesmannen gikk inn i saksfeltet, og kom nylig med en knusende rapport mot skolen og Sandefjord kommune. Som må få konsekvenser både for guttene og etatens jobbing mot mobbing.

Eksempelene er mange, og flere av dem finnes i Amedias redaksjonelle årsrapport.

En stor flora av nye kanaler og sosiale møteplasser til tross: Lokale medier er fortsatt de desidert viktigste kanaler for nyheter, debatt, kultur og sport. Kulturdekningen står helt sentralt i vår dekning. Ingen andre enn lokalavisen eller nettstedet reflekterer bredden i det lokale kulturliv. Lokal sport har tradisjonelt vært et kjerneområde i vår dekning. Her blir oppturene og nedturene innen fotball og annen idrett brettet ut, gjerne spissformulert med store overskrifter. Slik sportsinteresserte lesere vil ha stoffet presentert.

Dagens lesere og brukere har fortsatt sterk tillit til lokale medier, selv om de også er kritiske. Framtidas lesere og brukere blir mindre lojale, og trolig mer kritiske. De vil stille enda strengere krav til journalistikken, om at den skal engasjere, ha nytteverdi og kvalitet. Men også mediernes åpenhet, vår evne til å inkludere alle i lokalsamfunnet, blir utfordret. Lokale medier fungerer som grasrotas offentlige rom. Det har aldri vært så lett å komme til orde som i dag. Men er det lettere å bli hørt? I et kaos av ytringer, meninger og innspill ligger det en stor redaksjonell utfordring som handler om å skille det relevante og viktige fra tøv og uvesentligheter. Og ikke minst å gi lesere og brukere helhetsinnblikk, kunnskap om hva som skjer, gjennom stoff som engasjerer og bidrar til å vitalisere lokalsamfunnet.

Dette er en redigert versjon av en lengre artikkel de to har skrevet i Amedias redaksjonelle årsrapport 2012.

REDAKSJONELL

ÅRSRAPPORT

Kapittel 4

Innsyn & offentlighet

INNSYNSRAPPORT 2012

Innsyn i rettspleien står naturlig nok sentralt når innsynsåret 2012 skal oppsummeres – og ikke bare på grunn av 22. juli-rettssaken.

Utarbeidet av Arne Jensen, assisterende generalsekretær, Norsk Redaktørforening

Selv om rettspleien var det området hvor det kanskje var mest debatt rundt spørsmål om åpenhet, innsyn og adgangen til formidling og gjengivelse i 2012, skjedde det ting også på andre områder. I dette kapittelet gjennomgår vi noen av de viktigste sakene.

22. JULI-RETTSSAKEN

Hovedforhandlingen i saken mot Anders Behring Breivik ble en historisk rettssak. Ikke bare på grunn av dens helt spesielle og gruoppvekkende innhold, men også fordi det aldri tidligere har vært så omfattende direkte kringkasting fra en rettssak i Norge. Utgangspunktet i norsk rett (domstollovens §131a) er at fotografering og opptak for radio eller fjernsyn er forbudt under hovedforhandlingene i norske strafferettssaker. I tillegg er det forbudt å fotografere siktede eller domfelte uten samtykke fra vedkommende, også før retten settes og etter at retten er hevet, så lenge vedkommende oppholder seg i rettsbygningen eller er på vei til eller fra denne.

I forkant av hovedforhandlingen hadde Norsk Redaktørforening (NR) og Norsk Presseforbund (NP), på vegne av alle medier, sendt en omfattende søknad om unntak fra disse bestemmelsene. Fotografering og filming av den tiltalte før og etter rettsmøtet var formelt sett i denne saken ikke noe problem, i og med at Behring Breivik ga klart uttrykk for at han ikke motsatte seg dette. Retten gikk imidlertid også ganske langt i å tillate direkte overføring mens forhandlingene pågikk. Det innebar blant annet direkte kringkasting av åpningen av rettssaken, opplesning av tiltalebeslutningen. Aktoratets og forsvarers innledende prosedyrer (med visse unntak), forklaringene til en del av de profesjonelle vitnene, avslutningsprosedyrene og opplesningen av dommen kunne også kringkastes. Tre viktige unntak ble gjort.

- Det ble ikke gitt tillatelse til overføring av Behring Breiviks forklaring.
- Enkelte av de sakkyndige og profesjonelle vitnenes forklaringer ble ikke kringkastet.
- Det ble ikke gitt tillatelse til overføring av forklaringene til overlevende og etterlatte.

Det siste hadde medieorganisasjonene selv tatt høyde for i sin søknad, og hadde kun bedt om adgang til kringkasting i de tilfeller hvor vedkommende overlevende eller etterlatte selv ga uttrykkelig tillatelse til dette. Selv ikke dette ønsket ble imidlertid etterkommet av retten, blant annet med henvisning til at det ville være vanskelig for de nevnte aktørene på forhånd å vurdere virkningene av at deres forklaringer ble kringkastet.

Når det gjaldt Behring Breiviks forklaring, valgte NR og NP å anke tingrettens beslutning til lagmannsretten og senere til Høyesterett. Som kjent fikk ikke mediene medhold på dette punktet, men spørsmålet vakte omfattende debatt i ulike sammenhenger.

Interessen for 22.julirettsaken var enorm. Her fra rettssal 250 i Oslo tinghus.

(Foto: NTBScanpix)

I tillegg til spørsmålet om kringkasting av tiltaltes forklaring, førte også flere andre problemstillinger knyttet til formidling fra rettssalen til ulike rettslige prosesser og avklaringer. Det gjaldt blant annet spørsmålet om kringkasting av de profesjonelle vitnene, samt spørsmålet om kringkasting av Behring Breiviks kommentarer til ulike vitneforklaringer. I og med at forklaringene fra de overlevende og etterlatte ikke ble kringkastet, ble det argumentert med at heller ikke Breiviks forklaring og kommentarer til de overlevende og etterlattes forklaringer kunne kringkastes. Retten bygget her på hensynet til kontradiksjonsprinsippet, også hva gjaldt den offentlige formidlingen fra rettssalen, men også på hensynet til de overlevende og etterlatte, og til at deler av Behring Breiviks kommentarer kunne fremstå som særlig støtende.

Resultatet var at også forklaringene fra en rekke vitner, blant annet helsepersonell på Dikemark, og et utvalg av de sakkyndige, ble nektet kringkastet.

Hele rettsforhandlingene ble for øvrig gjenstand for opptak for oppbevaring i Riksarkivet, klausulert for 60 år, etter avtale mellom Oslo tingrett og NRK. Det var også NRK som sto for gjennomføringen av kringkastingen, via en pool-ordning hvor alle medier kunne hekte seg på.

Viktig er det å minne om at begrensningene på adgangen til kringkasting ellers ikke la noen begrensninger på muligheten for å rapportere hva som ble sagt og forklart og hva som ellers skjedde underveis i saken. Ett unntak ble gjort, og det gjaldt opplysninger om Behring Breiviks mor. Der fattet retten følgende beslutning:

”Retten har nedlagt referatforbud om dokumenter, spørsmål og svar som gjelder Anders Behring Breiviks mor sin omsorgsevne og helsesituasjon.

Referatforbudet gjelder også dokumenter fra barnevernssaken og fra Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri.”

Dekningen av saken var for øvrig massiv, og innebar at flere mediehus tok nye skritt i retning av helt

nye og kombinerte formidlingsformer – kombinasjoner av direkte overføring fra rettssalen, studio med ekspertkommentatorer, bruk av web-tv, cover-it-live-dekning med ord-for-ord-referater, blogger og kommentarfelter.

De fleste rettslige kjennelsene om kringkasting fra 22.-julirettssaken finner du ved å gå inn på www.nored.no og deretter til "Domsarkiv" i menyen til venstre. Klikk på "Dommer 2012".

ØYGARD-SAKEN

Straffesaken mot den tidligere ordføreren i Vågå kommune i Oppland, Rune Øygard, ble også en spesiell sak hva gjelder åpenhet, da primært ikke med hensyn til kringkasting, men med hensyn til referatadgang. Øygard sto tiltalt for seksuell omgang med en mindreårig jente. Øygard ble funnet skyldig i Sør-Gudbrandsdal tingrett (ankesaken pågår i Eidsivating lagmannsrett i skrivende stund). Det skjellsettende i denne saken var at fornærmede, altså den unge jenta, ønsket offentlighet rundt saken, og derfor ville tillate referatadgang.

Tiltalte fremmet begjæring om referatforbud for forklaringene til ham selv, hans kone og fornærmede. Begjæringen ble ikke tatt til følge.

Senere under rettsaken avsa retten en beslutning som la begrensninger på mediernes adgang til å filme og intervju aktører og andre i rettslokalet, også utenom selve forhandlingene. Etter protester fra flere medier, lempet retten noe på restriksjonene, og det ble inngått en form for "kompromiss" med de tilstedeværende mediene.

INNSYN I RETTSPLEIEN FOR ØVRIG

I likhet med 2011, fikk mediene også i 2012 gjennomslag i en rekke klagesaker hva gjelder adgang til å referere fra rettsmøter og dommer.

Norsk Redaktørforening anket en beslutning fra Sandefjord tingrett om lukkede dører og referatforbud i en seksuallovbrudd-sak inn for Agder lagmannsrett. Tingretten hadde nedlagt forbud mot gjengivelse av dommen, med unntak av selve slutningen. Lagmannsretten ga tillatelse til gjengivelse av dommen – i anonymisert form.

Journalist Andreas Nomeland i Trønder-Avisa fikk etter klage (delvis) opphevet forbudet mot gjengivelse av en rekke fengslingskjennelser i en straffesak mot en rekke medlemmer av Hells Angels, etter at Inn-Trøndelag tingrett delvis omgjorde sin egen beslutning.

Romsdals Budstikke fikk opphevet en kjennelse om lukkede dører i forbindelse med en sedelighetssak. Romsdal tingrett opprettholdt likevel referatforbudet.

Fædrelandsvennen fikk i Agder lagmannsrett medhold i at en kjennelse fra Kristiansand tingrett om å oppheve adgangen til gjengivelse av en fengslingskjennelse måtte oppheves. Selve saken gjaldt en tiltale for drap.

Fædrelandsvennen fikk også – i Kristiansand tingrett – medhold i sine anførsler om at et fengslingsmøte i en annen drapssak ikke skulle føres for lukkede dører, slik aktoratet hadde fremmet begjæring om.

I en tredje klagesak vant imidlertid ikke Fædrelandsvennen frem. De påklaget forbudet mot gjengivelse av to fengslingskjennelser i en tredje drapssak. Saken gikk helt til Høyesteretts ankeutvalg, som avviste ankene.

Haugesunds Avis fikk i Høyesterett medhold i at Gulating lagmannsretts forbud mot gjengivelse av

en voldtektsdom måtte oppheves. Høyesterett slo fast at dommen kan gjengis i anonymisert form.

Og endelig – i det litt mindre dramatiske hjørnet – fikk **Dagens Næringsliv** Oslo tingretts kjennelse for innsyn i stevning, tilsvare og prosesskriv i et sivilt søksmål fra Canal Digital mot Kulturdepartementet.

Flere av disse rettslige kjennelsene finner du på nored.no – ”Domsarkiv” – ”Dommer 2012”. De øvrige kjennelsene er tilgjengelige i NRs sekretariat.

Faksimile fra Dagens Næringsliv 23. oktober i fjor. I Oslo tingrett fikk DN innsyn i en rekke rettsdokumenter i forbindelse med behandlingen av saken.

ÅPNE DØRER I KONTROLLUTVALG OG KOMMUNALE FORETAK

Blant de mest gledelige begivenheter på innsynsområdet i 2012 var at Stortinget i desember vedtok å endre reglene i kommuneloven, slik at møtene i kontrollutvalgene og de kommunale foretakene som hovedregel nå skal gå for åpne dører. Derimot fikk ikke medieorganisasjonene gjennomslag for at det samme prinsippet burde innføres også for de Interkommunale selskapene. Les mer om saken her: nored.no/Redaktoerinyheter/Kontrollutvalg-og-kommunale-foretak-aapnes

OSLO OG BERGEN MÅ OFFENTLIGGJØRE BYRÅSDOKUMENTER

De parlamentarisk styrte kommunene Oslo og Bergen har lenge holdt seg med en praksis hvor de såkalte byrådskonferansene ikke regnes som møter i kommunelovens forstand, og hvor dokumentene til disse møtene heller ikke blir offentlig tilgjengelig før etter at møtene er avviklet. Etter klage fra **Kommunal Rapport**, slo Sivilombudsmannen fast at dette er lovstridig. Ombudsmannen konkluderte:

«Praksis for byrådet i [Bergen/Oslo] kommune er at saksfremlegg med vedlegg og sakslister unntas offentlighet frem til byrådskonferansen har vedtatt innstilling i saker hvor byrådet er delegert avgjørelsesmyndighet, og frem til byrådsmøtet har vedtatt innstilling i saker hvor byrådet innstiller for bystyret. Jeg har kommet til at denne praksisen er i strid med reglene i offentlighetsloven.»

Her kan du lese mer om saken:

offentlighet.no/Nyhetsarkiv/2012/Lovstridig-saksbehandling-i-Bergen-og-Oslo

Oslo byråd (fra venstre): Byråd for byutvikling, Bård Folke Fredriksen (H), Byråd for kultur og næring, Hallstein Bjercke (V), Byråd for finans, Kristin Vinje (H), Byråd for eldre, Aud Kvalbein (KrF), Byrådsleder, Stian Berger Røsland (H), Byråd for helse og sosiale tjenester, Anniken Hauglie (H), Byråd for kunnskap og utdanning, Torger Ødegaard (H) og Byråd for miljø og samferdsel, Ola Elvestuen (V).

(Foto: Terje Heiestad/Millimeterpress)

FIKK ÅPNET KRAFTSELSKAP

Selv etter at Gudbrandsdølen Dagingen to ganger hadde fått medhold hos Fylkesmannen i Hedmark om at Eidsiva Energi var omfattet av offentleglova, og dermed måtte føre offentlig postjournal, nektet selskapet å etterkomme kravet. Da tok GD skrittet fullt ut og tok ut søksmål, med krav om dagbøter. Før saken kom til rettslig behandling ga selskapet etter. Les mer om saken her:

nored.no/Redaktoernyheter/GD-vant-mot-Eidsiva-Energi

FULLTEKSTDOKUMENTER PÅ NETTET?

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) presenterte i november en rapport hvor de går inn for fulltekstpublisering av offentlige dokumenter som hovedregel – slik en del kommuner allerede praktiserer det. I januar ble det også avholdt et møte mellom Difi og medieorganisasjonene om saken. Rapporten er nå til vurdering i Forbruker,- administrasjons- og fornyingsdepartementet (FAD), men det er trolig tvilsomt om Difi (og mediene) får gjennomslag for sitt syn. Les mer om saken her:

www.nored.no/Redaktoernyheter/Moete-om-fulltekstpublisering

SKUFFENDE OM GJENOPPTAKELSESKOMMISJONEN

I desember 2010 nedsatte Justisdepartementet en arbeidsgruppe som skulle vurdere hvordan Gjenopptakelseskommisjonen for straffesaker fungerer. Forholdet til allmennheten var et av punktene i gruppens mandat, og NR var blant dem som på et tidlig tidspunkt spilte inn noen synspunkter til arbeidet. Gruppen avga sin rapport i juni 2012. Skuffelsen var stor da det etter medieorganisasjonenes mening ikke var foretatt noen grep i retning av å bedre innsynet i kommisjonens arbeid.

Gjenopptakelseskommisjonen følger med, men er ikke så interesserte i å la allmennheten få innsyn i hva som foregår innad i kommisjonen.

(Foto: torgersensaken.no)

NR skrev i sin høringsuttalelse i desember 2012 blant annet:

"Etter vårt syn har ikke arbeidsgruppen evnet å bringe konsistens og klarhet inn i vurderingene av åpenhet rundt kommisjonens arbeid. Rapportens drøftinger bærer preg av det vi oppfatter som til dels motstridende argumentasjon, overraskende tolkninger hva gjelder sammenhengen i lovverket, og det vi vil kalle nærmest gammelmodige vurderinger av hensyn som taler for og mot åpenhet og innsyn".

Les mer om saken her:

www.nored.no/Redaktoernyheter/Vil-aapne-Gjenopptakelseskommisjonen

ÅPNE MØTER I NORSK KULTURRÅD

Blant de små, men hyggelig overraskelser som 2012 bød på, var opplysningen om at Norsk Kulturråd har åpnet sine møter. I forbindelse med en høringsuttalelse til ny lov om Norsk Kulturråd, fremmet Norsk Redaktørforening forslag om at det burde slås fast i loven at rådets møter som hovedregel skal gå for åpne dører, og at unntak bare kan gjøres etter de samme bestemmelser som for folkevalgte organer i kommunene (kommunelovens § 31). Det var derfor med en viss forbauselse NR, fra rådets sekretariat, ble orientert om at rådet praktiserer åpne møter som hovedregel, men at møtene lukkes i visse saker. NR har uansett, i en tilleggsuttalelse, presisert at vi likevel mener det er fornuftig å lovfeste prinsippet, slik at dette ikke blir opp til rådets skiftende "regimer".

Norsk Kulturråd praktiserer åpne møter som hovedregel, men etter egen, fri vilje. NR vil lovfeste reglene, for ikke å la det bli tilfeldigheter som avgjør. (Foto: Ivar Kvaal)

REDAKSJONELL
ÅRSRAPPORT
Kapittel 5

Mediejuss

JURIDISK ÅRSRAPPORT 2012

Av de rettsprosessene som angår mediens publisistiske virksomhet handlet mye om rettsvesenet i 2012. Krenkelsessakene er, om ikke fraværende, så i det minste svært få.

Utarbeidet av Arne Jensen, assisterende generalsekretær i Norsk Redaktørforening

De sakene som gjelder innsyn i rettspleien, blant annet 22.juli-rettsaken og Øygard-saken er behandlet i kapittel 4 Innsynsrapport for 2012. I dette kapitlet ser vi på krenkelsessaker, opphavsrettsaker, kildevernsaker – og en sak om tilsvær etter straffelovens § 430.

NYE KRENKELSESSAKER I 2012

De ble kun igangsatt to nye krenkelsessaker i 2012, hvorav den ene materialiserte seg i et krav om midlertidig forføyning.

Den ene saken gjaldt et søksmål mot Dagsavisen (strengt tatt ble stevningen sendt i desember 2011, men vi har registrert den først i 2012). Personalutleiefirmaet Asor gikk til sak med bakgrunn i en rekke artikler publisert i Dagsavisen i 2008 og 2009. Firmaet hevdet at det ble fremsatt flere rettsstridig ærekrenkende beskyldninger i artiklene, og krevde erstatning. Før saken kom til full behandling i Oslo tingrett leverte imidlertid partene felles prosesskriv, hvor det fremgår at partene begjærer saken hevet og at saksøker (Asor) frafaller så vel søksmålet som kravet om saksomkostninger.

Den andre saken gjaldt et krav om midlertidig forføyning mot TV Norge. Pårørende til to av de tre som omkom under seilbåten "Berserks" ekspedisjon mot Sydpolen i februar 2011 krevde at deler av TV Norges serie "Berserk mot Sydpolen" måtte stanses. Kravet var forankret i åndsverklovens §45c (retten til eget bilde). Saksøkerne viste til "den sjlelige lidelse som naturlig vil følge av krenkende utnyttelse av avdødes navn og bilder". Verken Oslo tingrett eller Borgarting lagmannsrett fant imidlertid at den belastningen som de pårørende eventuelt ville oppleve som følge av tv-serien ga grunnlag for å konstatere at det ville foreligge en "irreversibel skade", slik kravet til midlertidige forføyninger er formulert. Kravet ble derfor avvist.

Kjennelsen finnes på nored.no – Domsarkiv – Dommer 2012.

TV-serien "Berserk mot Sydpolen" ble forsøkt stanset i siste sekund, men verken tingretten eller lagmannsretten ville gå med på kravet om midlertidig forføyning.

BOT TIL DN-JOURNALIST

En journalist i Dagens Næringsliv ble i tingretten pålagt å forklare seg om sin kontakt med tiltalte i en sak om innsidehandel. Tiltalte bekreftet at det var han som var avsender av et brev per telefaks til journalisten, og at de også hadde hatt en telefonsamtale i etterkant. Journalisten nektet likevel å bekrefte tiltaltes opplysninger. Journalisten anket kjennelsen. Saken ble pådømt i tingretten uten at spørsmålet om vitneplikt var avklart. Spørsmålet om vitneplikt ble avklart i Høyesterett i september 2011, som under dissens 3-2 forkastet anken fra journalisten. Etter Høyesteretts kjennelse besluttet lagmannsretten å pålegge vitneplikt. Da journalisten fortsatt nektet ble hun ilagt en rettergangsbot på 30.000 kroner. Det skjedde i forbindelse med behandlingen av anken fra tiltalte. Rettergangsboten er for øvrig brakt inn for Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg.

Høyesteretts kjennelse (IJ-nr 2011-02) finnes her:

nored.no/Dokumentarkiv/Domsarkiv/Dommer-2011

PER DANIELSEN MOT KAPITAL – IGJEN

Kanskje ikke så uventet ble det også i 2012 avsagt en rettslig kjennelse i en strid mellom advokat Per Danielsen og bladet Kapital og redaktør Trygve Hegnar. Saken hadde sitt utspring helt tilbake i 2010, da Hegnar og Kapital, på bakgrunn av en artikkel i Verdens Gang, skrev en kommentar om advokat Danielsen. Danielsen sendte et tilsvar til Kapital, et tilsvar som Hegnar nektet å ta inn. Danielsen mente Kapital var forpliktet til dette, etter straffelovens §430 om rett til imøtegåelse av faktiske beskyldninger. Lagmannsretten kom imidlertid til at tilsvaret også omtalte forhold som ikke var tatt opp i den kommentaren han ville imøtegå, og at Kapital derfor ikke var pliktig til å ta inn tilsvaret. Høyesteretts ankeutvalg avviste anken dit.

Lagmannsrettens kjennelse (IJ-nr 2010-03) finner her:

nored.no/Dokumentarkiv/Domsarkiv/Dommer-2012

Startskuddet for striden: VGs artikkel 21. desember 2009.

FOTOGRAF VANT – MEN TAPTE

En fotograf tok bilder for bladet Costume (Bonnier) i forbindelse med en større sak om modellen og skuespilleren Jenny Skavlan. På forespørsel ga Costume også Verdens Gang tilgang til bildene, som ble brukt til et to-sidig oppslag i avisen. Det skjedde uten at fotografen ble kontaktet. Fotografen gikk til søksmål mot Costume, med krav om 150.000 kroner i kompensasjon. Oslo tingrett mente imidlertid at hans reelle tap var rundt 10.000 kroner, noe han også var tilbuds som forlik. På dette grunnlaget ble saksøker dømt i 2011 til å betale Bonniers saksomkostninger på drøyt 100.000 kroner. Saken ble anket til lagmannsretten, som i 2012 kom til samme resultat som tingretten. I tillegg påløp ytterligere 140.000 kroner i saksomkostninger for Bonnier som fotografen må dekke.

ERSTATNING FOR BRUK AV BILDER AV SAVNET

En av de mer spesielle sakene i 2012 var stevningene som ektemannen og svigermoren til den savnede Dung Tran Larsen fra Bergen tok ut mot en rekke norske medier, deriblant Dagbladet, VG, TV2, NRK og Bergensavisen. Dung Tran Larsen har vært savnet siden juli 2007. I forbindelse med at hun ble meldt savnet fikk mediene tilgang til ulike bilder av henne, også bilder fra ektemannen og svigermoren. Da både ektemannen og svigermoren en periode var siktet for å tatt livet av Dung Tran Larsen, fortsatte mediene å bruke de samme bildene. De nevnte pårørende gikk til søksmål med påstand om urettmessig bruk av bildene, og med henvisning til åndsverkloven. Det ble krevet erstatning på flere tusen kroner for hver gang bildene var brukt utover det som saksøkerne mente det uttrykkelig var gitt samtykke til. VG inngikk utenomrettslig forlik med de pårørende. For Dagbladet ble saken rettslig forlikt. Her ble pengekravet frafalt, mot at Dagbladet gikk med på visse begrensninger i bruken av bildene. Saken mot Bergensavisen ble ført for Bergen tingrett, hvor det var fremmet krav om erstatning og oppreisning på til sammen 1,7 millioner kroner. Tingretten frifant Bergensavisen, som i tillegg ble tilkjent saksomkostninger på 200.000 kroner. Avgjørelsen legger avgjørende vekt på betydningen av at mediene kan publisere bilder i en sak som kan bidra til opplysning av forsvinningen. Dommen (IJ-nr 2012-28) finnes her:

nored.no/Dokumentarkiv/Domsarkiv/Dommer-2012

ERSTATNING FOR «STJÅLET» BILDE

Til slutt nevner vi at Gatemagasinet Asfalt og en av magasinets fotografer ble tilkjent totalt 15.000 kroner i erstatning fra Lokalavisen AS, for ulovlig bruk av et bilde som sto i Gatemagasinet. Dommen ble avsagt som uteblivelsesdom.

REDAKSJONELL
ÅRSRAPPORT
Kapittel 6

Medieetikk

MEDIEETISK ÅRSRAPPORT 2012

Rekordmange klager, rekordmange behandlede saker, men antall uttalelser omtrent på samme nivå som de siste årene. Stadig flere PFU-klager ender med «forenklet» saksbehandling.

Utarbeidet av Nils E. Øy, generalsekretær i Norsk Redaktørforening

Dette er de medieetiske hovedtrekkene fra 2012:

- Antall etiske klagesaker innsendt til Pressens Faglige Utvalg (PFU) nådde en ny topp i 2012 (357). Antall behandlede klager nådde en enda høyere topp, med hele 374 saker. Det er 35 flere saker enn i 2011.
- Avgitte uttalelser fra PFU er imidlertid mer konstant. Antallet stoppet på 148 uttalelser, og dette nivået har vært ganske jevnt siden 2004. Klagerne fikk medhold i 67 av sakene (48 prosent) og dette prosenttallet har vært høyere kun to ganger tidligere i tiden etter 2000.
- Antall brudd for manglende samtidig imøtegåelse (4.14) kom ikke øverst på brudd-statistikken i 2012. Det er likevel en fattig trøst når rankingen toppes av brudd på punkt 3.2 om krav til kildekritikk og kildekontroll, og antall brudd var så høyt som henholdsvis 25 og 23.
- Av positive ting fra etikk-året 2012 er det verdt å trekke frem at antall klager og fellelser på barneparagrafen 4.8 er gått sterkt ned og at det fortsatt er svært få fellelser på omtale av selvmord, identifisering, omtale av privatliv, forhåndsdom og om skjulte metoder.
- Antall klager som ikke får ordinær klagebehandling fordi mediene frifinnes gjennom forenklet behandling, har økt sterkt de siste to år.

Antall klager til et høyere nivå:

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Innkomne klager	202	216	207	183	267	253	255	314	268	292	284	354	357
Behandlet	222	216	188	179	261	261	247	294	277	285	291	339	374
Antall uttalelser	132	134	123	113	155	146	134	165	130	129	145	151	148
BRUDD	52	48	41	55	64	48	49	75	57	51	50	57	62
KRITIKK	7	7	10	7	7	16	6	6	3	10	13	10	9
IKKE BRUDD	72	79	72	51	84	82	79	84	70	68	82	84	77
Forenklet "fri"	23	31	21	29	41	53	56	66	71	77	67	109	117
Minnelig/trukket	34	30	31	24	36	32	35	40	49	48	48	39	55
Avvist/henlagt	33	21	12	13	29	30	22	23	27	31	31	40	54

Tabell 1: Klager mottatt i PFU 2012, behandlede og delt på resultat. Fullstendig statistikk med noter på www.presse.no

”Den lange linjen” med økning i antall klagesaker, som vi har omtalt i tidligere rapporter, holdt seg også i 2012, selv om pendelen antakelig nå har gått opp fra mellom 200 og 300, til mellom 300 og 400.

Antall uttalelser er fortsatt mer stabilt, og tallene innebærer da at antallet saker som ikke kommer til full behandling er økt ganske sterkt. Mens økningen i antall klager fra 2000 til 2012 var på 76 prosent, er økningen i antall klagesaker som er avvist eller gitt en forenklet behandling på hele 205 prosent. Bare i løpet av de to siste årene er antall klager som ikke får full behandling økt fra omkring 100 til 170, og det skyldes i det alt vesentlige at mediene er ”friet” med grunnlag i forenklet behandling. Klager og frifinnelsene blir uansett lagt fram for PFU, som i enkelte tilfeller velger å sette i gang ordinær klagebehandling. Den sterke økning i antall klager som ikke oppnår full klagebehandling er et utviklingstrekk som Norsk Presseforbunds styre bør ha et våkent øye med, ettersom det fort kan utvikle seg et inntrykk hos klagerne at de ikke får reell eller skikkelig behandling.

KILDEARBEIDET FOR DÅRLIG

Oversikten over hvilke punkter i Vær Varsom-plakaten som oftest er blitt felt i PFU i fjoråret, har de samme tre gjengangerne på topp som vi har hatt i svært mange år: Samtidig imøtegåelse, kildekontroll og kildekritikk og saklighet og omtanke.

Vær Varsom-plakatens punkt:	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Nett 06-12
Kildekontroll, kildekritikk (VVP 3.2)	14	10	17	14	15	6	16	25	= 22
Samtidig imøtegåelse (4.14)	11	15	20	18	23	15	26	23	= 28
Saklighet og omtanke (4.1)	19	9	19	12	6	13	10	10	= 13
Titler som går for langt (4.4)	3	7	13	9	6	9	4	7	= 4
Tekstreklaameplakaten	1	1	1	0	4	2	0	5	= 3
Privatliv (4.3)	8	3	5	1	5	6	2	4	= 7
Virkning på ofre mv (4.3)	3	5	4	0	4	3	4	4	= 9
Identifisering (4.3)	6	7	4	3	9	4	4	4	= 5
Nettdebatt mv (4.17)	0	0	4	2	1	0	4	0	> = 11

Tabell 2: Tallene er i hovedsak hentet fra PFUs hovedstatistikk på Norsk Presseforbunds hjemmesider. Tabellen er supplert med en kolonne helt til høyre for brudd i nett-publikasjoner etter de samme punkter i årene etter 2006, samt den nederste markerte raden for fellelser etter retningslinjen for nettdebatter i VV-plakaten punkt 4.7. Det totale antall brudd etter at punktet kom inn i plakaten er 13.

Det som ellers er mest å merke seg ved bruddstatistikken for 2012 er hele fem brudd på Tekstreklaameplakaten. Delvis har det sammenheng med at både Norsk Presseforbund og Norsk Redaktørforening har satt et sterkere søkelys på tekstreklaame spørsmål siste året. NR har hatt et eget utvalg i arbeid med å se på økt tekstreklaamepress som følge av digital utvikling. I den forbindelse er en delvis revisjon av retningslinjene i plakaten under arbeid, og i skrivende stund på høring i grunnorganisasjonene.

NPs generalsekretær har samtidig aktivisert et referanseutvalg for tekstreklaame, som et ledd i økt oppmerksomhet på området. I fjor brukte generalsekretæren sin initiativrett til å klage inn to forhold til PFU, og begge gjaldt nett-publiseringer. Det fremgår av kolonnen helt til høyre at så langt er nettpubliseringer bare felt tre ganger for tekstreklaame siden 2005. Ved siden av de to tilfellene i 2012, gjaldt det en initiativklage mot Nettavisen i 2009.

Antall klager mot tekstreklaame er ikke høyt. De klagen PFU har fått etter år 2000 fordeler seg med omkring 15 klager kommet fra mediemiljøet selv og like mange fra private, fra interessegrupper eller konkurrenter til mediet eller til den som eventuelt har fått fordel av reklamen. I tillegg har NPs generalsekretær brukt sin initiativrett til å klage på tekstreklaamesaker fire ganger. Det er gitt signaler fra NP-styret om at dette bør skje oftere i tekstreklaamesaker.

Ringerikes Blad ble felt etter punkt 2.6 i Vær Varsom-plakaten (PFU-sak 2012/194)

DET OFFENTLIGE FIKK OFTEST MEDHOLD

Også for 2012 har vi gjort en analyse av hvem som klager og hvem som får medhold i sine klager. Sammenligner vi med de to foregående årene som vi har gjort samme analyse, er den største og mest markerte endring at myndigheter har fått oftere medhold og nå er den klagegruppe som oftest får medhold i PFU. De viktigste endringer er:

- Myndigheter (som inkluderer offentlige institusjoner og virksomheter) har fått medhold i 62 prosent av tilfellene. Prosenten for medhold for gruppen har økt sterkt, fra 33 prosent i 2010 og 44 prosent i 2011.
- Antall klager fra privatpersoner har økt, mens antall klager fra institusjoner har gått ned. Nedgangen her gjelder særlig klager fra bedrifter, mens antall myndighetsklager har økt noe.
- Den gruppen som vi kaller ”vanlige folk” fikk oftest medhold i fjor, mens det i 2011 var aktørene som fikk oftest medhold i gruppen privatpersoner.

Klagetyper	Personer			Institusjoner etc		I alt ¹
	”Vanlige folk”	Aktører	Bedrift	Organisasjon	Myndighet	
Antall klager	42	44	22	13	24	145
Medhold	21	16	10	5	15	67
Ikke medhold	21	28	12	8	9	78
I prosent	50/50	36/64	45/55	38/62	62/28	

1) Antall klager er noe lavere enn i hovedstatistikken fra PFU. Tellingen er utført av NR-sekretariatet og bygger på alle uttalelser lagt ut i PFU-basen på Internett. Tabell 3: Inndelingen av klager i typegrupper er gjort ved å fordele klagerne i første omgang inn i personklager og institusjoner. Personklager er fordelt på det vi kaller ”vanlige folk” og aktører. De ”vanlige” er sjelden eller aldri – og oftest tilfeldig - i medienes søkelys, mens aktører er folk som har en eller annen rolle. Blant de siste har vi regnet journalister, redaktører, politikere, offentlig ansatte, folk som er involvert i kriminalsak eller folk som på lignende måte har opptrådt aktivt i det offentlige rom. Hovedgruppen består av myndigheter og offentlige virksomheter for øvrig, private bedrifter/selskaper og organisasjoner.

Årets analyse kan altså tyde på at redaksjonene oftest gjør etiske feil i saker som gjelder offentlige virksomheter eller myndigheter.

Det er ellers en trend de to siste årene at antall klager fra personer øker, mens grupper institusjoner (bedrifter, organisasjoner og myndighet/offentlige virksomheter) har en fallende tendens. Klagene fra personer siste tre år er gått fra 75, via 82 til 86, mens institusjonsklagene fra falt fra 70, via 65 til 59. Tendensen fra 2011 med at antall klager fra personer er økende, har altså fortsatt i 2012. En eller flere personer sto for vel 59 prosent av PFU-klagene i 2012.

Som i fjor viser også tallene at selv om antall klager fra institusjoner går ned, så får de oftere medhold. Utviklingen her er gått fra 35 prosent medhold i 2010, til 44 i 2011 og 51 prosent medhold i 2012. Tilsvarende utvikling for persongruppen går motsatt vei, fra 50 prosent medhold i 2010, via 44 prosent medhold i 2011 og til 43 prosent medhold i fjor. Ser vi nærmere på persongruppen, så får ”vanlige folk” i stor grad medhold i sine klager. Prosentandel medhold var oppe i 55 i 2010, sank til 44 i 2011 og er økt igjen til 50 i 2012. Gruppen aktører falt fra 50 prosent medhold i 2011 til 36 prosent i 2012.

IMØTEGÅELSENS FORBANNELSE

For tredje gang i historien har antall fellelser etter punkt 4.14 om samtidig imøtegåelse passert 20-tallet. I fjor ble det 23, som bare er marginalt mindre enn rekordtallet på 26 fellelser året før. Det gjør det ikke noe bedre at dette punktet i 2012 er overgått av punktet om kilde sjekk og kildekritikk. Til overmål er også halvparten av de redaksjonene som er felt på grunn av manglende samtidig imøtegåelse, også felt etter punkt 3.2 om kildearbeid.

NRs styre har tatt flere initiativ for å få redaksjonene til å arbeide mer bevisst med dette problemet. På landsmøtet 2013 legges det fram en særlig handlingsplan med tanke på å forbedre kildearbeidet på dette punktet.

PFU-klager på punkt 4.14	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Antall avgitte uttalelser 1	125	162	126	122	141	147	145
Antall klager etter 4.14	30	32	38	43	75	53	45
Antall brudd	12	17	18	23	13	24	22
Antall kritikk	2	0	0	0	12	2	1
Sum fellelser	14	17	18	23	15	26	23

1) Tabell 4 bygger på PFUs hovedstatistikk.

Det fremgår av tabellen at antall klager og fellelser etter 4.14 er noenlunde på samme nivå i 2012 som året før, mens det i 2010 var et markert høyere antall klager – og langt færre som fikk medhold.

Ved en nærmere gjennomgåelse av klagesakene etter 4.14 for året 2011, konstaterte vi at dette er ”proffenes klagepunkt”. Det er svært få ”vanlige folk” som klager på dette punktet. Derimot er det flere aktører, og først og fremst institusjonsklagere, som er klagere. I 2012 er det særlig myndigheter og offentlige virksomheter som har sendt klager på manglende tilbud om samtidig imøtegåelse – og de fleste av dem fikk medhold. Klagene fra institusjoner fikk medhold i 60 prosent av tilfellene, mens klagene fra personer under ett fikk medhold i 40 prosent. Det vi har kalt vanlige folk vant fram i to av seks saker.

Klagetyper	Personer			Institusjoner etc		I alt ¹
	”Vanlige folk”	Aktører	Bedrift	Organisasjon	Myndighet	
Antall klager	6	14	5	7	13	45
Medhold	2	6	3	3	9	23
Ikke medhold	4	8	2	4	4	22
I prosent	33/67	43/57	55/45	43/57	69/31	50/50

Fortsatt er det slik at mange av redaksjonene som er felt ikke innser at de publiserer sterke fakta-beskyldninger, og derfor heller ikke har forsøkt å innhente samtidig imøtegåelse. Det gjelder for 13 av de 23 fellelsene i 2012. Det er altså aktsomheten eller beredskapen i forhold til det som publiseres som er for dårlig, med forbehold for at noen redaksjoner ikke helt forstår hva kravet i punkt 4.14 innebærer. I to av klagesakene har utvalget minnet om at samtidig imøtegåelse skal innhentes, selv om klageren har vært anonymisert i omtalen. Utvalget har også minnet om at kravet gjelder – som hovedregel – for alle sjangre, også for ledere, kommentarer og innlegg fra publikum.

I litt under halvparten av de sakene som har endt med fellelse har redaksjonen forsøkt å innhente imøtegåelse, men PFU vurderer det slik at de ikke har gjort det på en fullgod måte. I de fleste av disse tilfellene gjelder det at man ikke har forelagt klageren de fullstendige og hele beskyldninger. I fire saker har utvalget hatt kritiske synspunkter på stramme tidsrammer: En redaksjon (som likevel ble frikjent) ble minnet om at svarfrister både må vurderes i forhold til sakens omfang, kompleksitet og tid på døgnet, en redaksjon er felt fordi én dags svarfrist per epost ikke er godt nok, en redaksjon er felt fordi man brukte for kort tid (en time) på å få kontakt med klager og endelig er en redaksjon felt for ikke å ha gjort tilstrekkelige anstrengelser for å få kontakt med klageren. Det er også påpekt i flere av sakene at redaksjonen selv må dokumentere hvilke forsøk som gjøres. Lykkes man ikke, og likevel publiserer fordi man mener at saken ikke kan vente, må redaksjonen også opplyse om at man forgjeves har forsøkt å innhente imøtegåelse.

Det er ellers få eksempler på at advokater har utarbeidet klagen på punkt 4.14 i 2012, slik tilfellet derimot var i 2011. Det er bare fem tilfeller av advokatprodusert klage i 4.14-sakene i fjor, og klagerne fikk medhold i tre av de fem sakene.

PFU OG LEDERKOMMENTARER

Det er kun to tilfeller av at lederkommentarer er felt i 2012. I det ene tilfellet (sak 2012-065) er det åpenbart at det fremkom nye og andre faktiske beskyldninger i lederen, som ikke det var gitt samtidig imøtegåelse av i nyhetsreportasje samme dag. I et annet tilfelle (sak 2012-206) er Bergensavisen felt for en leder publisert to dager etter en nyhetsreportasje, der klager fikk samtidig imøtegåelse av beskyldninger fremsatt i en offentlig rapport, om svikt i sikkerhet etc på campingplasser. PFU konkluderer slik i sin uttalelse:

”I denne sammenheng må utvalget imidlertid minne om hva det også tidligere har uttalt; tidligere uttalelser opphever ikke kravet til samtidighet. Selv om det heller ikke er naturlig med samtidig imøtegåelse i lederartikler, mener utvalget at BA ikke kunne bringe de aktuelle beskyldningene til torgs uten at de angrepne fikk ta til motmæle i samme avis. Ved å gi plass til en samtidig imøtegåelse, ville avisen for øvrig også kunne moderere det konstaterende inntrykket og i noe større grad balansere fremstillingen.”

I denne saken er det grunn til å spørre om ikke PFU trekker 4.14 for langt, når man på lederplass ikke skal kunne kommentere saker som ble publisert i samme avis to dager før, og som inneholdt samtidige imøtegørelser. Dernest må det stilles spørsmål ved vurderingen av utsagnet i lederen, som etter vårt skjønn er en typisk meningsytring om generelle forhold og ikke en faktapåstand. Påstanden kan neppe bevises eller motbevises, og retter seg mer mot det forhold at manglende kontrollvirksomhet hos myndighetene medfører at campingplassene ikke ser så nøye på regelverket. Endelig er det et spørsmål om det er PFUs oppgave å råde lederskribenter til å ”moderere det konstaterende inntrykket og i noe større grad balansere fremstillingen”, som et etisk råd i forbindelse med krav om samtidig imøtegåelse.

Bergensavisen ble felt for manglende samtidig imøtegåelse i denne lederartikkelen om manglende tilsyn ved campingplasser, til tross for at imøtegåelse var gitt på reportasjeplass to dager tidligere. (PFU-sak 2012-206)

PFU bør etter vårt skjønn, ved klager mot lederartikler og kommentarartikler, oftere vurdere om det er riktigere å henvise til tilsvarsretten, enn å vise til samtidig imøtegåelse. Saken fra Bergensavisen er sammenlignbar med sak 2011-337, som også ble behandlet i fjor. Der ble klage mot ytring i leder henvist til tilsvarsretten i punkt 4.15.

FÆRRE ADVOKATKLAGER I 2012

Til tross for at antall klager totalt og fra myndigheter gått opp, er det registrert færre advokatklager i 2012, både faktisk og som andel av totaltallet.

Her er utviklingen i advokatklagene de siste årene:

2005:	34 advokatklager av i alt 253 klager =	13,4 prosent.
2006:	44 advokatklager av i alt 255 klager =	17,3 prosent.
2007:	56 advokatklager av i alt 314 klager =	17,8 prosent.
2008:	31 advokatklager av i alt 268 klager =	11,6 prosent
2009:	37 advokatklager av i alt 292 klager =	12,7 prosent
2010:	31 advokatklager av i alt 291 klager =	10,7 prosent
2011:	36 advokatklager av i alt 339 klager =	10,6 prosent
2012:	32 advokatklager av i alt 359 klager =	8,9 prosent

MER DÅRLIG KILDEARBEID

Som nevnt er det punkt 3.2 med krav om kildejekk og kritisk innstilling til kildene som er det punkt som har ført til flest fellelser i 2012. Det er skjedd i 25 tilfeller. De aller fleste fellelsene etter dette punktet er temmelig åpenbare forsømmelser i redaksjonene, når det gjelder mangel på undersøkelser og kildejekk.

UKORREKT BRUK AV PUNKT 3.2?

I tre tilfeller der redaksjonene er felt etter punkt 3.2 må det spørres om det er relevant bruk av dette punktet, som lyder slik:

"Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte. Det er god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder. Vær spesielt aktsom ved behandling av informasjon fra anonyme kilder, informasjon fra kilder som tilbyr eksklusivitet, og informasjon som er gitt fra kilder mot betaling."

I sak 2012-090 er NRK-Dagsrevyen felt med kritikk etter dette punktet, fordi man brakte en imøtegåelse fra en klager først i Kveldsnytt. PFU var kjent med at NRK hadde intervjuet klageren før selve det påklagede innslaget ble sendt i Dagsrevyen, men korrigerste likevel ikke den feilaktige opplysningen i den sendingen. Utvalget velger å felle NRK etter punkt 3.2 og siterer denne setningen: «Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysningene som gis er korrekte.» Dette må jo være galt, for NRK hadde jo kontrollert opplysningene, men problemet var at de ikke brakte de korrekte opplysningene. I dette tilfellet må det være åpenbart at NRK-Dagsrevyen brøt mot retningslinjen i punkt 4.13, som lyder: "Feilaktige opplysninger skal rettes og eventuelt beklages snarest mulig."

Tilsvarende må vurderingen bli i sak 2012-226, der en klager var misfornøyd med både framstilling av sin sak og den rettelse som Aftenposten/A-magasinet publiserte etter at klageren hadde vært i kontakt med redaktørene. I denne saken var det åpenbart heller ikke noe galt med avisens undersøkelser, men feilaktige framstillinger. Også i denne saken må punkt 4.13 være korrekt fellingsgrunnlag.

Endelig gjelder det også sak 2012-192 mot TV2, som ble felt etter 3.2 etter at man i en test av ulike bilverksteder ikke hadde stilt det klagende verksted helt det samme spørsmål som de øvrige – og uten at dette framkom i reportasjen. Det ville trolig være mer dekkende å felle TV2 etter punkt 3.3, som sier at "Det er god presseskikk å gjøre premissene klare i intervjusituasjoner og ellers i forhold til kilder og kontakter."

FELT BÅDE ETTER 3.2 OG 4.14

I halvparten av 4.14-fellelsene (13 saker) er det fellelse både etter punkt 3.2 og 4.14, og det er vanlig at fellelse skjer etter begge punktene. Har man ikke snakket med den som er angrepet – og dermed bryter med kravet i 4.14 – så har man normalt heller ikke oppsøkt nødvendige relevante kilder, slik det kreves etter punkt 3.2 i Vær Varsom-plakaten.

Vi pleier ikke å be om at utvalget nødvendigvis skal felle etter flest mulige punkter, men i noen tilfeller er det grunn til å spørre. Det gjelder spørsmål om PFU skulle felt i minst ytterligere to tilfeller etter begge de to nevnte punktene:

I sak 2012-160 mot avisen Fremover, som er felt bare etter 3.2, skriver utvalget at "I den påklagede reportasjen rettes det alvorlige påstander mot klager som han ikke får ta til motmæle mot,...". Utvalget har likevel ikke felt avisen etter 4.14. Noe lignende er tilfelle i sak 2011-340 mot avisen Sør-Trøndelag. Her skriver utvalget i sin uttalelse at avisen "har valgt å trekke inn striden rundt parets tidligere bolig, har avisen i det minste et ansvar for å kontrollere at påstandene er korrekte, og eventuelt gi den omtalte arvingen mulighet til samtidig imøtegåelse." Heller ikke her er det fellelse etter 4.14.

22. JULI-SAKEN I PFU I 2012

I fjorårets rapport rapporterte vi om hovedmengden av klagesaker til PFU i etterkant av terrorhandlingen 22. juli 2011. Vi informerte om at det var innkommet til sammen 32 klager, hvorav 13 ble gjenstand for ordinær klagebehandling, mens de resterende 19 ble gjenstand for forenklet behandling med henvisning til at det ikke forelå noe brudd, eller de ble avvist av ulike formelle grunner.

Fem av klagenes som var ferdigbehandlet da forrige rapport ble avgitt, førte til fellende uttalelser. To av disse ble avgitt i 2012, nemlig 2011-319 mot ABC-nyheter og 2012-026 mot NRK Sogn og Fjordane.

En sak behandlet i fjor, sak 2012-025 mot Namdalsavisa førte til frifinnelse.

Senere er det kommet flere andre klager etter 22. juli-saken og to av disse behandlet i fjor, førte til fellelser:

PFU-sak 2012-179, Den rettsmedisinske kommisjon (DRK) mot NRK: En NRK-medarbeider, som ringte opp kommisjonslederen på hans mobiltelefon ved starten av et møte i kommisjonen, fikk av en eller annen grunn åpen linje til møtet i 53 minutter, før medarbeideren brøt forbindelsen. Opplysningene fra medlyttingen ble brukt til å konfrontere kommisjonen med at det var uenighet innad i kommisjonen, men uten at NRK opplyste noe om kilde for informasjonene. Kommisjonslederen uttalte mistanke om avlytting av møtet og ble nærmest beskyldt for å være paranoid – inntil NRK langt senere fortalte hvordan opplysningene var kommet frem. Kommisjonen klaget NRK inn for PFU, med henvisning både til anonym kilde (3.1), kritikkverdig kildesjekk (3.2), skjult opptak (3.10) og manglende samtidig imøtegåelse (4.14).

PFU ga kommisjonen medhold i at NRK brøt forpliktelsen til å identifisere sine kilder etter punkt 3.1:

”Når det gjelder arbeidsmetoden, sier utvalget seg enig med NRK: Vær Varsom-plakatens bestemmelse om skjulte metoder er ikke tiltenkt tilfeller som det innklagede. Når det er sagt, hadde NRK selvsagt valget om å avslutte «samtalet» på et tidligere tidspunkt. Utvalget må anta at vurderingen om å fortsette å lytte, ble tatt på bakgrunn av innholdet i den overhørte diskusjonen, og slik utvalget ser det kunne informasjonen som fremkom neppe vært innhentet på annet vis.

NRK har imidlertid holdt sine metoder skjult i ettertid, og dette er i utvalgets øyne problematisk, fordi opplysninger om kilden til informasjon var viktig både som premiss for intervjuene med kommisjonsmedlemmer, og for publikums forståelse av nyhetsinnslagene. Det vises til Vær Varsom-plakatens punkt 3.1 der det heter: «Kilden for informasjon skal som hovedregel identifiseres, med mindre det kommer i konflikt med kildevernet eller hensynet til tredjeperson.» I det påklagede tilfellet var det ikke behov for vern av kilder, annet enn for NRKs egen del.

På dette punkt har NRK brutt god presseskikk.”

PFU-sak 2012-153, Nordre Buskerud Politidistrikt mot Vi Menn: Klagen gjaldt en førsteside og større artikkel, der polititjenestekvinnen som var operasjonsleder ved distriktet 22. juli ble avbildet og omtalt som den som ”kan bli politiets syndebukk”.

Politidistriktet viste i sin klage til punktene om identifisering (4.7) og bilder brukt i en annen sammenheng enn den opprinnelige (4.10). PFUs flertall (en redaktør, en journalist og to fra allmennheten) ga klager medhold i at publiseringen var i strid med punkt 4.7:

Utvalgets flertall har, etter avveiningene det er vist til ovenfor, kommet til at det ikke forelå et tilstrekkelig berettiget behov i denne spesielle saken for å identifisere operasjonslederen med navn og bilde. Det konstateres at hun kan komme til å bli uthengt som syndebukk i en evaluering i sin egen organisasjon. Spørsmålet blir da om dette gjør det presseetisk akseptabelt å bruke hennes navn og bilde, i særdeleshet når dette også gjøres på bladets forside. Flertallet mener at svaret på dette er nei, da hennes identitet ikke er tilstrekkelig relevant for å belyse det omtalte forholdet. Artikkelen kontekst, med vektlegging av at operasjonslederen kan bli uthengt som syndebukk, gjør også at forvekslingsfaren, etter utvalget mening, ikke kan være et avgjørende argument for identifiseringen. Utvalgets flertall vil ellers understreke at hendelsene 22. juli var så ekstreme at det påhviler et ekstra ansvar når man velger å bruke navn og bilde, også av personer i ansvarsposisjoner.

Det vises her til Vær Varsom-plakatens punkt 4.7, der det blant annet heter: «Vær varsom med bruk av navn og bilde og andre klare identifikasjonstegn på personer som omtales i forbindelse med klanderverdige eller straffbare forhold.»

Vi Menn har brutt god presseskikk.

Utvalgets mindretall, som besto av en redaktør, en journalist og en fra allmennheten, stemte for frifinnelse, med følgende begrunnelse:

Utvalgets mindretall mener Vi Menn var i sin fulle rett til å publisere navn og bilde av operasjonslederen ved Nordre Buskerud politidistrikt. Hun hadde det operative ansvaret for dette politidistriktets disponeringer mot Utøya 22. juli 2011. Mindretallet mener politilederens samfunnsrolle veier tyngre enn den personlige belastningen ved å få navn og bilde offentliggjort i en artikkel som bringer en hemmelig intern politievaluering fram i offentligheten.

PFU har dessuten kommet til at følgende fire andre klagesaker med basis i 22. juli-saken ikke innebar brudd på god presseskikk:

PFU-sak 2012-003, NN mot Aftenposten. Klagen gjaldt publisering av personnavn til eierne av den gården Anders B. Breivik leide til produksjon av bombe til terroraksjonen. Aftenposten uttalte at den hadde forståelse for klagernes syn og slettet bildet straks. PFU uttalte at det kan forstå ubehaget ved å bli eksponert sammen med masseorderens navn, men finner ikke at det er krenkende for personene eller privatlivet og at publikum har forstått at det er Breiviks selskaper som var i fokus. Utvalget legger likevel vekt på at Aftenposten fjernet bildet, og at dette er i tråd med Vær Varsom-plakatens punkt 4.1 om saklighet og omtanke.

PFU-sak 2012-003, NN mot TV 2. I likhet med forannevnte sak, klaget gårdeierne også TV 2 Nyhetene og TV 2 Nett inn for PFU, og mener publiseringen mangler respekt for privatlivets fred. Også TV 2 uttrykker forståelse og sørget raskt for å sladde navnene. PFU konkluderte sin uttalelse på samme måte som i Aftenpostens sak.

PFU-sak 2012-085, Peder Jensen mot NRK Nett. Bloggeren Peder Jensen, alias Fjordman, klaget på publiseringen av en artikkel om forbindelser mellom Jensen og Anders B. Breivik, som skal ha bygd på opplysninger fra politiavhør. NRKs medarbeider mislyktes i å få kontakt med Jensen før publisering, og Jensen selv klager på at han ikke har fått inn tilsvaret (4.15). PFU konkluderer med at artikkelens innhold ikke utløser rett verken til samtidig imøtegåelse eller tilsvaret.

PFU-sak 2012-186, Jannike Arnesen mot Aftenposten: Jannike Arnesen var en av AUF-erne på Utøya den 22. juli og klaget Aftenposten inn for PFU for artikkelen 7. januar 2012 om hva som skjedde på ferger MS "Thorbjørn" da den forlot Utøya. Artikkelen var basert på hva de ni ombordværende, deriblant klageren, hadde forklart i politiavhør. Klagen var basert på punkt 3.2 om mangler i kildearbeid, punkt 3.9 om å vise hensyn i arbeidsprosessen, punkt 4.6 om å ta hensyn til ofre og etterlatte, samt punkt 4.14 om samtidig imøtegåelse. PFU frifant Aftenposten og legger avgjørende vekt på den skånsomme måte informasjonen ble fremstilt på, blant annet ved anonymisering. Utvalget uttaler samtidig at avisen kunne utvist større forståelse for de berørtes mulige reaksjoner og hatt bedre dialog med dem før publisering.

Aftenposten gikk fri i klagesaken mot reportasjen om flukten fra Utøya med MS «Thorbjørn».

ELLERS ER DET VERDT Å MERKE SEG AT PFU I 2012...

- For første gang har behandlet en publisering på YouTube. I sak 2012-258 viser utvalget til at Norsk Presseforbund har vedtatt at PFU kan behandle klager mot publisering i sosiale medier når det er åpenbart at innholdet er et produkt av den redaksjonelle virksomhet. I denne saken ble studentavisen Utopia i Tromsø felt for manglende samtidig imøtegåelse til et kritisk studentintervju på video.
- For første gang har behandlet klage mot at ytring er hentet fra Twitter. I sak 2011-066 ble Aftenposten frifunnet for brudd på punkt 3.5 om ikke å oppgi kilde for opplysninger som er gitt i fortrolighet. Aftenposten mente at Twitter må regnes som åpen forum og PFU erklærte seg enig. Utvalget la til at man ikke ukritisk kan viderefremme alt som personer ytrer seg om, men at man plikter – som ellers – å foreta en etisk vurdering av ytringens innhold og ytrereens rolle. Det samme er uttalt i flere andre saker i sammenheng med bruk av opplysninger og illustrasjoner fra sosiale medier, se for eksempel sak 2012-157, der en kvinne klaget på at hun er sitert fra en Facebook-gruppe.
- Har gitt en klager medhold i krav om tilsvare rett til en annonse. Saken – 2012-277 mot nettstedet www.hest.no gjaldt en bannerannonse, der den navngitte klager ble utsatt for angrep. Redaktøren av nettstedet nektet å ta inn tilsvare, under henvisning til at dette kunne være brudd på Vær Varsom-plakaten punkt 2.6 om ikke å bryte det klare skille mellom redaksjonelt innhold og reklame. Nettstedet ble felt etter punkt 4.15.
- Har brukt punkt 4.1 om saklighet og omtanke for første gang på svært lenge til å felle en åpenbar presentasjon. Det gjaldt Dagbladets sammenstilling av bilder av tre Frp-politikere til en kronikk med overskriften ”Søppelmennesker”, uten at overskriften var myntet på de tre (sak 2012-030).
- Hadde kun to klager på nettdebatter, etter punkt 4.17, begge var til samme sak og ingen av dem var i strid med god presseskikk.

NORSK REDAKTØRFORENING

Stiftet som avisredaktørforening i 1950 og teller i dag omkring 750 medlemmer i alle former for aktualitetsmedier i Norge.

Foreningens hovedformål er å verne om ytringsfriheten og trykkefriheten som rettstatens og demokratiets grunnpilarer. Massemediene er det åpne samfunns arena for fri informasjon, samfunnskritikk og debatt. Redaktøren bestemmer mediets innhold og garanterer for den redaksjonelle frihet og uavhengighet i forhold til myndigheter, eiere, annonser og andre.

Foreningens sekretariat:

Rådhusgaten 17, 3. etasje
Postboks 624 Sentrum, 0106 Oslo.

Telefon +47 22405050
Telefaks +47 22405055

Epost post@nored.no

www.nored.no